הארץ

75 אג' יום א' ט"ו בסיון תשמ"ו, 22 ביוני 1986 VOL. 68/20410 JUNE 22 1986

מודמפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

הירעץ המשפטי יפרסם מחרתיים חוות דעתו לגבי אופי החקירה

שרים וחוגים בשב"כ לוחצים על חריש נגד ועדה ממלכתית

שמיר יציע לו היום להסתפק בבירור היחסים הפנימיים בשב"כ שהביאו לתלונה נגד אברהם שלום ★ פרס בעד חקירה משפטית ★ משפטנים מודאגים מכרסום עצמאות היועץ

מימין לשמאל: ד"ר יוסף בן אור, יו"ר פרקליטות המדינה, השופטים בן פורת ואלון והיועץ המשפטי לממשלה, חריש, בהגיעם לדון בבג"ץ של רפי מלכה. (צילום: רוזמים ישראלית)

מאת עקיבא אלדר
הגדעון אלון
סופרי "הארץ"

ראש הממשלה, שמעון פרס, לא יתנגד להקמת ועדת חקירה ממלכתית בפרשת השב"כ אם היועץ המשפטי לממשלה ימליץ על כך. חוגים מדיניים בירושלים הזכירו אתמול כי השופט יצחק כהן דחה בשעתו את הצעתו של מנחם בגין לעמוד בראש ועדת בדיקה לבירור פרשת סאברה ושאתילה. כהן עמד על כך שהממשלה תעניק לוועדה סמכויות מלאות שיאפשרו לה לאלץ עדים להופיע בפניה. לאור זאת, צופים כי לא יימצא שופט שיאות לשמש בודק נעדר סמכויות.

בצד שרי המערך ובראשם יצחק רבין, יצחק נבון, חיים בר לב, עזר וייצמן, משה שחל, גד יעקובי ואמנון רובינשטיין משינוי, התומכים בוועדת חקירה משפטית, צופים כי גם מספר שרים בכירים בליכוד יתמכו בכך. בחוגי שמיר שוררת דאגה נוכח שתיקתם המתמשכת של השרים דוד לוי ואריאל שרון. סבורים כי השניים עשויים לתמוך בהקמת הוועדה בטענה ששמיר אישר את הוראותיו של אברהם שלום ופעולותיו, בלי להביאם אל עמיתיו בסוד העניין. גם בדיוני הקבינט בשבועות האחרונים נמנע שמיר מלמסור לשרים פרטים אודות השתלשלות העניינים בפרשת האוטובוס.

לחץ על חריש למנוע חקירה

לחצים כבדים מופעלים בימים האחרונים על היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, במאמץ לשכנעו שלא להמליץ בפני הממשלה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית שתחקור את פרשת ראש השב"כ, ולבטל את התלונה נגד ראש

(סוף בעמוד 2 טור 5)

נוכח הקשיים המשפטיים מעריכים בממשלה:

חריש יתבקש להנחות את הנגיד בפיטורי רקנאטי

מאת צבי זרחיה

למרות הקשיים המשפטיים, יפעלו נגיד בנק ישראל והממשלה להדחת רפאל רקנאטי מבנק דיסקונט. אין שום דרך חוזה מיישום מסקנות בייסקי במישור האישי, העריכו אמש גורמים ממשלתיים בירושלים.

שר האוצר, משה נסים, נגיד בנק ישראל, פרופסור מיכאל ברונו, נפגשו שלשום לפגישת עבודה ראש שנה. בפגישה, שבה נכח גם מנכ"ל האוצר, ד"ר עמנואל שרון, נדון נושא החלפתו של רקנאטי. הנגיד

(סוף בעמוד 2 טור 7)

רפאל רקנאטי רמז בראיונות סוף השבוע:

"אם אפוטר, יתפטרו עמי מדיסקונט כל בני משפחתי"

מאת אריה לביא

רפאל רקנאטי, יו"ר ומנכ"ל בנק דיסקונט, רמז בראיונות שנתן בסוף השבוע, שאם ייאלץ להתפטר, יתפטרו אתו כל בני רקנאטי מתפקידיהם בבנק. בהודעתו מאמש אמר שאינו יכול לקבל קביעה שאינו ראוי להמשיך בתפקידיו במערכת הבנקאות בארץ ובחו"ל. עוד אמר שבעלי המניות אינם צריכים לבטל את שיקול דעתם ורצונם בפני שיקול דעתה של ועדת בייסקי, כלומר להחליף את יו"ר מועצת המנהלים ולהסכים שבנק ישראל ימנה חברים למועצת המנהלים ורואה חשבון לקבוצה. הצעד מרוקן מתוכן את זכויות בעלי המניות. "איני מסכים לקבל המלצה שרק כפסע בינה ובין הלאמה", הדגיש.

יו"ר דיסקונט אמר בהודעתו שהמוניטין שרכשה לה משפחתו במערכת הבנקאות בארץ ובעולם היא בטוחה לרבבות משקיעים הנותנים בה את אמונם. "אני יודע שהאמון הזה ייפגע אם יחול שינוי מפליג בבנק ובהנהלתו, ואני חושש ששינוי זה עלול לגרום נזק שאין לתקנו. איני סבור שהתפטרותי תשרת את טובת הבנק, טובת לקוחותיו ובעלי מניותיו, אף לא את טובת המשק. מתוך דאגה לאלה אין אני יכול למלא את המלצת הוועדה."

יו"ר הנהלת דיסקונט מקבל חלקית ההמלצות

יו"ר ההנהלה המצומצמת של בנק דיסקונט, אלי כהן, אמר אתמול שיש להקים ועדות מומחים שיבדקו את המלצות ועדת בייסקי, ועל בסיס זה לקבוע את דרכי הפעולה העתידיים בשוק ההון.

לדברי כהן יש דיספרופורציה בין המסקנות האישיות של הוועדה למסקנות המהותיות. הוא אמר כי הוא מסכים להמלצת הוועדה כי עיקר המסקנות מכוונות להביא לשינוי בתפיסתו של כל בנק לגבי צורת ביצוע התפקידים במערכת הפיננסית.

עוד אמר שמועצת המנהלים של בנק דיסקונט תמשיך לדון בהמלצות בייסקי מתוך בגנה ודאגה לביצוע ההמלצות העיקריות של הוועדה. כן הציע להקים ועדות מקצועיות שישמשו מומחים ברוחה לוועדות שהוקמו בעבר לבחינת נושאים בתחום שוק ההון, כמו ועדת גבאי, ועדת מאור וועדת שילתי.

כהן קרא לא להורדו ולקבל את המלצות הוועדה ולא לחוקק חוקים על בסיס ההמלצות בטרם יבחנו היטב את המלצותיה, שכן ועדת בייסקי לא שמעה מומחים בתחומי שוק ההון.

מקורבי ערפאת: חוסיין מנסה לגבש תחליף לאש"ף ולהחלישו

נמשכו הקרבות בין אש"ף ו"אמל" במערב ביירות

מאת סופר "הארץ"

הנהגת אש"ף בראשות ערפאת פתחה בסוף השבוע במתקפה אישית גלויה נגד המלך חוסיין, והאשימה את ירדן "בפעילות עויינת", שנועדה להחליש את אש"ף ולגבש תחליף לארגון. סגנו של ערפאת, אבו־איאד, אמר כי חוסיין אילץ את אש"ף לפתוח נגדו "חזית חדשה".

לעומת זאת, אבו־מוסא שב ודרש את סילוקו של ערפאת מראשות אש"ף, בטענה כי הוא מהווה מכשול לאיחודם מחדש של ארגוני אש"ף. במקביל החלה "הוועדה הפלשתינית לזכויות האדם", הפועלת בהשראת אש"ף בוואשינגטון, בראשות הסנטור דונלד ואגנר (?), במבצע הסברה שנועד למחות על גירוש בכירים באש"ף מרבת־עמון, ביניהם סלאח תעמרי, שעמד בראש מחנה העצורים באל־אנצאר בדרום לבנון.

במערב ביירות נמשכו אתמול הקרבות בין אש"ף ולוחמי תנועת "אמל". תנועת השידור מסרו כי חוליות של אש"ף העלו באש בתי מגורים של לבנונים, הסמוכים לקצה הדרומי של מחנה אש"ת סאברה. בתוך כך גילה השגריר הסובייטי בביירות, אוקוביב, בראיון לעתון הכוויתי "אלקבס", כי ברית־המועצות מסייעת לאש"ף ו"להתנגדות הלאומית הלבנונית", המבצעת את פעולות הפיגוע נגד ישראל. הוא קרא לערבים להתאחד מול האויב המשותף — הציונות והאימפריאליזם.

עמיתו, השגריר בביירות, האטילי איבאנוביץ', הבהיר אמש, לאחר שנועד עם מנהיג "אמל", נביה ברי, כי ברית־המועצות תסייע ללבנון להביא לנסיגת ישראל מאזור הבטחון בדרום.

תיטול חלק במימון כוח יוניפי"ל. מקורות ערבים מסרו אמש כי ארה"ב חזרה בה מהחלטתה לקצץ בחצי את חלקה במימון יוניפי"ל.

הלוויית אביו של השר דוד לוי היום בלוד

מאת עקיבא אלדר

משה לוי, אביו של סגן ראש הממשלה ושר השיכון דוד לוי נפטר אתמול בגיל 72 לאחר מחלה ממושכת. הלוויה תתקיים היום בשעה 2.00 בלוד.

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: יו"ר הנהלת הסוכנות אריה דולצ'ין
על: החוברת האנטי־ציונית שהופצה ע"י ראשי המגביות
(עמ' 2)

★

האוצר יגיש תוכנית חדשה לקיצוץ בתקציב
(עמ' 5)

★

יצרני השמנים שוקלים השבתת המפעלים בשל התנגדותם להוזלת מחירי הכוספה
(עמ' 5)

★

נער שרצה להרוג ציפור ירה בחברו
(עמ' 6)

★

משפט שני הימאים הישראלים במצרים הנאשמים בהחזקת סם נדחה לנובמבר
(עמ' 6)

★

החקלאים קיצצו צריכת המים מעל המתכונן בצו
(עמ' 6)

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע). מעונן חלקית עד בהיר עליה קלה בטמפרטורות. הלחות ללא שינוי. טמפרטורות המינימום והמקסימום הצפויות ליום א': ירושלים 14—28, רמת הגולן 13—31, נהריה 20—29, צפת 18—29, טבריה 20—36, נצרת 19—30, עפולה 19—33, שומרון 17—31, תל אביב 20—28, נמל התעופה בן גוריון 19—30, יריחו 20—36, עזה 20—28, באר שבע 17—34, אילת 22—39.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.4923	-0.0022
נוסעים	1.7736	-0.0027
שחור	1.5900	—

בגליון זה 12 עמודים

הנהלת אל־על תובעת פיטורי 5 נציגי עובדים האחראים לעיצומים

ההסתדרות נוטלת על עצמה את האחריות לאסיפת העובדים, ששיבשה את לוח הטיסות, ומתנגדת לכל צעד נגד חברי מועצת העובדים

מאת יהודית וינקלר

הנהלת חברת "אל על" והמפרק הזמני שלה תובעים לפטר חמישה מחברי מועצת העובדים של החברה, בשל אחריותם לאסיפת עובדי הקרקע בשבוע שעבר שגרמה לשיבושים בלוח הטיסות - כך עולה מתביעה שהוגשה לבית־המשפט המחוזי בירושלים. ההסתדרות נטלה על עצמה את האחריות לאסיפת העובדים ומתנגדת לכל צעד נגדם.

התביעה הוגשה ביום ו' הדיון יתקיים מחר. מפרק תיק "אל על" בוועד הפועל, חיים רייסן, יודיע בבית־המשפט כי ההסתדרות היא שהנחתה את העובדים. בפגישה בין ראשות האגף לאיגוד מקצועי לבין מנכ"ל אל על והמפרק הזמני הודיעו נציגי ההסתדרות כי אם ייעשה נסיון לפגוע בעובדים, תושבת החברה. נציגי ההסתדרות הבהירו חד־משמעית כי יתנגדו לכל ניסיון לנהל משא ומתן עם העובדים באמצעות בתי־המשפט והם רואים בתביעתם לזוזת את העובדים בתוספת עבור פריון, המעוגנת, לטענתם, בהסכם העבודה. היום אמורים ראשי האגף לאיגוד מקצועי לקיים התייעצות עם היועץ המשפטי, עו"ד עודד קלמר, לקראת הדיון הצפוי מחר בבית־המשפט המחוזי בירושלים.

ההסתדרות טוענת כי חמשת חברי מועצת העובדים שאת פיטוריהם תובעים - אשר בארי, רחל בן יששכר, בנו ישי, מיכאל סכבר (?), מנחם לוי - נבחרו על ידי ההנהלה באורח אקראי להלוסין ולא הם האחראים לארגון אסיפת ההסברה.

המפרק הזמני, עו"ד עמרם בלום, טוען בפנייתו לבית־המשפט המחוזי כי חמשת נציגי העובדים אירגנו את אסיפת העובדים, הסיתו את העובדים וגרמו בכך נזק למתטיסין, למוניטין של החברה ולאינטרסים שלה.

המשפטנים ימחו היום ב־11 על "עלילות" נגד 3 פרקליטות

מאת גדעון אלון

הוועד הארצי של איגוד המשפטנים, המייצג את ציבור המשפטנים בשירות המדינה והמוסדות הציבור, יקיים היום אסיפת הסברה בשעה 11 לפנה"צ בבנייני האומה על הפצת העלילות הזדוניות נגד שלוש הפרקליטות הבכירות (דורית ביניש, יהודית קרפ ויהודית צור).

הצנזורה פסלה מחזה בנימוק: "הסתת דרוזים לסרב לשרת בצה"ל"

המחזה מועלה על ידי להקת תאטרון בנצרת

מאת עמאלה מנצור (?)

המועצה לביקורת סרטים ומחזות אסרה על להקת תאטרון הקשורה לעיריית נצרת להציג בפני הקהל מחזה, הדן בגורלה של משפחת חיילים דרוזים שכולה. בנימוקי פסילת המחזה מציינת הצנזורה, כי הפרק הראשון במחזה "מהווה הסתת צעירים דרוזים לסרב לשרת בצה"ל".

המועצה קובעת כי "קריאה כזאת מהווה הפרה בוטה של החוק ושל כללי ההתנהגות האלמנטריים במדינת חוק". הצנזורה דורשת למחוק פרק זה ותמונה נוספת המביעה מחאה על הפקעת אדמות, ואשר לדעת המועצה לביקורת סרטים ומחזות היא "תאור חד־צדדי ומסולף של נישול הערבים מבתיהם ומחלותיהם, שיש בו כדי לעורר חשש אמיתי של הסתה להפרת החוק". במאי המחזה פואד עוואד (?), בוגר אוניברסיטת תל־אביב, הביע תדהמה נוכח איסור המחזה, שנכתב באופן קולקטיבי על ידי שחקני הלהקה. לדבריו, תמונות המחזה הן בבחינת צילום של עובדות מהחיים".

יחידה סינית עשויה להצטרף לכוח יוניפי"ל

מאת עקיבא אלדר

יחידה סינית עשויה להצטרף לכוח יוניפי"ל בדרום לבנון — כך נודע בירושלים ממקורות לבנוניים שלא ניתן להם אישור נוסף. על פי אותם מקורות, צפוי בקרוב ביקור של משלחת מטעם סגן מזכיר האו"ם, מרק גולדינג, ובה גנרלים סיניים.

גורמים בממשל האמריקאי:

אין טעם להמשיך לגלגל את תכנית מרשל של פרס

"אין סיכוי שהקונגרס יאשר בחמש השנים הבאות סכומי כסף משמעותיים לטובת התכנית"

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). "תכנית מרשל היא רעיון מעניין, אך בלתי מעשי". בכך חתמו פקידים אמריקאים את הגולל על התכנית הכלכלית למזרח־התיכון, אותה הציע ראש הממשלה, שמעון פרס. הפקידים מסרו כי במספר הזדמנויות שוחח שר החוץ, ג'ורג' שולץ, עם כמה מעמיתיו בעולם, על אפשרות לתרום לתכנית, אך בכל מקום נתקל באי רצון ובדחיית הנושא לשולי הדיון.

תכנית מרשל למזרח־התיכון מציעה הקמת פרוייקטים כלכליים משותפים בסיוע אמריקאי למדינות במזה"ת, שמטרתם להשתלב בתהליך השלום ואשר נקלעו לקשיים כלכליים, בין השאר, בגלל השפל במחירי הנפט. נמסר כי בממשל הגיעו למסקנה כי בשלב זה אין כל טעם להמשיך ולגלגל את הרעיון, במיוחד כאשר ארה"ב אינה מתכוונת לתרום כל סכום כסף לטובת התכנית, המוערכת בכ־25 מיליארד דולר במהלך עשר שנים. מקורות בקונגרס מסרו אף הם כי אין כל סיכוי שהקונגרס יאשר השנה, או בחמש השנים הבאות, סכומי כסף משמעותיים לטובת איזו שהיא תכנית כלכלית המיועדת ליצור "חגורת ביטחון כלכלית" למדינות המזרח־התיכון, במיוחד כאשר המצוקה הכלכלית היא שנוגד תקופה לא ארוכה יעלו מחדש מחירי הנפט ויחזור רווחה כלכלית מודרשת למדינות ערב.

עקיבא אלדר, סופר המדיני של "הארץ" מוסר: מצרים אימצה את עקרונות תכנית מרשל לפיתוח כלכלי של המזרח־התיכון והוליכה להציגה כתכנית מצרית. כך מסרו מקורות מדיניים בירושלים. חוגים בלשכת ראש הממשלה אמרו אמש כי הממשל האמריקאי מוסיף להביע תמיכה מלאה בתכנית והדבר בא לידי ביטוי במגעים עם ישראל ועם שבע המדינות המתועשות המועמדות להשתתף בתכנית ועם מדינות נוספות במערב אירופה.

חוגים בארה"ב: הרווח הכלכלי מהשטחים — גורם מעכב לשלום

יתרון הייצוא הישראלי לשטחים כפול מזה של האמריקאי לישראל

קובעים תחשיבים אמריקאיים המצביעים על יתרון של 800 מיליון דולר לטובת ישראל

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). המאזן המסחרי בין ישראל לשטחים מצביע על יתרון של 800 מיליון דולר לטובת ישראל. מקורו של יתרון זה בעודף סחורות ושירותים, אותם מייצאת ישראל לשטחים, לעומת הסחורות והשירותים המיובאים לישראל מן הגדה.

הנתונים, שמקורם בתחשיבים אמריקאיים, מראים עוד כי היתרון המסחרי הישראלי ביחס לשטחים — גדול פי שניים כמעט מזה שיש לארה"ב ביחס לישראל. יתרון הייצוא האמריקאי לישראל (ללא יצוא ביטחוני) עומד על כ־400 מיליון דולר.

מקורות אמריקאיים הוסיפו כי על פי תחשיב זה, מתבקשת המסקנה כי הרווח הישראלי מהחזקת השטחים עלול להיות גורם מעכב רציני בתהליך השלום, מכיוון שאין כל ערובות לכך שישראל תוכל להשיג רווח דומה מכל מקור אחר, אם ייסגרו הגבולות בין ישראל לשטחים כתוצאה מתהליך שלום. כפי שהשלום בין ישראל למצרים לא הביא לתנופה מסחרית יתרה.

בממשל קיימים גם הבדלי גישות בין התומכים בפיתוח תשתית כלכלית בגדה "במסווה" של איכות חיים, לבין אלה הסבורים כי אין כל אפשרות להקים תשתית כלכלית נאותה בתנאים הפוליטיים הנוכחיים. לדברי האחרונים, יש לפתור קודם כל את הסכסוך המדיני, ורק לאחר מכן ניתן לגשת להקמת מערכת השקעות בגדה; בתנאים הנוכחיים אף משקיע בר דעת — אמריקאי, ערבי או יהודי, לא יזרים סנט אחד לגדה.

ה"ניו־יורק פוסט":

ארה"ב תאפשר לישראל לתחקר עריק בכיר מהק.ג.ב. על טרור פלשתיני

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). ארצות־הברית תעביר לישראל מידע על ארגוני טרור פלשתיניים, שקיבלה מסוכן בכיר של הק.ג.ב. שערק לאחרונה לארצות־הברית. יתכן שאנשי מודיעין ישראלים אף יורשו לתשאל את הסוכן. על כך מוסר ה"ניו־יורק פוסט" מפי כתבו בוואשינגטון.

הידיעה על עריקתו של סוכן בכיר בק.ג.ב. פורסמה לראשונה על ידי רשת אנ.בי.סי בסוף השבוע. לפי הידיעה, הסוכן היה אחד האנשים הבכירים ביותר במודיעין הסובייטי, והיה אחראי לפעולות המודיעין של בריה"מ במזרח התיכון. במסגרת תפקידו זה, היה איש הקשר בין ארגוני טרור פלשתיניים, כולל אש"ף, לבין בריה"מ.

מקורות בין אמריקאיים אישרו את הידיעה על עריקתו, אך סירבו לנקוב בשמו. משך שנים ישב בטוניסיה תחת מסווה של דיפלומט, והוא ערק בחודש שעבר ונמצא במקלט בארה"ב. ה"ניו־יורק פוסט" מצטט מקור מודיעין אמריקאי, שאמר כי האיש הוא אחד העריקים החשובים ביותר בשנים האחרונות.

ה"ניו־יורק פוסט" מוסר כי קרוב לודאי, שארה"ב תשתף את ישראל במידע שקיבלה מהעריק — למרות המתיחות שהשתררה בין שתי המדינות בעקבות משפטו של פולארד.

ערכה את העמוד: עדה ארמסי (?)

כבר פתחת עו"ש משופר?

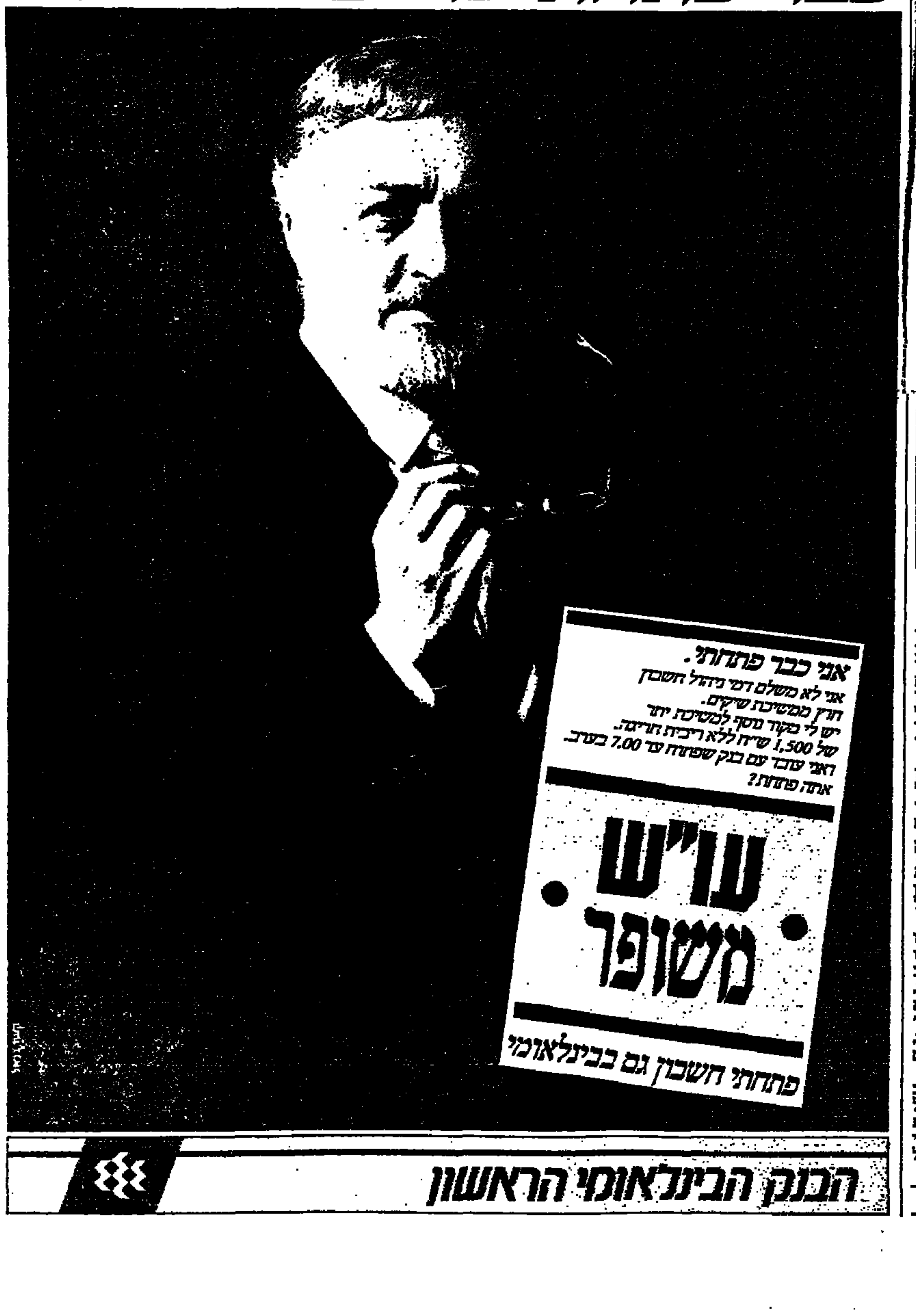

הבנק הבינלאומי הראשון

ראיתי שמעתי

היהדות הדתית המתונה משמיעה קולה

בנוכחות טדי קולק, ראש עיריית ירושלים, הובא כשפת, נפתח ביום שישי בירושלים הכינוס העולמי לפילוסופים של מכון הרטמן ללימודי יהדות מתקדמת. לכינוס, שבו תידון תפיסת הצדק ביהדות השלכו־תיה, הגיעו 25 פילוסופים, ביניהם פרופ' צ'ארלס טיילור מאוניברסיטת מגיל במונטר־יאול, פרופ' מייקל וולצר מאוניברסיטת פרינסטון בניו־ג'רזי ופרופ' סידני מורגנבסר מאוניברסיטת קולומביה בניו־יורק.

את הכינוס יזם המכון בע־קבות ההסלמה שחלה ביחסי דתיים־חילונים ויהודים־ערבים. הרב פרופ' דוד הרטמן, מנהל המכון והוגה הכינוס, אמר כי "הכל מבריים שאנחנו אחים אך איש אינו מכבד את דעתו של רעהו. התלמוד, למשל, שייך לכל העם ואין לאורתודוכסים בלעדיות עליו".

ע.ר.

הארכיון של דז'יגאן למוזיאון התיאטרון

ארכיונו של השחקן הה־קומיקאי היהודי שמעון דז'יגאן, שנפטר לפני שבע שנים, הועבר על־ידי אלמנתו למוזיאון התיאטרון שבמסגרת מוזיאון הארץ. הארכיון היה מסודר להפליא, והוא כולל ספרים על הומור עממי (לא רק יהודי), התכתבות עניפה של דז'יגאן עם אישים בעולם היהודי, וכן סרטי הקלטה רבים שבהם מוקלטות הופעותיו של דז'יגאן כשהוא לבדו, ועם שותפו במשך שנים ארוכות ישראל שומאכער.

במוזיאון התיאטרון עמלים עתה על קיטלוגו של החומר הרב העשיה, ובסיומו תתקיים במקום תערוכה המבוססת על מוצגי הארכיון.

ב.ש.

לא אירופה ולא מזרח

אוכלוסיית ישראל היהודית תוסיף להתרחק בהדרגה ממורשת האירופית, אך עם זאת לא תהפוך לחברה מזרחית כפי שניתן היה לשער — זו חוות־דעתו של קונור קרוז או'בריין, מי שהיה נציג אירלנד באו"ם ועורכו הראשי של "אובזרוור" הלונדוני.

בדברו ברשת הבי.בי.סי, לרגל פרסום ספרו "המצור" על ישר־אל והציונות, אמר אובראיין כי האוכלוסיה האשכנזית ועדות המזרח בישראל מתמזגות והול־כות. רק 25% אחוז מהנישואים בישראל הם בין־עדתיים ושיע־ורם גדל בשיעור אחד מדי שנה. לדעתו, בנישואים המעורבים הי מתחתנים עם האשכנזים, ספגו כבר בעצמם תרבות מערבית ונוטים לקבל ערכים מערביים.

י.ג.

אמנות בארמון באקינגהאם

תצוגה של ציורים יקרי־ערך מתוך האוסף המלכותי הענק נערכת עתה בארמון באקינגהאם ופתוחה לקהל. ב"גלריית המל־כה", באגף הדרומי של הארמון, מוצגים ציורים של לאונרדו דה וינצ'י, מיכלאנג'לו, הו־לביין ורפאל. בין 149 העבודות ישנן כאלה שלא הוצגו בעבר בפני קהל, והן נבחרו מתוך אוסף של 30 אלף ציורים — אחד האוספים הגדולים מסוגו בעולם.

כמו כן מוצגים בתערוכה שני ציורי גיר של המלכה ויקטוריה וכן ציורים מהאוסף הפרטי של המלכה אליזבת השנייה והנסיך מאדינבורו. התערוכה תימשך עד סוף שנת 1986.

ע.ר.

בעריכת עידית רוזנבלום

זעם בסוכנות בגלל חוברת אנטי ציונית שכותרתה: "לאן הולכים הדולרים שלנו?"

חברים בהנהלה הציונית תובעים את הדחתו של יו"ר חבר הנאמנים ג'רלד הופברגר

מאת גדעון אלון, סופר "הארץ"

סערת רוחות חריפה פרצה שלשום בישיבת ההנהלה המורחבת של ההסתדרות הציונית בגלל הפצת חוברת אנטי־ציונית הכוללת מאמרים וקריקטורות תחת הכותרת "לאן הולכים הדולרים שלנו? הם הסוכנות היהודית באמת עונה לצר־כים המשתנים של ישראל והעם היהודי".

החוברת המהודרת, בכריכה לבנה, בת 36 עמודים, כוללת 6 מאמרים — באנגלית — שפירסם העיתונאי צ'רלס הופמן בעיתון "ג'רוזלם פוסט" וכן בשני עיתונים יהודיים בבולטימור. המאמרים מותחים ביקורת חריפה ביותר על פעולות הסוכנות היהודית בארץ ובחו"ל, בעיקר בתחום גיוס כספי המגביות והשימוש שנעשה בהם ע"י ראשי הסוכנות. בצד המאמרים פורסמו קריקטורות ואיורים, שלא ליוו את המאמרים בעתונים, והם קבע ביקורת נוקבת נגד הסוכנות, נגד שליחיה, וכן נגד המדינה והציונות.

הקריקטורה החריפה ביותר בחוברת מציגה את מנורת שמונת הקנים כשהיא הפוכה, והדולרים נשפכים מתחתיתה לידיהם המושטות של יהודים בלבוש מסורתי. בקריקטורות אחרות: יהודי עם אף ארוך דורך ברגלו האחת על מטוס ומכונת, ידיה האילו יד השניה הערוכה, בשלשת משרוול של מעיל מרופט וכף היד מושטת כיד של קבצן; הר ובראשו מגף רגל ישראל, וקבוצה של אנשים יהודית במדרון בריצה כדי להשיג שטר של דולר המונח על הארגמה למרגלות ההר.

החוברות הוכנסו לתיקים

חברי ההנהלה הציונית, שמצאו את החוברת בתוך התיקים שקיבלו לידיהם לקראת דיוני עצרת הסו־כנות שייפתחו היום בירושלים, הרעישו. הם הטיחו האשמות קשות נגד יו"ר חבר הנאמנים של הסוכנות, ג'רלד הופברגר, כמי שיש לו לכאורה יד בהפצת החוברת, משום שהוא מתגורר בבולטימור והמאמרים פורסמו בעיתונים יהודיים של אותה עיר, ודרשו ממנו התנצ־לות או התפטרות.

יו"ר ההנהלה, אריה דולצין, אמר, כי הופברגר ביקש ממנו להכניס את החוברת לתוך תיקיהם של הצירים, אולם הרגיש, כי לא ברור לו מי אחראי להדפסתה. הוא מינה ועדה מצומצמת בת שלושה חברי הנהלה (אהרון, נרקיס ורשבסקי) שנתבקשה לחקור מי היה הגורם שהפיץ את החוברת ולגבש דרכי תגובה.

שלשום אחה"צ נועד דולצין עם הופברגר, אשר הכחיש מכל וכל כי יש לו קשר כלשהו להפצת החוברת וגינה במלים חריפות את הפצתה. היום יתבע דולצין מחבר הנאמנים של הסוכנות לגנות את החוברת ולהתנער מתוכנה בפומבי.

שר הקליטה, יעקב צור, אמר, כי המגביות בצורתן הנוכחית גורמות להשחתת היחסים בין ישראל לבין הגולה. הוא קרא להגביל את יעדם של כספי המגביות לשתי מטרות בלבד: חינוך יהודי־ציוני בגולה וסיוע בקליטת עולים בישראל.

שיחת היום / גדעון אלון

עם: יו"ר הנהלת הסוכנות אריה דולצין

על: החוברת האנטי־ציונית שהופצה ע"י ראשי המגביות

אלו קריקטורות אנטישמיות ממש

— מה דעתך על החוברת המשמיצה את הסוכנות "לאן הולכים הדולרים שלנו" שהו־פצה לקראת דיוני עצרת הסו־כנות?

— זה דבר חמור מאד. בתוך החוברת יש קריקטורות אנטיש־מיות ממש, המזכירות לי קרי־קטורות שפורסמו בזמנו על ידי ה"שטירמר" הנאצי. לא נוכל לעבור על כך לסדר היום. מיניתי ועדה מיוחדת של ה־הנהלה, שתצטרך לבדוק מי עומד מאחורי הפרסומים האלה.

— יש לך השערה? שמעתי שמאחורי החוברת עומדים אנשים כאשימה לעבר יו"ר חבר הנאמנים, ג'רלד הו־פברגר.

— נפגשתי עם הופברגר, והוא אמר לי שאין לו שום קשר לכך. הוא מבקר את פרסום החוברת והפצתה בצורה חריפה מאד, וכועס על כך לא פחות מאתנו.

— אבל הופברגר הוא מבול־טימור, וגם המאמרים המכלולים בחוברת פורסמו בעתונים יהו־דיים בבולטימור.

— שמעתי שהאנשים האחראי־ים לפרסום החוברת והפצתה הוא העורך של העתון היהודי בבול־טימור. אבל צריך לבדוק זאת.

— מה עורר את זעמך? רק הקריקטורות המציגות את יש־ראל כעם של קבצנים, או גם המאמרים הביקורתיים נגד ה־סוכנות?

— שני הדברים. גם יחד. הקריקטורות הן חמורות מאד, כי ניתן לקבל מהן את הרושם כאילו אנו גונבים את הכספים שלהם. אבל גם המאמרים, שפור־סמו קודם לכן בארץ ב"ג'רוזלם פוסט", מבוססים על חצאי אמת, שקרים ושפע של רעל.

— אך אתה מתכוון לאמר בכך?

— מחר (היום) אביא את הנושא לדיון בחבר הנאמנים של הסוכנות. אדרוש מהחברים לגנות את הפרסומים האלה בצורה חריפה ביותר. אני משוכנע שחבר הנאמנים יגנה זאת בכל תוקף.

— אתה סבור שמאחורי החוברת עומדים אותם גורמים בחבר הנאמנים, שפנו בזמנו לראש הממשלה ותבעו לצמצם את סמכויות ההנהלה הציונית?

— בהחלט. זה הקו של אותם אנשים. ללא ספק יש פה יד מכוונת. זה לא מקרי.

— במה מתבטא המאבק [illegible] הציונית תבעו להדריס את דיוני עצרת הסוכנות שייפתחו הערב בנושאה של פרסום זה חוברת. אתה חושב שזה מקרה?

— לא. זו לא הבעה רצינית.

הושבעה שוטרת ערבית ראשונה

מאת איתן רבין

מרבין עבאהללה חריב, בת ה־23, היא השוטרת הערבית הראשונה בישראל. היא הושבעה שלשום והוצבה בשבוע הבא לקורס שוטרות.

כי בשבועות הקרובים צפויה משטרת נפת עזה לגייס שמונה שוטרות נוספות, שישובצו במשמרות הזה"ב כשוטרות תנועה.

ששה יהודים ממצרים באו לביקור בארץ

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תיירות

ששה נציגי הקהילה היהודית של מצרים הגיעו בסוף השבוע לישראל, כאורחי משרד התיירות. במשלחת ממצרים חמש נשים קשישות וגבר. הם ישהו ביומיים הקרובים באחד מבתי המלון מהשורה הראשונה בירושלים, את סוף השבוע עשו בתל־אביב.

בין חברי הקבוצה, שהוגדרו "שארית הפליטה ושרידים אחרונים" של הקהילה היהודית במצרים, האחראית על בית הכנסת במעדי, פעילה נוספת בקהילה היהודית והגבאי האחראי על בית הכנסת "שערי שמים", כולם מקהיר. הם באו לישראל לסיור שהוגדר "כמסע אל ארץ הקודש בטרם יאספו בשיבה טובה ולאחר שיזכו לאריכות ימים אל אבותיהם".

היועץ לביטחון לאומי של ג'ורג' בוש יצא לביקור בטאבה

מאת עקיבא אלדר, סופר המדיני של "הארץ"

היועץ לביטחון לאומי של סגן נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש, הגיע לישראל בראש משלחת של 20 פקידים ויצא השבוע לביקור בטאבה.

היועץ, דון גרג, עומד בראש משלחת החלוץ לתיאום ביקורו של בוש בישראל בעוד חודש. הוא נתבקש לעמוד בין השאר על התקדמות המגעים בנושא טאבה. האמריקאים מקווים כי שטר הבוררות יסוכם עוד לפני ביקור של בוש בארץ.

הוסרו גידולים שפירים אצל רייגן

וושינגטון (עי"ר וע"צ). בדיקות רקמות, שנבצעו בשני גידולים קטנים, שהוחזקו שלשום ממעי הגס של הנשיא רייגן, הוכיחו ללא צל של ספק שגידולים אלה שפירים, נמסר אמש מן הבית הלבן.

לדברי רופאו של רייגן, ד"ר בורטון סמית, בדיקות המעבדה הסופיות של שני הפוליפים הקטנים שהוחזקו במהלך בדיקות שיגרתיות של הנשיא שלשום נסתיימו, וכל הבדיקות הוכיחו כי הגידולים הם שפירים. תוצאות הבדיקות נמסרו לנשיא רייגן אתמול בבוקר במקום הנופש שלו בקמפ דייויד.

רייגן עבר שלשום בדיקות במשך למעלה מחמש שעות בבית החולים של צי ארה"ב בבתסדה. מטרתן היתה לקבוע אם התחדשו גידולים סרטניים במעי הגס שלו, מהסוג שהצריך ניתוח בקיץ שעבר. אז, כאשר נתגלו הגידולים הממאירים, עבר רייגן ניתוח, במהלכו הוזרק קטע באורך 60 ס"מ מן המעי שלו.

בבדיקה שנערכה בחודש ינואר השנה, נתגלו 3 פוליפים קטנים במעיו של הנשיא, הוזרקו ונמצאו שפירים. רופאים מציינים כי התהוות פוליפים אצל אדם בגילו של רייגן היא תופעה שכיחה למדי.

רייגן עבר אתמול בדיקות דם, בדיקות רנטגן, בדיקות סריק ובדיקה של המעי הגס. כמו כן עבר בדיקות עיניים ובדיקת אף ואוזניים. נמסר כי "התוצאות של כל שאר הבדיקות שנערכו אצל רייגן הן נורמליות, והנשיא במצב בריאותי טוב".

שרים וחוגים בשב"כ

(סוף מעמוד 1)

השב"כ, אברהם שלום, שהוגשה למפכ"ל המשטרה על ידי פרופ' זמיר.

לסופר "הארץ" נודע כי במסע הלחצים על חריש נוטלים חלק גורמים פוליטיים, ביניהם שרים וחכ"ים וכן גורמים בשב"כ. כן נודע כי בימים האחרונים נערכו גורמים בשב"כ לשיחות עם כמה משרי הממשלה (בעיקר חברי הקבינט המצומצם) כדי לשכנע אותם שלא לתת יד להקמת ועדת חקירה ממלכתית, בגלל הנזק החמור שיגרום לה ועדה כזו, עלול לגרום לעבודתו השוטפת של השב"כ.

היועץ המשפטי לממשלה הודיע אמש כי יפרסם מתעתים את חוות דעתו לגבי אופי החקירה בפרשת ראש השב"כ. היום הוא יוועד להתייעצויות בנושא זה עם ראש הממשלה, שמעון פרס, מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, יצחק שמיר, ושר המשפטים, יצחק מודעי. שמיר ינסה לשכנע את חריש שלא לקיים חקירה כלשהי, ולהסתפק בבירור היחסים הפנימיים בתוך השב"כ [illegible]

חריש, כבר העביר לו מסרים ברורים כי דעתו לא תהיה נוחה מהחלטה על מינוי ועדת חקירה משטרתית. חוגים פוליטיים מעריכים שבלחץ שחריש עתיד לשמש החל מאוקטובר הקרוב יועץ משפטי בממשלת שמיר, יש במסדיר של האחרון משום הפעלת לחץ על היועץ.

משפטנים בכירים ובראשם פרופסור אוריאל רייכמן, ייפגשו השבוע עם חריש כדי להביע את דאגתם מהכירסום בעצמאותו של היועץ המשפטי לממשלה. משפטנים בכירים הביעו באחרונה דאגה נוכח נטייתו של חריש להרבות בהתייעצויות עם הדרג המדיני לקראת החלטתו בפרשת השב"כ.

אמש רווחו שמועות שלא ניתן להן אישור שחריש כבר קיים בסוף השבוע שיחות (כנראה טלפוניות) עם פרס ומודעי בנושא אופי החקירה.

בג"ץ דן בעתירת מלכה

במשך ארבע שעות דן שלשום בג"ץ בעתירתו של איש השב"כ לשעבר, רפי מלכה, נגד ראש הממשלה וראש השב"כ.

בדיון שהתנהל בדלתיים סגורות על פי החלטת [illegible] הרכב הבכיר [illegible] היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, ואת העותר — עו"ד מישאל חשין. בשולי הדיונים נכחו יועצו הצבאי של ראש הממשלה, עזריאל נבו, וכן כמה מראשי השב"כ. המשך דיון נקבע ליום שני הבא.

הנגיד והממשלה

(סוף מעמוד 1)

ושר האוצר מצדדים בהחלפה הנהלה על פי המלצות בייסקי. השניים סיכמו כי הנגיד יצורף לועדת השרים הבודקת את המלצות בייסקי הקשורות לממשלה. הועדה תתכנס בעוד כשבועיים.

עם זאת, העריכו גורמים משפטיים כי הנגיד והממשלה עשויים לבקש את חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה. הכוונה היא שהיועץ המשפטי לממשלה ינחה את הנגיד ואת הממשלה כיצד לפעול בעניין, לנוכח מורכבות נושא הדיווח או השעייתו של רקנאטי. לדעת אותם גורמים — ספק אם השעייתו של רקנאטי ומינוי מנהל מורשה לבנק דיסקונט תתקבל בבג"ץ. זאת, בהנחה שרקנאטי יעתור לבג"ץ במידה ויושעה.

לדברי הגורמים המשפטיים, הנגיד אמנם מוסמך, על פי סעיף 8 ד' לפקודת הבנקאות, להשעות את רקנאטי — אם הוא סבור שהוא נוהג בדרך, העלולה לפגוע בניהול העסקים התקין של הבנק. אולם, לדבריהם, פעולת הויסות נעשתה בעבר ואינה קיימת עוד, ולכן עשוי בג"ץ לקבל את טענת רקנאטי כי פעולותיו העכשוויות אינן מהוות עילה להרחקתו עתה. רפאל רקנאטי השיב בסוף השבוע בטלוויזיה והודיע כי הוא דוחה את מסקנות בייסקי. הוא אמר כי אין לראות בהן תקדים של פסק דין.

[illegible] תומכים ברקנאטי

שר [illegible] משה שחל, תבע [illegible] רקנאטי. לדבריו, על הממשלה להביע דעה ברורה בנושא [illegible] המלצות [illegible]

את מסקנות ועדת בייסקי, ואמר שהן מוגזמות ומטילות את כל כובד האחריות על קומץ קטן של אישים ומאידך מזכות את כל אנשי הממשל שהיו אחראים לנושא המניות. בכנס [illegible] של מוזז הנושאים במפלגה הליברלית אמר פת, שיו"ר דירקטוריון בנק דיסקונט נהג בהתלהמותי כמי שהם צריכים לנהוג דירקטורים של הבנקים. המגרים במשבר שבנצלות ועדת בייסקי. לדברי השר לא צריך לבקש שום פעולה בעניין המלצות בייסקי בטרם תסיים ועדת השרים את דיוניה בנושא.

צריך לבקש שום פעולה בעניין המלצות בייסקי בטרם תסיים ועדת השרים את דיוניה ותגבש את עמדת הממשלה לגבי המלצות ועדת בייסקי.

יצויין כי יו"ר הועדה לביקורת המדינה, פרופ' רוני ליבאי, אמר להגיש בימים הקרובים הצעת חוק פרטית, המגדירה כעבירה את המשך פעולתו של בנקאי, לאחר שועדת חקירה פסלה אותו מלהמשיך בתפקידו.

אטלס עץ חיים

מאת הרב רפאל הלפרין

אנציקלופדיה לשורשי עם ישראל מבראשית ועד יוסף

יצירת־ענק מונומנטלית ★ ספר חובה בכל בית

★ אלפי ערכים ★ מאות מפות ★ מפתחות ומבואות

מבצע הנחה מיוחד 14 כרכים

340 ש"ח במקום 456 ב־4 תשלומים חודשיים שווים

או במזומן 299 ש"ח עבור כל 14 הכרכים

לכבוד הוצאת "עץ חיים" רח' פראג 10 ת"א 63477 טל' 237355

נא לשלוח לי 14 כרכים של אנציקלופדיה "אטלס עץ חיים"

□ בתשלומים רצ"ב 4 צ'קים כ"א 85 ש"ח

□ במזומנים רצ"ב 299 ש"ח

שם........ כתובת........ טל........

המעלות של אל על

[illegible]					
[illegible]					
[illegible]					
[illegible]	19				
[illegible]	16				
רומא	18			17	26
לונדון	12				
ליסבון	14	18	[illegible]	14	20
מדריד	17	20	[illegible]	17	[illegible]
ניו־יורק	18	20	ב"ה	17	27
פריס	19	22	ב"ה	19	30
פרנקפורט	18	23	גשם	20	30
ציריך	18	25	גשם	—	—
קהיר	23	34	ב"ה	22	38
קופנהגן	12	30	ב"ה	13	14
רומא	17	25	ב"ה	15	26
שטוקהולם	11	17	ב"ה	17	20

ELAL אל על

[...] בכאב וביגון על פטירתו של

אבינו וסבנו

[מ]שה לוי

[יו]ם א' ט"ז בסיון תשמ"ו 22.6.86 בשעה 14.00

[...]ל 3 לוד לבית העלמין הישן בלוד

דוד לוי סגן ראש הממשלה

מקסים לוי ראש עיריית לוד

והמשפחה

במלאת שלושים לפטירת אמנו

וסבתנו היקרה

גניה אלקון ז"ל

אלמנת ר' אריה אלקון ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה מחר יום שני ט"ז בסיון תשמ"ו 23.6.86

בשעה 16.30 בבית העלמין בנחלת יצחק

תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובעל־פה

אוטובוסים לבית העלמין יצאו משד' חן 38 תל־אביב בשעה 16.00

המשפחה

לסגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון

דוד לוי

משתתפים באבלך הכבד על מות

אביך ז"ל

דוד מור

יו"ר דירקטוריון

שיכון ופתוח לישראל בע"מ

בלבי זה ונבאב עמוק אנו מודיעים על פטירתה לאחר מחלה קשה

של יקירתנו

מרגרטה סקס

ארד — ת"א

ההלויה תתקיים היום יום א' ט"ז סיון תשמ"ו 22.6.86

בבית העלמין בחולון

לפרטים נא להתקשר לטלפון 03—359758

המשפחה המתאבלת

יושבים "שבעה" בבית הבן ישראל סקס, רח' רמב"ם 56

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה בשיבה טובה

של אם המשפחה

ויקטורין קמחי

האבלים: ילדיה: סבי וקטי, מריו

ופרידה, אליס, איבט

נכדיה, נינה ובני המשפחה בארץ ובחו"ל

ההלויה תתקיים היום יום ראשון ט"ז סיון תשמ"ו 22.6.86

בשעה 13.30 בבית העלמין בקרית־שאול

יקירתנו

ג'ני נסימוב

נפטרה בליל שבת 20.6.86

ההלויה תצא מסנהדריה בירושלים

ביום א' 22.6.86 בשעה 12.00

המתאבלים:

בתה ונכדה: יפית ויהודי גולן

נכדיה: קורה ואלעד גולן

אחיה: נסים נסימוב וב"ב

אחותה: רוזה עשהאל וב"ב

ומשפחות: מולכו, יששכרוב, שמר ועשהאל

הננו מודיעים בצער רב על פטירתו

בטרם עת של

עמוס למדן ז"ל

ומשתתפים בצערה הכבד של המשפחה

חברת למד בע"מ

השבעה בבית המנוח, רחוב מנורה 2 כפר אוקה

"אל פג'ר" לא הופץ בגדה וברצועה במשך שלושה ימים

משום שלא הגיש לצנזורה ידיעה שבה נטען כי "כוח 17" אחראי להתהפכות הטיולית ובתוכה חיילי צה"ל בבקעה

מאת אורי ניר
סופר "הארץ"

המושל הצבאי אסר על הפצת העיתון המזרח ירושלמי "אל־פג'ר" בגדה וברצועה למשך שלושה ימים, משום שלא הגיש לצנזורה ידיעה שבה נאמר כי "כוח 17" של ארגון "פתח", טוען כי אנשיו אחראים להתהפכות הטיולית עם חיילי צה"ל בבקעה.

ביום ב' אירע אסון המשאית בבקעת הירדן, ביקש העיתון לפרסם ידיעה של סוכנות הידיעות הצרפתית לפיה אנשי "כוח 17" ארבו לטיולית, והם שגרמו להתהפכותה. הצנזורה הצבאית לא התירה ל"אל־פג'ר" לפרסם את הידיעה. למחרת התפרסמה הידיעה בעיתונות הישראלית, ו"אל־פג'ר" פרסם אותה — בהסתמך על ידיעה שהופיעה בעיתון "חדשות" — בעמודו הראשון מתחת לתמונה של המשאית ההפוכה.

את הידיעה הזו לא הגישו העורכים לבדיקת הצנזורה טרם פרסומה, מתוך ידיעה שהצנזורה אינה נוהגת לפסול ידיעות בעיתוני הגדה, המתבססות על פרסומים בעיתונות הישראלית.

ביום הפרסום נקרא המו"ל של "אל־פג'ר" לשיחה בלשכתו של מפקד הצנזורה בירושלים, וזה נזף בו על שלא הגיש את החומר לביקורת. המו"ל, עותמי אבו־ערפה, קיבל לבחינת הודעה מהמושל הצבאי לפיה הוחלט לאסור את הפצת העיתון למשך שלושה ימים בגדה וברצועה. בשלושת הימים האחרונים הופץ איפוא "אל־פג'ר" רק בירושלים.

תמונות עירום הודבקו בתחנות אוטובוס ביים

(עו). תמונות של נשים ערומות הודבקו בשבת לפנות בוקר בכמה תחנות אוטובוסים ברחוב יחזקאל ורחוב פיתוחי חותם בירושלים.

אזרחים צילצלו למוקד המשטרה והודיעו על כך אך עד בוא השוטרים התמונות הוסרו.

יצויין, כי התמונות הודבקו באזורים בהם מתגוררים תושבים דתיים וחרדים רבים, סמוך לשכונות גאולה ומאה שערים. יתכן שהדבר נועד להצית שוב את הרוחות בין החרדים לחילוניים.

ברחוב חגי מס' 21 צוייר בליל שבת צלב קרס.

אקדמאים ערבים התכנסו בנצרת לוועידת הגות פלשתינית שניה

נושא הדיון: אסון הפלשתינאים ב־1948

מאת עטאללה מנצור,
סופר "הארץ" בגליל

כמאה וחמישים אקדמאים ערבים מכל חלקי הארץ התכנסו בסוף השבוע בנצרת ל"ועידת ההגות הפלשתינית השניה". את הכנס ארגן הירחון "אל מאבב" המופיע בנצרת והשתתפו בו מרצים אקדמאים מאוניברסיטאות עזה, חברון, בית לחם, ביר זית, ושכם וכן מרצים ערבים מאוניברסיטאות חיפה וירושלים. נושא הדיון היה: "אסון הפלשתינאים ב־1948".

סופר "הארץ" שנכח בכינוס מציין כי המארגנים קבעו לכל מרצה חצי שעה, אבל איש מהם לא הצליח למצות את הרצאתו בזמן הקצר ואולץ לקצץ ולקצר. הדבר פגע בהרצאות וברמת הדיונים. הדוברים היו תמימי דעים כי ההנהגות הערבית "השבטית" תרמה לכשלון הערבים הפלשתינאים. היו שהטילו חלק מהאשם על ההנהגות של מדינות ערב לצדם של הציונים והאמפריאליסטים.

סקר של נציגות משרד העבודה והרווחה בצפון אמריקה:

41% מהישראלים השוהים בארה"ב קבעו מועד משוער לחזרתם ארצה

מתכוננים לשוב במהלך השנתיים הבאות

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, (מיוחד ל"הארץ"). נציגות משרד העבודה והרווחה בצפון אמריקה טוענת כי מסקר שערכה בקרב מדגם של ישראלים השוהים בארה"ב ובקנדה, עולה כי 41% מהישראלים השוהים בארה"ב וקנדה קבעו תאריך ושנה משוער ארצה ומתכוננים לשוב במהלך השנתיים הבאות. הסקר מבוסס על תשובות שנתקבלו ממדגם של 760 משפחות, מתוכן 562 בהן ראש המשפחה הוא אקדמאי.

הסקר שערך אותו גוף העלה גם כי 84% רואים בתעסוקה גורם מרכזי בחזרה לארץ. 55% סבורים ששיפור המצב הכלכלי ואיכות החיים הם המשפיעים על ההחלטה לשוב. לפי סקר זה, 59% אחוז ירדו מהארץ לפני 1980, 33% אחוז ירדו בשנים 80־83 ו־8% ירדו מאז שנת 1984.

הקונסול עמוס חרד ציין כי הסקר נועד במטרה לתכנן ולייעל את פעילות נציגות משרד העבודה והרווחה בהחזרת מקסימום של ישראלים ארצה. לדבריו תנועת החוזרים לישראל היא בעלייה ובארבעת החודשים הראשונים של השנה חזרו לישראל 540 ישראלים באמצעות הנציגות לעומת 221 בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר העולים מארה"ב באותה תקופה היה 315. מספר הישראלים החוזרים גדול ב־71% אחוז מהעולים.

מתיחות במפד"ל על רקע תביעת יגר ופריבס לאחריות בבחירות בוועידה

מאת סופר "הארץ"
לענייני מפלגות

מתיחות השתררה בצמרת המפד"ל, עקב דרישת ראשי ועדת השיקום במפלגה, יצחק יגר וישעיהו פריבס, להיות אחראים גם לוועידת המפלגה הקרובה ובעיקר לבחירות שיתקיימו בה. הצמרת טוענת כי אין לאפשר לוועדת השיקום לשלוט בענייני הוועידה ובהליך הבחירות.

בעניין זה הודיעו פריבס ויגר למזכ"ל המפד"ל זבולון המר ומזכ"ל הפועל המזרחי רפאל בן נתן, כי בוועידה הקרובה, במוצאית יולי, יפעלו שתי ועדות: ועדה מתמדת שחבריה ייבחרו בבחירות אישיות חשאיות בידי חברי הועידה, וועדת הבחירות, שתהיה ועדת פריבס־יגר עצמה.

בקרב חברי מזכירות המפד"ל, קיימת נטייה להתעלם מתביעותיהם של יגר ופריבס ולארגן ללא שיתופם את הליך הבחירות בוועידה. מזכירות המפד"ל נועדה לשם כך כמה פעמים בשבוע שעבר, ואף הכינה תוכניות לשני ימי הוועידה.

מפ"ם, רצ ושינוי הפגינו נגד בניה דתית ברחבת מוזיאון ת"א (צילום: עוזי קרן)

בורג: יש בסיס לחשש בדבר האופי המיסיונרי של האוני' המורמונית

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ" בירושלים

"יש בסיס לחששות בדבר האופי המיסיונרי של המרכז המורמוני" — קובע שר הדתות יוסף בורג, בהתבטאות פומבית ראשונה נגד בניית האוניברסיטה המורמונית. השר השיב למכתבם של 154 חברי הקונגרס האמריקאי אשר קראו לישראל, שלא להערים קשיים על הקמת האוניברסיטה.

במלים נרגשות כותב שר הדתות: "כיהודי אשר אבד השמדה במחנה הריכוז בברגן־בלזן, אשר סבתו נורתה למוות בגיטו סטניסלב, אשר דודו נלקח ונעלם במזרח אירופה, אני נמנה בין אלה ששורדו וחיי היום עם ההווייה הקיומית של השואה. לעם אשר איבד שליש בניו ובנותיו יש זכות וחובה להילחם נגד פעילויות המיועדות להפחית עוד יותר את מספרם של בני ישראל".

בורג, המכהן כיו"ר ועדת השרים לעניין האוניברסיטה המורמונית, סבור, כי היקף המבנה המיועד לאוניברסיטה המורמונית, אשר אינו מוצדק יחסית למספר כה קטן של תלמידים, מעורר חשדות רבים לגבי פעילויות מיסיונריות. הד"ר בורג מצרף למכתבו נספח ובו קטעים הלקוחים ממספר הצהרות והבהרות כוונה ממקורות מורמוניים, אשר מצדיקים, על פי דבריו, "את הדאגה העמוקה של תושבים יהודים לגבי מרכז זה".

שר הדתות כותב בנספח למכתבו, כי "חומר אשר התפרסם רק בשנה האחרונה מגלה כי בשנת 1977 הכינו נציגים מורמונים העובדים בישראל במסגרת תכנית הלימודים של אוניברסיטת בריגהאם יאנג, דו"ח רשמי על הפעולות המיסיונריות שלהם בארץ, הכולל בדו"ח בקשה רחבה לתוספת כוח אדם על מנת לקדם פעילות זו.

חדשות חוץ

שוחררו 2 אנשי הטלוויזיה הצרפתית שנחטפו בביירות

שבעה חטופים צרפתים עדיין מוחזקים בלבנון

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"הארץ"). שניים מבין תשעת החטופים הצרפתיים בלבנון שוחררו, שניים מחוטפיהם, שכיהם בביירות. הועברו לדמשק והגיעו אמש לפאריס במטוס מיוחד של חיל האוויר הצרפתי.

השניים ששוחררו, פיליפ רושו וז'ורז' האנסן, נמנו עם צוות טלוויזיה של הרשת הצרפתית הממלכתית השניה, שעסק ב"כיסוי" אירועים בלבנון. ארבעת אנשי הצוות נחטפו לפני כשלושה חודשים סמוך לנמל התעופה של ביירות. שניים מאנשי הצוות — כמו גם שני דיפלומטים, עיתונאי, חוקר ואיש עסקים בנוסף לאלה — עדיין מוחזקים בידי שוביהם בלבנון.

שחרורם של השניים מיוחס על ידי משקיפים ל"מחוות של רצון טוב" שעשתה לאחרונה ממשלת צרפת, בעיקר בכל מה שקשור ליחסים המורכבים עם איראן. ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק הודה אתמול בלבביות, ל"סיוע" בשחרור שהגישו בעיקר שלוש ממשלות: הסורית, האלג'יראית והאיראנית.

זמן קצר לאחר שיחרורם של השניים פירסמו החוטפים בביירות הודעה לעיתונות המייחסת את השיחרור "להתנהגות של ממשלת צרפת החדשה, המתכחשת עתה לשיתוף הפעולה הבוגד של הממשלה הסוציאליסטית הקודמת עם הקשר הציוני הכל־לאומי ועם המורדים רייגן".

שני החטופים המשוחררים סיפרו כי היחס אליהם בתקופת שביים היה נאות. הם הוחזקו אמנם בניתוק מוחלט מן העולם החיצון, לא יכלו להאזין לרדיו או לקרוא עיתונים, אך נהנו ממזון "מפתיע באיכותו" וכן ליחס אדיב בהולם מצד שוביהם.

מטעני נפץ התפוצצו בלימה בפתיחת ועידת האינטרנציונל הסוציאליסטי

(עו"ר ועו"ג). מספר מטענים של חומר נפץ התפוצצו במרכז לימה בירת פרו בשבת, ואשה צעירה נהרגה בעת שניסתה להפעיל מרגמה כדי לפגוע במרכז קונגרסים בו מתקיימת ועידת האינטרנציונל הסוציאליסטי.

התקפות אלה, שהחלו ביום שישי, באו לאחר קרבות כבדים בשני בתי סוהר בלימה שם נהרגו למעלה מ־150 לוחמי מחתרת שמאלנים בקרבות נגד חיילים ונחתים על השתלטה בבתי־הסוהר.

המשטרה מסרה, כי האשה בורקה מגג של בית בן שש קומות כאשר מרגמה שכוונה לעבר מרכז הקונגרסים התפוצצה, דקות לפני בואו של נשיא פרו, אלן גרסיה, לפתיחת הוועידה.

אנשי מחתרת גם הניחו מטעני חומר נפץ במסעדות בסביבת אולם הקונגרסים. נגרם נזק למסעדות אולם איש לא נפגע, מסרה המשטרה.

אליהו הובר, סופר "הארץ" בסקנדינביה, מוסר: הנשק שהתגלה בספינה הדנית "פיא ויסטה" הוטען בנמל המזרח גרמני רוסטוק, והיה ככל הנראה מיועד למחתרת השמאל בפרו. הנשק אמור היה להגיע לידי המורדים לפני תחילת כינוס האינטרנציונל הסוציאליסטי.

הספינה הדנית המתינה כמה ימים מחוץ לנמל קאלאו בפרו, שלטונות פרו סבורים, כי ספינות דייגים נועדו לפרוק את הנשק ולהעבירו למורדים. מסיבה כלשהי לא הגיעו ספינות הדייגים במועד למקום המפגש, ורב החובל החליט לשוב לפנמה. פרו דרשה מפנמה לבדוק את מטען הספינה, וכך נתגלה הנשק.

ראש ממשלת שוודיה הוזהר כבר לפני שבוע על ידי משטרת הביטחון השוודית "סאפו" לא להשתתף בכנס בפרו מחשש לחייו. כמו־כן ביטל גם שמעון פרס את השתתפותו בכנס בלימה.

אנשי אבו עבאס במשפט "אכילה לאורו": הסורים והאמריקאים המציאו את החטיפה

איש הפת"ח, אחמד אל אסיידי, משתף פעולה עם החוקרים האיטלקים

מאת תלורה ליבריכטה,
סופרת "הארץ" באיטליה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). אחמד אל אסאדי, שנחקר ביום שישי ע"י בית המשפט המחוזי בגנואה על חלקו בחטיפת אוניית הטיולים האיטלקית אכילה לאורו באוקטובר שעבר, הוא היחיד מבין ארבעת הנאשמים הממשיך לשתף פעולה עם האיטלקים. הוא גם היחיד הרואה עצמו כאיש של ערפאת, בעוד שלושת האחרים הם אנשי אבו עבאס. לדבריו לא יכול היה ערפאת לסרב לעבאס בתוכנית ביצוע פעולת הגלה רבתי באשדוד וחטיפת האוניה "מטעמים פוליטיים". הוא חזר ואישר שאת קלינגהופר רצח מפקד היחידה, מאג'ד מולקי, לבדו ובניגוד להחלטת יתר חברי הקבוצה. בן אמר שהוא עצמו נידון למוות ע"י אבו עבאס לאחר שגילה את האמת על חטיפת האוניה ורצח היהודי האמריקאי עם רדתו מהאוניה בפורט סעיד.

יתר אנשי היחידה חזרו בהם מכל מה שאמרו בפני השופט החוקר בטענה שהמשפט עצמו איננו חוקי וכי את החטיפה ואת כל הקשור בה המציאו הסורים והאמריקאים. הם איימו בשביתת רעב, אך נשיא בית המשפט סירב לבקשת התובע הכללי קארלי לתרגם את דבריה.

סעודיה תרמה חצי מיליון ד' למורדים באפגניסטאן

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). סעודיה תרמה חצי מיליון דולר לטובת המורדים באפגניסטאן. העיתון וואשינגטון פוסט שמסר את הידיעה הוסיף, כי הכסף נועד לרכישת נשק וציוד עבור המורדים. נראה כי המדינה שזכתה בחלק נכבד מסכום זה היא מצרים, המייצרת את הנשק שנמכר לאפגניסטאן.

מקורות אמריקאיים דחו את האפשרות שבחלק מן הכסף רכשו גורמים אמריקאיים נשק מישראל עבור המורדים האפגנים. המקורות אמרו כי "זוהי אפשרות קלושה ביותר". קיים הבדל בין הסיוע הישראלי לניקראגואה לבין אפשרות סיוע ישראלי לאפגניסטאן: "לא ראינו עד כה סיוע ישראלי למורדים המוסלמים באפגניסטאן, לעומת מה ששמענו על סיוע כזה לניקראגואה".

ערכה את העמוד: אורית גלילי

גל שביתות בתעשיית המזון בדרום אפריקה

מאת דן סגיר

יוהנסבורג (מיוחד ל"הארץ"). גל שביתות עוברים בתעשיית המזון והמסחר פוקד את איזור הריף בדרום אפריקה שכולל את יוהנסבורג. השביתות הן על רקע מאסרים נמשכים של מנהיגי איגודים מקצועיים באותם מקומות העבודה. מספר מנהיגי האיגודים העצורים אינו ידוע אולם במסגרת פעולה בביוזו של אנשי העסקים שנפגעו בשביתות נמסר על מספר של לפחות 65 מנהיגי איגודים מקצועיים שעודם אסורים.

ביום שישי פנו במברקים ובפגישות אישיות בעלי רשתות כל בו ומנהלי עסקים גדולים אל השר לכוח אדם ולשר החוק והסדר בנושא, לדבריהם מעצר פעילי האיגודים משבש לחלוטין את יחסי העבודה במשק. חברות רבות נמצאות בעיצומו של מו"מ על הסכמי שכר והמעצרים מסבכים את המצב. ברוח זו התבטא אף נשיא לשכת המסחר. גוף העל לתעשיית המכרות הענקית בדרום אפריקה.

טוני בלום, איש עסקים יהודי נודע טוען, שבמצב הנוכחי המנהלה ניצבת במצב של ניהול מגעים תוך כדי מגע עם "המזון" מפני שמנהיגיהם במעצר. הוא ואחרים קרא לממשלה לשחרר את העצורים או להגיש כתב אישום ולא לעצור ללא משפט.

ביום למהומות צוין ודובר משרד האינפורמציה, שישנה ירידה נמשכת בתקריות האלימות על רקע פוליטי, אולם במקביל מסר שעד יום שישי אחה"צ מספר ההרוגים במהומות השנתיות מאז הכרזת מצב החרום הגיע ל־54 איש.

הבשורה המורמונית

המורמונים בונים מרכז מסיונרי על הר הצופים. הבנייה נמשכת. גם המאבק הציבורי נגד הקמתו - נמשך.

במלוא העוז, ללא לאות... "אוניברסיטה". כך מוצג מרכז זה על־ידי המורמונים.

אולם, מעשרות מסמכים, דוחו"ת ופרסומים של המורמונים שהגיעו לידנו ושהוצגו בפני ועדת השרים הדנה בנושא, יש לראות "אוניברסיטה" זו כמסמך לכל דבר!!! והעובדות הן, כי הדברים הנעשים ביום ע"י המורמונים בארץ, הם חלק מתהליך ארוך ומתמשך. תהליך המושתת על "ההתחייבות" ו"ההבטחות" היאה כל־כך לשטה מסיונרית מתוחכמת.

העבודה בין היהודים מתחילה...

13 ביוני, 1972

ג'ון טודטנס
ת.ד. 19604
ירושלים ישראל

"...זה ריגש אותי, וגרם לי לרצות לראות שהעבודה שם, בין היהודים כבר מתחילה. וממה שאתה כתב, נראה כי הזמן עשוי להיות בשל לכך. אני מברך אותך בכל ליבי, על העניין שלך בעבודה המסיונרית של הכנסייה שם, בעת שאתה משלים את השכלתך, ואני חושב שאתה עושה מה שביקשה מהאל לעזור לך לעשות- למצוא חברים..."

עם ברכות לך ולכל העובדים אתך
שלך ידידך ואחיך
לגראנד ריצ'רדס

(-) מתוך מכתב של לגראנד ריצ'רדס (ממועצת כת המורמונים ביוטה), אל ג'ון טודטנס (מראשי האוניברסיטה בארץ).

אנו מבצעים עבודה מסיונרית רבה...

16 באוקטובר 1976
ת"ד 19604
ירושלים, ישראל
טל. (02)281085

דו"ח פעילות מסיונרית...
הוכן ע"י
מועצת ההנהלה של הכהונה
סניף ירושלים

"...יש למעלה מ-100 חברים פעילים בסניף... הסטודנטים של אוניברסיטת בריגהאם-יאנג ממשיכים ליצור יחסי-חברות חדשים, וכן מנצלים עוד אפשרויות הכשרה... נמצאים בסניף 7 מסיונרים שחזרו ועוד 7 אחרים הלומדים בתכנית החצי-שנתית של אוניברסיטת בריגהאם-יאנג... אנו מבצעים עבודה מסיונרית רבה, ומקדישים שעות רבות להפצת הבשורה... אנו מציעים כדי לא ליצור תדמית של "ציידים"/"צודים", כדי לא ליצור תדמית של מסיונרים בעיני הישראלים..."

דיוויד גלבריית
נשיא הסניף

(-) מתוך "דו"ח פעילות מסיונרית" שנשלח לנשיאות הכת ביוטה, ע"י ראשי האוניברסיטה בארץ בו מצויינת פעילותם של הסטודנטים, ביצירת "קשרי ידידות..."

המדריכים יהיו מסיונרים

1 ביולי 1972

אל:
הנשיא קאמן
המיסיון השוויצרי
ציריך שוויץ

"...הבניין יהיה מקום איחסון ועבודה להפצת כתבי הקודש והחוברות... הבניין יכיל גם חדרי-לימוד שיוכלו לשמש גם למפגשי הכנסייה, לסטודנטים של אוניברסיטת בריגהאם-יאנג ולמתעניינים שיעדיפו להפגש שם. המדריכים במרכז יהיו מסיונרים, אך בשל הרושם הגרוע שיש לשם זה בקרב היהודים, יהיה עלינו להמנע ממושג זה..."

שלך
דיוויד גלבריית ג'ון טודטנס

(-) מתוך מכתבם של דיוויד גלבריית וג'ון טודטנס (מראשי האוניברסיטה בארץ) אל האח קאמן (נשיא המסיון בשוויץ) בהציעם פתרון בעיית המסיונריות בקרב היהודים ע"י הקמת "בניין" מרכז לימוד.

הפתרון: מסיון במסווה של אוניברסיטה!

17 בפברואר, 1977

דיוויד היקר,

"...האח מוריק הזכיר כי הוא חושב על בניין שיאכלס 3 קבוצות או מטרות עיקריות שם בירושלים. 1. מרכז מבקרים אפשרי. 2. למטרות הסניף 3. למטרות קורסי לימודי חוץ של אוניברסיטת בריגהאם-יאנג... כמו כן, ציין האח מוריק בשיחתו, כי הוא מאמין, שעל הבניין להיות מוכר כ"מרכז לימודי" או כ"מרכז לימודי ומחקר". הוא אינו מאמין כי הבניין יכול להיות מוכר ככנסייה, או אפילו כמרכז מבקרים..."

שלך
דן

(-) מתוך מכתבו של דן, לידידו דיוויד גלבריית (ראש האוניברסיטה בארץ).

פעילות מסיונרית במסווה של "מרכז מבקרים"

25 באפריל, 1977

דן היקר,

"...מכל מקום, קרא במכתב המצורף- אתה יכול לראות שהוא (טדי קולק) מודאג מפעילות מסיונרית. אנא שמור על סודיות מכתבי..."

"...כל זה מחזק את הרגשתנו, כי פעילות מסיונרית בארץ זו, צריכה להיעשות באורח שונה מאשר בכל מקום אחר, כך ש"מרכז מבקרים", יהיה חלק מהפתרון לבעייה זו..."

דיוויד גלבריית

(-) מתוך מכתבו של דיוויד גלבריית (ראש האוניברסיטה בארץ) לידידו דן, בו הוא מציע דרך להערים על טדי קולק.

בישראל צריך לפעול בצורה שונה...

1 ביולי 1972

אל:
הנשיא קאמן
המיסיון השוויצרי
ציריך שוויץ

"...לא יהיה זה מומלץ לעבור מדלת לדלת, כפי שאנו עושים בארצות אחרות בעולם. הרבה יהודים הם פחות מדי סובלנים ופחות מדי פתוחים לכך, וזה יקים לנו אויבים, בעוד אנו זקוקים כאן לידידים..."

שלך
דיוויד גלבריית ג'ון טודטנס

(-) מתוך מכתבם של דיוויד גלבריית וג'ון טודטנס (ראשי האוניברסיטה בארץ) אל האח קאמן (נשיא המסיון בשוויץ), מכתב בו ממליצים השניים לפעול בצורה מתוחכמת בישראל!

-פורסם בגליון ערב שבת 6.6.86

דוד ברין שחזר בחודשים האחרונים את פעילות המורמונים בעולם ותוך כדי כך שוחח עם כמה מראשי הכנסיה והוסיף בשיחה עם מוסרים מידע בלתי ידוע עד כה

מנהל המרכז [illegible] של המורמונים מודה: "התחייבנו לסעודים לא לערוך אצלם פעילות מיסיונרית אך לא עמדנו בכך והסעודים השליכו 7 מפעילינו המרכזיים לכלא"

זו השיטה המורמונית! במקום בו ניתן לפעול בגלוי - מוקמת כנסייה ומופעלים מסיונרים מדלת לדלת. במקומות אחרים מוקמים "מרכזי מבקרים". בישראל, מוקמת "אוניברסיטה" - אוניברסיטה שמטרתה אחת ויחידה: הסוואה לפעילות המסיונרית. זוהי בעצם, "הבשורה" שלהם. זוהי - הבשורה המורמונית...

(רשימה ראשונה בסידרה)

פעולה

פעולה עולמית לעצירת המורמונים!
ת"ד 22348, תל-אביב 61222.

גביע עולמי • גביע עולמי • גביע עולמי • גביע עולמי • גביע עולמי • גביע עולמי • גביע עולמי • גב

מכסיקו 86

MEXICO86

פלה: המועמדת שלי לזכיה בגביע: אנגליה

מכסיקו סיטי (א״פי). ״אנגליה נותרה המועמדת שלי לזכות בגביע העולמי, למרות שבמישחק נגד ארגנטינה יהיה קשה מאוד״. כך אמר כאן אתמול פלה המשמש פרשן לרשת טלוויזיה בראזילית.

״אנגליה היתה אחת מארבע המועמדות שלי לפני פתיחת המישחקים״, מסביר פלה. ״זול אחר השיפור הגדול ביכולתה. אני ממשיך לדבוק בה, אם כי בגמר היא תנצח בהפרש של שער אחד בלבד״.

בובי מחכה לדייגו

כאן מכסיקו

מאת יחיאל ארזי

מכסיקו סיטי (מיוחד ל״ספורט הארץ״). בובי רובסון רגוע עכשיו הרבה יותר מאשר לאחר ההפסד לפורטוגל והתיקו עם מארוקו, כאשר כלי התקשורת האנגלים — עיתונות, ראדיו וטלוויזיה — תבעו ״לערוף את ראשו״ וחששו, כי הסוף קרוב מאד. אבל מאז ידע מנהל נבחרת אנגליה ימים טובים יותר: ניצחונות מרשימים על פולין ופאראגוואי, אשר סללו את הדרך לקרב נגד ארגנטינה, הערב באצטקה, ברבע גמר הגביע העולמי. לפני כשישה חודשים, כאשר אירח אותי בלישכתו בבית ההתאחדות האנגלית בלונדון, נקב רובסון בשמות עשר נבחרות כמועמדות לזכיה בגביע. היו ביניהן איטליה, דנמרק, הונגריה וברית המועצות, שבינתיים הודחו; היו גם צרפת, בראזיל, מכסיקו, אנגליה וארגנטינה. הוא צדק, וטעה, כמו רבים מאד מאיתנו. אבל החשוב ביותר, מבחינתו, - נעוץ כמובן בעובדה שאנגליה ממשיכה במירוץ.

גם מי שעושה כל מאמץ להימנע מעירוב ספורט ופוליטיקה, כמו בובי רובסון, אינו מצליח לטשטש את המשמעות האחרת שיש לעימות בין אנגליה לארגנטינה. אמנם הכל מודעים לכך, כי פרשת איי פוקלנד, בה היו מעורבים ״גברת הברזל״ מלונדון וכמה גנראלים בבואנוס איירס, אינה שייכת משום בחינה לכדורגל. אבל הקשר שריר וקיים, גם אם רובסון חוזר ומזכיר לכולנו, כי הוא מנהל נבחרת כדורגל — ולא פוליטיקאי; וגם אם הוא מסרב בתוקף להתייחס לשאלות מביכות בנושא זה. אבל פטור בלא כלום אי אפשר, כנראה, ויש מי שמעוניין ללבות יצרים — למרות שהמתח הספורטיבי גובר בלאו הכי מרגע לרגע.

מערכת היחסים העכורה בין אנגליה לארגנטינה החלה שנים רבות לפני מלחמת פוקלנד, מיד לאחר מישחק רבע הגמר באליפות העולם של 1966 בלונדון, בו ניצחו האנגלים 1–0. ארגנטינה סיימה את המישחק בעשרה שחקנים, ושילמה מחיר יקר על תכסיסיה הפרועים, משום שלמה אנטוניו אובאלדו ראטין הורחק. תגובתו של מנהל נבחרת אנגליה אלף ראמזי (ולימים קיבל תואר סר), שכינה את הארגנטינים חיות, עוררה תגובות קיצוניות — ולא נשכחה עד עצם היום הזה. ורבים מזכירים את הפרשיה במכסיקו סיטי, ולא התעלמו ממנה גם במונטריי, שם קיימה אנגליה את שלושת מישחקיה הראשונים. סר אלף עוקב אחר אליפות 86' מביתו באיפסוויץ', ואילו הבלם ראטין הוא כיום חוואי אמיד בארגנטינה, הרחוק מן ההמון הסוער. רק בובי רובסון עדיין נדרש ללא הרף בעניין זה.

הוא חש בכך היטב מיד לאחר ההגרלה, כאשר נקבע כי האנגלים ישחקו במונטריי. עיתון מקומי כינה את האנגלים חיות, בכותרת ענק לכל רוחב העמוד הראשון, ורובסון חש לעיר זו ממכסיקו סיטי, כדי לקיים מסיבת עיתונאים ולנסות לרכוש אוהדים לנבחרתו. זה לא היה קל, גם בגלל אירועי 29 במאי 1985 באיצטדיון הייזל בבריסל, אבל מאמציו הבלתי פוסקים במונטריי נשאו פרי. המכסיקאים המקומיים אהבו את האנגלים, והאוהדים שהגיעו מרחבי אנגליה התנהגו בצורה ראויה לשבח. שינוי התדמית התבטא גם במערכת יחסים נפלאה, כאשר רובסון ערך סידרת מישחקי ידידות בין כדורגלני אנגליה לקבוצות של נוער מקומי במונטריי. ממש ימות המשיח. מה הפלא, שאיש אינו רוצה לקלקל עתה את הרושם.

אלפי האנגלים, שפרשו את דגלי הלאום בכל רחבי האצטקה, על רקע קריאות עידוד ושירה המנגינת בנוסח המכבי — נהגו באיפוק לאחר הניצחון על פאראגוואי. היו אלה דווקא הדרום אמריקאים, שהשתוללו וגרדו שריקות בוז. בובי רובסון יודע, כי נגד ארגנטינה יהיה המיבחן קשה יותר — לא רק בגלל זכרונות 1966, או פרשת איי פוקלנד — אלא משום שמעבר השני של המיתרס יתייצב דייגו ארמנדו מאראדונה. ורק מי שאינו בקי די הצורך בכדורגל, יוכל להתעלם מעובדה זו, או לזלזל בה. לא הייתי מייעץ לאיש לעשות זאת. כי אם יש כוכב על באליפות זו, הרי זה הכדורגלן הנושא על גב חולצתו את המספר 10, שישחק הערב נגד אנגליה.

בובי רובסון מודע לכך וגם מחכה לדייגו, עם כל החששות הטבעיים והכבוד הראוי. כאשר נשאל בסוף השבוע על ידי עיתונאי מקומי, כיצד מתכוננת אנגליה להצר את צעדיו של הכדורגלן הארגנטיני, השיב באדיבות אופיינית: ״אנא, בוא ביום ראשון לאצטקה ותראה״.

גם אנו נהיה שם, כדי לא להחמיץ את החוויה הגדולה.

שוער נבחרת בלגיה ז'ן מארי פפאף (במרכז), עם שני עיתונאים, במצב רוח מרומם לקראת המשחק הערב נגד ספרד (צילום רויטר א״פי)

חוליית החוד של ריאל מאדריד — בשלוש נבחרות ברבע הגמר

מכסיקו סיטי (א״פי). חוליית החוד של קבוצת ריאל מאדריד, מיוצגת במישחקי רבע הגמר בהרכב מלא: אמיליו בוטראגניו מככב בשורות הנבחרת הספרדית, ואלדנו הוא מלך השערים של נבחרת ארגנטינה והוגו סאנצ'ס הוא החלוץ המפורסם ביותר בנבחרת מכסיקו.

בוטראגניו, המכונה ״הנשר״, כבש עד עתה חמישה שערים והוא השחקן המצטיין, מבין השלושה. החלוץ הספרדי בן ה־22 ניחן בכדרור מהיר וביכולת מרשימה של פריצה ובעיטה לשער.

ואלדאנו בן ה־31 מכונה ״הפילוסוף״, בגלל גישתו השכלית למישחק. הוא כבש עד עתה שלושה שערים ומשלים במישחקו את דייגו מאראדונה.

סאנצ'ס בן ה־27 הוא אליל בארצו, אך האוהדים המקומיים לא סלחו לו על החמצת בעיטת העונשין מ־11 מ', בדקה ה־90 של המישחק נגד פאראגוואי. הוא נחשב לנוגח מעולה, האוהב להפתיע שוערים בבעיטות מהירות, ללא הכנה מוקדמת.

צרפת הדיחה את בראזיל בדראמה שהיה בה הכל

מהפיכה צרפתית בחליסקו

בראזיל הובילה 1–0 (דקה 16), צרפת הישוותה 1–1 (דקה 40), זיקו החמיץ בעיטת 11 מ' (דקה 74), אחרי 120 דקות עדיין שוויון 1–1. כאן הגיעה לשיאה הדראמה הגדולה של בעיטות ה־11: סוקראטס בבעיטה הראשונה לא הבקיע, פלאטיני החמיץ, סזאר בעט לעמוד ואז שלח פרנאנדז את הכדור הגורלי לרשת הבראזילית. 3–4 לצרפת. ברגע זה החלו החגיגות בחוצות פאריס ואבל כבד ירד על ריו דה־ז'אנרו

מאת יחיאל ארזי, שליח ״הארץ״ למכסיקו

גוואדלאחרה (מיוחד ל״ספורט הארץ״). איזו דראמה עולמית והכרעה אכזרית אחרי דו קרב בשמש היוקדת של גוואדלאחרה, כאשר כדורגלני צרפת וברזיל — תשושים ומותשים בשארית כוחותיהם — ניגשו בזה אחר זה כדי לבעוט את כדורי ה־11. כך נגזר עליהם לאחר 1—1 בתום 120 דקות, וכך ייכנס גם משחק זה להיסטוריה: צרפת להצי גמר הגביע העולמי בניצחון 3—4 בבעיטות 11, כשהיא מדיחה את בראזיל ונותנת את האות לסידרת התפרצויות שמזה שאיני זוכר כמותן זמן רב.

כל מה שיקרה מעתה ועד תום האליפות הזו ב־29.6 לא יוכל עוד לטשטש את העימות הבלתי נשכח של איצטדיון חליסקו. ראיתי ב־20 השנים האחרונות שש אליפויות עולם, אבל מעולם לא ראיתי משחק הנבחרות הטילו למערכה את כוחותיהן האחרונים, ואם כי העייפות הורגשה יותר ויותר אצל שתיהן, עם הרבה חולשות ונקודות תורפה, בכל זאת היו כמה הזדמנויות מסמרות שיער.

התהילה לשוער הצרפתי

תחילה החטיא הצרפתי טיגאנה הזדמנות בלתי חוזרת בדקה ה־65, ומנגד בעט מיד קארקה למשקוף. אבל בדקה ה־74, שתי דקות לאחר שנכנס לשדה במקומו של מילר, היה כוכב הכדורגל של בראזיל זיקו מעורב בהזדמנות דראמטית של בעיטת 11, שהיתה עשויה לשים קץ למאבק כולו. השופט הרומני איגנה פסק עונש חמור זה, לאחר שהשוער באטס הכשיל בלית ברירה את קארקה שפרץ מולו חופשי. אבל היה זה גם באטס שסיכל את ניסיון ההבקעה של זיקו וחמש דקות מן הסיום עשה זאת פעם נוספת.

כך היה בדקה ה־95 וכך גם בדקה ה־115, כאשר השוער הבראזילי קרלוס יצא מחוץ לרחבת ה־16 ובלם שם, תוך עבירה, את הצרפתי בלון, אבל השופט לא הגיב והפעיל את חוק היתרון, בלי שיעלה בידי בלון למצוא את השער הריק. ואז החטיא גם סוקראטס ממול, אולי כדי לרמוז על ההחטאה נוספת שלו, בעת בעיטת ה־11 הראשונה, אשר היתה ככלות הכל הגורם הישיר לתוצאה הסופית בעיקבות ההצלה הנפלאה של השוער באטס.

במבט לאחור, קשה מאוד לשפוט באופן מוחלט, ומבלי לשכוח משום את הדראמה הגדולה. הקפטן הצרפתי מישל פלאטיני היה מעורב בסידרת התרחשויות מרטיטות, דווקא ביום הולדתו ה־31 שחל אתמול, ה־21 ביוני 1986. הוא כבש את שער השוויון לצרפת, אבל בדקות רבות במהלך המשחק כולו, התקשה לנוע בגלל אפיסת כוחות, ותופעה זו בלטה בצורה גלויה, כאשר בעט

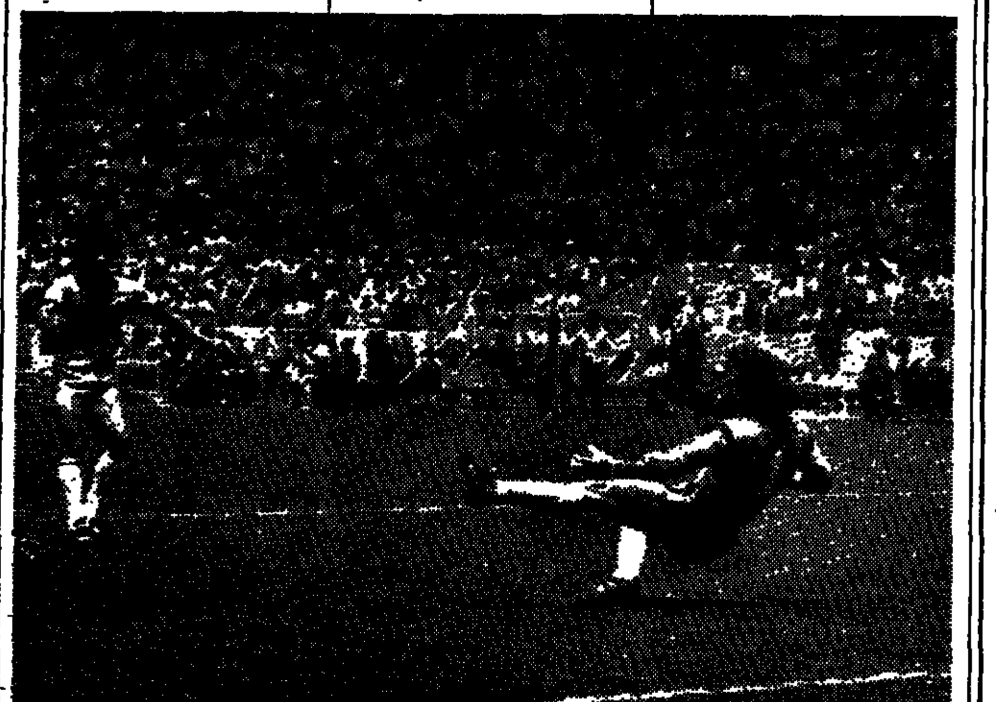

שער היתרון של בראזיל בדקה ה־16: קאריקה (משמאל) מבקיע את השוער באטס. מי חשב שזה יהיה השער האחרון של קאריקה באליפות? (צילום רויטר א״פי)

שער השוויון של צרפת בדקה ה־40: מישל פלאטיני (מימין) בועט לשער הבראזילי הריק, אחרי שהכדור חלף על פני השוער קארלוס והמגן ז'וזימאר (צילום רויטר אי—פי)

ברשלנות את כדור ה־11 גבוה גבוה מעל למשקוף. למזלו החטיא מיד אחריו גם בראזיל, ולמזלו הגדול הרבה יותר לא נכשל פרנאנדז בבעיטה הגורלית האחרונה.

הצבע הצהוב־כחול של בראזיל שלט ביציעים של איצטדיון חליסקו שהתמלא פעם נוספת באוהדיה הקבועים של ברזיל — אבל היו אלה דווקא הצרפתים שהיו במיעוט, אבל צחקו אחרונים ועשו צעד נוסף ומשמעותי ביותר לקראת התמודדות בשלבים הסופיים של הטורניר העולמי.

אבל אי אפשר לשכוח כמובן את הכושר הגופני העדיף של בראזיל, נתן אותותיו לא רק לקראת סיום המחצית השנייה, אלא גם בהארכה. יותר ויותר נתקבל הרושם, לאחר 90 דקות, כי בלי טיפולים מוזרים לא יהיו שחקנים רבים מסוגלים לחזור למחצית השעה הנוספת.

גם בפרק זמן זה היה הרושם הכללי, כי הבראזילים מפיקים מעט מם מרץ בלתי נלאה ממקור סמוי. אבל באותה מידה אפשר לומר, כי גם לצרפתים היו פה ושם הזדמנויות ממשיות להכרעה, הרבה לפני סידרת בעיטות ה־11.

כה דראמטי, מתוח, מורט עצבים ובעל סיום נדיר, ויהיה עלי כנראה לחיות עוד שנים רבות, כדי לזכות לראות מהדורה חוזרת של העימות הגדול הזה.

לחתוך המתח בסכין

ניתן היה לחתוך את המתח בסכין, כאשר הקשר הצרפתי לואי פרנאנדז ניגש לבעוט את כדור ה־11 האחרון והבקיע את השוער הברזילי קרלוס, כדי לקבוע באורח סופי ומוחלט, כי גם התמודדות האיתנים הזו הגיעה סוף סוף לסיומה. ואם לא הספיקו 120 הדקות הראשונות הכינה ידו העליונה של הכמאי תוספת אחרונה וגדושה של מתח דראמה, שבה היו מעורבים סוקראטס ופלאטיני בכוח מצותיהם, וזליץ סזאר בבעיטתו לקורה, אבל אולי יותר מכל השוער הצרפתי נמוך הקומה ז'ואל באטס, שהיה ללא ספק הגורם העיקרי לניצחונה של צרפת ולסילוקה הסופי מהזירה של בראזיל, אשר רבבות אוהדיה יוצאים בדקות אלה, הומים ושבורים משערי האיצטדיון, כשהם מזכירים בזה את התמונות העצובות של הדחת בראזיל מן המערכה לפני ארבע שנים בשלב רבע הגמר בברצלונה.

קשה מאוד, וכמעט בלתי אפשרי, לתאר כל מה שאירע כאן אתמול במיפגש המסקרן והנדיר הזה, בין שתי נבחרות צמרת עולמיות, שבו בלטו הרבה יסודות זהים מבחינת הסיגנון — כאשר בראזיל נתקלת, אולי לראשונה בטורניר זה, ביריבה שלמדה היטב את הקלפים החזקים שלה.

צרפת הציגה וריאציה אירופית של הסגנון הדרום־אמריקאי, כאשר היא מצליחה לשמור על יחסי כוחות שקולים, אבל בשלבים המאוחרים של 90 הדקות הראשונות החלה סובלת יותר ויותר מפיגור בכושר גופני. בשלב זה, לאחר שקארקה העלה את בראזיל ליתרון אחרי 18 דקות, ולאחר שמישל פלאטיני הישווה ל־1—1 בדקה ה־41, כאשר הוריד את הכדור לשער הריק לאחר מישמה של הגנת בראזיל, היתה ההכרעה צפויה בכל רגע. שתי

במצב של שוויון 1–1 במשחק, דקה 74, מחמיץ זיקו הזדמנות להעלות את בראזיל ליתרון, כאשר הוא בועט מן הנקודה הלבנה כדור שנהדף בידי השוער הצרפתי ז'ואל באטס (צילום רויטר א״פי)

כל אלה שעדיין מעורבים בטורניר זה, ובכלל זה כמובן את מיליוני האוהדים המכסיקאים אשר הכירו אתמול את כל אלה המסובים אצלנו לסדר פסח הקוראים את ההגדה אבל חושבים על הכופתאות. אכן, כאשר הסתיים משחק זה, כבר ידעה מכסיקו כולה, ועימה יחד מיליונים ברחבי תבל, כנגד מי אמורה לשחק הנבחרת המארחת, אם וכאשר תנצח את מערב־גרמניה, במשחק שהחל רק שעה קלה לאחר הניצחון הצרפתי הגדול.

אתמול במכסיקו

- רבע הגמר בגוואדלאחרה: צרפת — בראזיל 1–1 (1–1) 3–4 בבעיטות 11 מ'.
- רבע הגמר במונטריי: מכסיקו — מערב גרמניה (תוצאה בשעה 01.00, דיווח מחר).

היום במכסיקו

- רבע הגמר במכסיקו סיטי: אנגליה—ארגנטינה (21.00).
- רבע הגמר בפואבלה: ספרד — בלגיה (01.00).

כך נבעטו הפנדלים

סוקראטס	באטס הודף
סטופירה	0–1
אלמאו	1–1
אמורוס	1–2
זיקו	2–2
בלון	2–3
בראנקו	3–3
פלאטיני	מעל למשקוף
סזאר	לקורה
פרנאנדז	3–4

צרפת — בראזיל 1–1 (1–1, 1–1) 3–4 בבעיטות 11 מ'

השער לצרפת: פלאטיני (40). לבראזיל: קאריקה (16). בבעיטות 11 מ': סטופירה, אמורוס, בלון ופרנאנדז — לצרפת. אלמאו, זיקו ובראנקו — לבראזיל.

- בראזיל: קארלוס; ז'וזימאר, ז'ולינו סזאר, אדיניה, בראנקו; אלמאו, ז'וניור (סילאס), אלמה, סוקראטס; מילר (זיקו), קארקה.
- צרפת: באטס; אמורוס, בוסיס, באטיסטון, טיגנה, ז'ירס (פררי), טיגאנה, פלאטיני, פרנאנדז; רושטו (בלון), סטופירה.
- שופט: יואן איגנה (רומניה).

בעיטה עולמית

הערב (21.00) ברבע הגמר עימות ישיר ארגנטינה — אנגליה:

הפעם כדורגל, לא מלחמה

רובסון מוטרד בשאלה איך לבלום את מאראדונה ★ בילארדו מתכנן את השיטה לחסום את מלך השערים האנגלי ליניקר

מאת יחיאל ארזי שליח ״הארץ״ למכסיקו

מכסיקו סיטי (מיוחד ל״ספורט הארץ״). אולי קצת קשה, בגלל האווירה הכללית והמתח הגובר במכסיקו סיטי, אבל אפשר להתייחס למישחק אנגליה — ארגנטינה (הערב, 21.00 שעון ישראל באיצטדיון אצטקה), גם כאל אירוע ספורטיבי, ובתוך שכזה, ברבע גמר הגביע העולמי. הוא בהחלט מרתק וצופן בחובו אפשרויות מנוגדות ותחזיות שונות.

פיק חוזר — ריד בספק

לאנגליה אין כמובן שחקן בשיעור קומתו של דייגו ארמנדו מאראדונה, המסוגל להכריע לבדו גורל כל מישחק — בפריצה, במסירה, בבעיטת עונשין מתוחכמת או באילתור הדריב לעבירה ברחבת העונשין, שתגרור בעיטת 11 מ'. אבל, בכללית, אין לאנגלים נבחרת נחותה מזו של ארגנטינה. ולמזלה שהיא נאלצת לשחק בלי הכוכב האמיתי שלה, הקפטן בריאן רובסון, הנאבק כל העת בפציעה מטרידה בכתפו. המנהל בובי רובסון שוב אינו מוכן להסתכן בשיתופו, לאחר פציעותיו החוזרות בראשית הטורניר, ואם יותר עליו בכל זאת — יהיה זה רק אם... תעלה אנגליה לגמר, כדי לתת לו לטעום מהתהילה לפחות לדקות מעטות.

לפי שעה, צפויים שני שינויים בהרכב האנגלי: טרי פניק המורשע, חוזר במקום הבלם אלווין מארטין, ורוי ווילקינס, שסיים עונש משמעתי, עשוי לבוא בקישור במקום פיטר ריד הפצוע בקרסולו — הגם שרבים טוענים, כי סיגנונו של ריי מכתיב קצב איטי ולא יעיל, בגלל מסירות הרוחב המיותרות. אבל אומרים גם, כי ווילקינס אהוב על רובסון, העשוי להעדיפו על גארי סטיבנס (מספר 15, מטוטנהאם), למרות שזה יכול למלא מיגוון תפקידים.

אנגליה תנסה לשמור, אישית או אזורית, על מאראדונה — כדי להקהות את העוקץ הארגנטיני. יש לה עודף גובה, גם אם לא תמיד יציב, עם שוער מנוסה כמו פיטר שילטון מאחור. נגד פאראגוואי, שהיתה יריבה קלה יותר, הרשימה אנגליה בקישור, בעיקר בזכות גלן הודל המשתפר וסטיב הודג' הצעיר, שנכנס היטב לנעליו של רובסון, שכבש לו מקום קבע ובעיקר גארי ליניקר ה״איום״, המפיל חתיתו על כל הגנה וכבר הבקיע 5 שערים. ליניקר סובל ממתיחה במפשעה ולא התאמן ביום שישי, אבל אין ספק שישחק. עם זאת אומר המנהל רובסון: ״היינו טובים בהגנה, ואני מאוכזב שלא כבשנו עוד שני שערים בהתקפת נגד״. בשקט דומה תנקוט אנגליה גם הערב, אם כי טבעי שיהיה עליה להיות זהירה יותר, לא להפקיר את האגפים, אבל לנצל פריצות של מגינים, מפני שהשמירה האישית של הארגנטינים תאלץ את האנגלים להטיל יותר שחקנים קדימה.

״הכוחות אינם מרגישים שהשגנו עד כה משהו ממשי״, אומר הבלם טרי בוצ'ר, אחד המנוסים בנבחרת. ״אם ננצח את ארגנטינה זה יהיה כבר משהו אחר. זהו מיבחן האמת שלנו. מפגש נגד נבחרות כמו ארגנטינה ושחקנים כמו מאראדונה זהו למעשה הגביע העולמי. ואנו רוצים להיות חלק ממנו״.

קוצ'ופו על ליניקר

הגם שארגנטינה לא הרשימה עד כה במיוחד. לא בתיקו 1–1 עם איטליה ועוד פחות מזה בניצחונה 1–0 על אורוגוואי בשמינית הגמר, משער שהיה ״חצי מתנה״, אין ספק שתשחק כדרכה בנוקשות, בשמירה ומתוך הגנה בעורף הוקרתי לאומי של עימות זה. גם היא תחסר את הקפטן המצוין דניאל פאסארלה, ואת קלאודיו בורגי המאכזב, שאינו מצליח לחזור להרכב. המאמן קארלוס בילארדו עשוי להעדיף את אולרטיקוצ'אה על פני אוסקאר גארה בהגנה. השמירה על ליניקר תוטל על חוסה לואיס קוצ'ופו, שהגיע לכאן כשחקן מחליף והפך לאחד המצטיינים בנבחרת. הוא שמר היטב על האיטלקי באלדיסי

מנהל נבחרת אנגליה בובי רובסון מסרב לשמש את הנושא הפוליטי בתשובה לשאלות עיתונאים לקראת משחקם של האנגלים נגד ארגנטינה הערב במכסיקו סיטי. (צילום רויטר א״פי)

״היה צפוי אליך כל הזמן, כי בדיגע שהוא חמוק מנגד, קשה מאד להשיגו״, אומר קוצ'ופו.

בכל מקרה יגמיש בילארדו עמדות והגיבויות, בתקווה שלא רק מאראדונה, אלא גם חורחה ואלדאנו ופדרו פאסקולי יגלו יתר מהירות ויעילות, בלי לסמוך רק על מישכים של הדריב. בארבעת מישחקיה הראשונים כאן לא רמזה ארגנטינה, כי תרחיק לכת בגביע זה. אבל מי יודע למה היא מסוגלת באמת.

הרכבים הצפויים:

- אנגליה: שילטון; סטיבנס, פניק, בוצ'ר, סנסום; סטיבן, הודל, ריד (ווילקינס), הודג'; בירדסלי, ליניקר.
- ארגנטינה: פומפידו; קוצ'ופו, בראון, רוג'רי, גארה (אולרטיקוצ'אה); בורוצ'אגה, באטיסטה, ג'וסטי, מאראדונה; פאסקולי, ואלדאנו.

לאנגלים אין סיכוי מול הארגנטינים

מכסיקו סיטי (א״פי). הוליד סזאר מנוטי, כדורגלן השנה של דרום־אמריקה, מעריך שארגנטינה תהיה חזקה מדי עבור אנגליה.

רומרו, שפרץ בבכי אחרי שפאראגוואי נוצחה 3–0 ע״י אנגליה בשמינית הגמר, מודה שאנגליה היתה עדיפה על נבחרתו אבל מוסיף: ״האנגלים נופלים מארגנטינה, שיש לה טכניקה טובה יותר, יכולת אישית גבוהה יותר, וכן כוח ומהירות עדיפים. לאנגלים אין סיכוי מול הארגנטינים. איני אומר זאת משום שאני מאוכזב שנוצחנו. אני פשוט מאמין בזאת מתוך הכרת שתי הנבחרות״.

פיטר ריד, אחד השחקנים המצטיינים של אנגליה כאן, חגג ביום שישי את יום הולדתו ה־30 במסיבה צנועה בבית המלון בו שוכנת נבחרתו. ״אם ננצח את ארגנטינה תהיה לי סיבה כפולה לחגוג״, אומר קשרה של אוורטון, שעלול להחמיץ את המישחק בגלל פציעה. ״אנו משתפרים כל הזמן ואני מאמין לא רק שננצח את ארגנטינה, אלא שנעפיל למישחק הגמר״.

הלילה (01.00) ברבע הגמר עימות אירופי בלתי צפוי

המפתיעות רוצות חצי גמר

איש לא העז להמר על בלגיה וספרד, אך אחת מהשתיים תהיה בין ארבע הראשונות באליפות ★ הלילה תינתן התשובה לשאלה המסקרנת: מי

מאת יחיאל ארזי שליח ״הארץ״ למכסיקו

מכסיקו סיטי (מיוחד ל״ספורט הארץ״). זה היה צריך להיות מיפגש דנמארק — ברית המועצות. אבל ברבע הגמר (01.00 אחר חצות בפואבלה) ייפגשו ספרד ובלגיה.

כולנו עדיין תחת הרושם הבלתי נשכח של ה־5–1 המדהים של ספרד על דנמארק, שנחשבה אחת המועמדות לשלבים הסופיים. אבל התמסה הוכיחה פעם נוספת (כמו באליפות אירופה 1984), כי בגמר עולמי לא שיקרה עד כה, כי אוסף כוכבים המשחקים בארצות רבות יעיל, אולי, למישחק או שניים. אבל לא לאורך זמן.

סחוטים ועצבניים

להוציא מישחקה נגד בראזיל בו נוצחה 0–1, לאחר שנפסל שער חוקי לזכותה, נמר למעט מבוהה של ספרד, עד שהפעילה את ה״אינקוויזיציה״ נגד דנמרק. גם אז עשתה זאת במיפנה לא צפוי, אחרי שיוויון לא מוריב המציאות על סף ההפסקה, ואחריה עם שלושה שערים נוספים של אמיליו בוטראגניו, שהוכיח כי הוא מסוכן מאד, כאשר מותירים אותו חופשי. ספרד שאבה עידוד מוראלי, העשוי לסחוף אותה להצלחות נוספות. היא משחקת במהירות רבה, נלהבת, ומסוגלת להפיק עוד יותר משחקנים מוכשרים כמו קאמאצ'ו, מישל, קאלדרה, גואיקו וסלינאס.

הספרדים הגיעו לפואבלה סחוטים ועצבניים אחרי נסיעה של 6 שעות באוטובוס בגשם שוטף והתערעה מאנגח. המאמן מיגל מוניוס מודאג מאוד מהעובדה, שהבלם התמיד שלו, אנדוני גואיקואצ'אה, לא יוכל לשחק אחרי שצבר 2 כרטיסים צהובים. ״לא מצאנו בקלל מחליף לשחקן כזה״, אמר מוניוס. נראה, כי במקומו יוצב הקפטן והמגן השמאלי חוסה קאמאצ'ו, בעוד שבעמדת המגן השמאלי ישחק הופעת בכורה בטורניר מיגל צ'נדה מריאל מאדריד. הבלגים ערים לשינוי הזה ומקווים לנצלו לטובתם, כמו שאומר הקפטן יאן קלמאנס: ״ייתכן מאוד שהדרך הטובה ביותר שלנו לאיים על השער תהיה דרך המרכז״.

פפאף פצוע, רנקין חולה

למי שהספיק לשכוח: לבלגיה היו כמעט 6 ימי מנוחה מאז הדיחה את הרוסים 4–3, אחרי הארכה, באחת הסנסציות של הטורניר. גם עתה קשה לעכל זאת, או להבין במה כוחה של בלגיה, שתופיע הלילה לראשונה בשלב רבע גמר. יש לה עוצמה מסורתית, לא תמיד גלויה, עם יכולת ורב־גוניות וניסיון. השוער ז'אן מארי פפאף, שחקני ההגנה הצעירים, הקפטן הוותיק יאן קלמאנס והקשר הצעיר המוכשר אנזו שיפו — הם רק אחדים מכוכבי הנבחרת. באיזו מידה הם מסוגלים להמשיך בזה — זהו הנעלם הגדול.

גם למאמן הבלגי גי תייס כאבי ראש בהקשר להרכב. פפאף נפגע בקרסולו השמאלי ואינו מתאמן. מקווים שישחק אבל הוא עצמו אומר: ״בגלל מיקרה לא אהיה כשיר במאת האחוזים״. הבלם האחורי מישל רנקין סובל ממיחושי קיבה וביום חמישי היה מרותק למיטה, ביום שישי ושבת ערך אימונים קלים בלבד. פראנקי וואן דר אלסט, ששיחק בתפקיד זה בשני המישחקים הראשונים, עומד בסכנת הכן.

שתכב אימאוס לשתות, כדי שלא לגרש מבוכה, אם כי מישחק זה מבטיח הרבה מתח ועצבים מרוטים, וגם איכות מצד שתי נבחרות אירופיות, שמאחוריהן לא מעט הישגים חשובים, אם כי לא ברור...

הרכבים הצפויים:

- ספרד: זובויארטה; טומאס, גאייגו, קאמאצ'ו, צ'נדה; מיגל, ויקטור, קאלדרה, חוליו אלברטו; סאלינאס, בוטראגניו.
- בלגיה: פפאף; גרטס, רנקין (ואן דר אלסט), דה מול, ורורס; שיפו, גרון, קלמאנס, ואן דר אלסט; ...

רעידת אדמה קלה במכסיקו

מכסיקו סיטי (א״פי). רעידת אדמה קלה יחסית פקדה את סוף השבוע את החוף של האוקיאנוס השקט, במרחק כ־250 קילומטרים דרום מערבית למכסיקו סיטי הבירה. הרעידה היתה בעוצמה של 4.5 מעלות בסולם ריכטר ולא גרמה נזק כלשהו. במכסיקו סיטי הורגשה רעידת האדמה באופן קל מאד.

מדור הגביע העולמי ערוך על ידי יהושע שגיא ומיכאל קרונן

זאת ההזדמנות שלך!
מחבטי טניס ״האד״ HEAD
במבצע מיוחד: זול יותר מחו״ל
להשיג: חנויות ספורט ותוכנות המבצע
יבואן: בש־גל ספורט בע״מ טל. 03-251121

השוער שטיין מתח ביקורת ונשלח בחזרה לגרמניה

קרטארו (אי־פי). שוער המישנה של נבחרת מערב גרמניה, אולי שטיין, נשלח בסוף השבוע בחזרה לארצו בידי מנהל הנבחרת, פראנץ בקנבאואר. שטיין, שלא שותף במישחקים, ביקר באופן חריף את הנהלת המשלחת הגרמנית ובמיוחד את בקנבאואר. הוא לא הסתיר את דעותיו והשמיע אותן בראיונות לעיתונאים גרמנים. "הוא תקף את הקבוצה, את ההנהלה ואת הכדורגל בכלל. אי אפשר היה לקבל זאת יותר וביקשתי ממנו לעזוב את מכסיקו", אמר בקנבאואר במסיבת עיתונאים, לפני שהנבחרת הגרמנית יצאה למונטריי, לקראת משחקה עם הנבחרת המכסיקנית.

שטיין היה מעורב בתקרית נוספת, לפני שהתקבלה ההחלטה על החזרתו לגרמניה. הוא חזר לבית המלון בשעה 2 אחר חצות, ביחד עם שלושה שחקנים נוספים. הארבעה התנצלו בפני בקנבאואר, שהודיע כי לא יענשו.

ללא קשר לפרשה הזו, סבורים מרבית הגרמנים כי נבחרתם לא תזכה בגביע העולמי בכדורגל. מכון היקרים לדעת קהל שאל 1970 גרמנים, בכל רחבי המדינה, מהם סיכויי הנבחרת הלאומית לזכות בגביע. 84% מן הנשאלים סבורים שגרמניה לא תזכה בגביע ורק 14.5% מן הנשאלים מאמינים שנבחרתם תעזוב את מכסיקו כאלופת העולם החדשה.

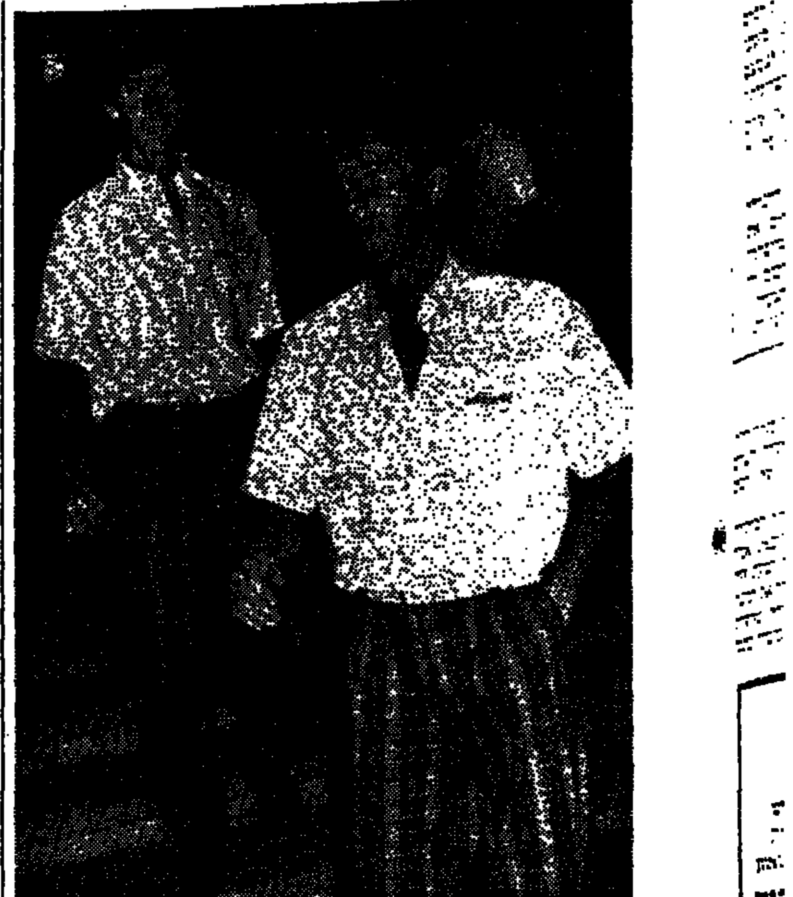

אולי שטיין (מימין), הכדורגלן הגרמני הראשון שסולק אי פעם מנבחרתו והוחזר לגרמניה, בגלל עבירות משמעת. מאחוריו בתצלום חברו לקבוצת המבורג, ויטמר יאקובס (צילום ראויו אי־פי)

המשחק שיכניס 4 מיליון דולר

מכסיקו סיטי (אי־פי). משחק ראווה, בו ישתתפו השחקנים הבולטים של טורניר הגביע העולמי במכסיקו, יהיה ב־27 ביולי, באיצטדיון רוז בול בפאסאדינה, קליפורניה. כל ההכנסות המשוערות, כ־4 מיליוני דולרים, יינתנו ליוניצ"ף, הארגון למען הילד של האו"ם. במסיבת עיתונאים שקיים נשיא פיפ"א ז'ואן האוולאנז', נמסר שדייגו מאראדונה ישתתף במשחק הזה ויטול חלק במסע הפרסום לקראתו.

מילוטינוביץ': מילון מהלך

מכסיקו סיטי (אי־פי). מאמנה של נבחרת מכסיקו, בורה מילוטינוביץ', הפתיע את העיתונאים הגרמנים שראיינו אותו, כאשר הסכים שיציגו לו שאלות בגרמנית. המאמן, יליד יוגוסלביה, לא הסתפק בהפגנת הידע הזו והמשיך לענות על השאלות בספרדית. אחר־כך גילה, כי הוא שולט בסרבו־קרואטית (שפת ארצו), [illegible] לשוחח גם באנגלית, בצרפתית ובספרדית. הוא מבין היטב גרמנית ואיטלקית.

נשיא פיפ"א ז'ואן האוולאנז' וקפטן נבחרת ארגנטינה דייגו ארמנדו מאראדונה, מציגים את הגביע שיוענק לנבחרת הכוכבים שתנצח במשחק הצדקה שיהיה ב־27 ביולי בלוס אנג'לס לרגל 40 שנים לארגון הילד הבין לאומי (צילום ראויו אי־פי)

אמיליו בוטראגניו (משמאל) הפך לאחת הדמויות הפופולאריות של המונדיאל, אחרי שהבקיע ארבעה שערים לרשת דנמארק. כאן הוא נראה מוקף ילדים ועיתונאים, בעת אימון לפני המשחק נגד בלגיה הלילה (צילום ראויו אי־פי)

מלך השערים

● בוטראגניו (ספרד)	5
● ליניקר (אנגליה)	5
● קארקה (ברזיל)	5
● בלאנוב (בריה"מ)	4
● אלטובלי (איטליה)	4
● אלקיאר (דנמארק)	4
● סטופירה (צרפת)	3
● ואלדאנו (ארגנטינה)	3
● י. אולסן (דנמארק)	3
● פלאטיני (צרפת)	2
● ג'וזימאר (ברזיל)	2
● סוקראטס (ברזיל)	2
● שיפו (בלגיה)	2
● קלאסן (בלגיה)	2
● חיירי (מארוקו)	2
● קאלדרה (ספרד)	2
● קאבאנייאס (פאראגוואי)	2
● קירארטה (מכסיקו)	2
● אלופס (גרמניה)	2
● רומרו (פאראגוואי)	2
● יארמנצ'וק (בריה"מ)	2

האיטלקים מעליבים: חי בין מתים

רומא (אי־פי). מאות אוהדים מאוכזבים קיבלו את פניהם של אלופי העולם היוצאים מאיטליה, שחזרו בסוף השבוע לארצם, לאחר הפסדם 0–2 לצרפת, בשלב שמינית הגמר. האוהדים בנמל האוויר של רומא הטיחו עלבונות בשחקנים, אך לא יכלו להתקרב אליהם, בגלל שמירה משטרתית. "זה נאפולי, היית החי היחיד, מבין המתים", נכתב על כרזה אחת. אחד מן המלווים הרשמיים של הנבחרת הביע, עם זאת, הפתעה מן הביקורת השקטה שנשמעה מצד האוהדים. ב־1966, לאחר שאיטליה נוצחה על ידי צפון קוריאה, הם קיבלו את פני השחקנים במטחי עגבניות רקובות.

כמה מן השחקנים נחתו בשדה התעופה של מילאן וברונו קונטי, אחד הוותיקים בנבחרת אמר: "זו האשמה שלנו והמבקרים צודקים. כשלא הולך, עלינו להיות מסוגלים לקבל את הביקורת".

חגיגה לספסרים

מכסיקו סיטי (אי־פי). מחירי הכרטיסים, למשחק בין מערב גרמניה למכסיקו, הרקיעו שחקים. בעיקר בגלל העובדה שהמשחק נערך באיצטדיון במונטריי, בו מצויים 55,000 מקומות בלבד, בהשוואה ל־114,000 המקומות באיצטדיון אצטקה, שם שיחקה הנבחרת המקומית עד עתה. כל הכרטיסים למשחק נחטפו כבר ביום רביעי, שלושה ימים לפני קיומו, אך כרטיסים רבים ניקנו על ידי ספסרים, שמכרו אותם ב־80 דולרים, מחיר הגבוה פי חמישה מהמחיר. המשחק הזה הוא המשחק האחרון שנערך במונטריי, עיר בה מתגוררים 2.5 מיליוני מכסיקאים, המתפרנסים בעיקר מעבודה במפעלי התעשייה הגדולים שלה.

הדלת נסגרה

קרטארו (אי־פי). ההכנות היו ארוכות וקשות, ההתרגשות היתה קצרה והסוף – פתאומי. יום אחד בלבד לאחר סיום של המשחק האחרון שנערך כאן במסגרת הגביע העולמי בכדורגל [illegible] (ספרד–דנמרק 5–1), חזרה קרטארו לצורה הטבעית שלה: עיר בת 410,000 תושבים, ללא שום יחוד.

ממרכז התקשורת שהוקם בעיר, במלון ריאל דה מינאס, הוצאו הקווים האלקטרוניים וקווי השידור שקישרו את העיר לכל העולם. עוד בזמן שאחרוני הכתבים העבירו את הסיפור האחרון מכאן, עובדי הוועדה המארגנת הסירו כבר את מדי הייצוג התכולים שלהם וחזרו לבגדי היום יום. דלת מרכז העיתונות נסגרה, באופן סופי.

● קבוצת הכדורמים של הפועל גבעת חיים עשתה בסוף השבוע צעד חשוב לזכיה באליפות כשניצחה בשני משחקים. היא גברה ביום שישי במשחק שסיים את הסיבוב השני על מכבי קריית אונו 1–15 ובשבת בפתיחת משחקי בית הגמר ניצחה את סגניתה הפועל גוש זבולון 17–5. יתר התוצאות: הפועל גוש זבולון – הפועל פתח תקוה 12–5, הפועל קרית טבעון – הפועל פתח תקוה 14–8. לגבעת חיים, שטרם נוצחה העונה, 12 נקודות, לפני הפועל גוש זבולון 10 נקודות.

● יצחק הטואל מעכו זכה בשבת באליפות ישראל בסיוף במקצע הרומח ושמר על תוארו. הטואל ניצח בגמר את חברו לאגודה שלומי אייל 10–7. הטואל ניצח בכל הקרבות שלו. בתואר לנשים זכתה פעם נוספת אחותו לידיה הטואל, גם היא מעכו, שניצחה בגמר את לילך פריסקי 5–4. במקום השלישי דורגה הוותיקה, המסייפת כבר עשרות שנים, אלינור ארציאלי מבאר שבע.

● עמוס גריי מנבחרת עילית קבע בשבת את ההישג הטוב ביותר במירוץ אופניים במסלול של 20 ק"מ נגד השעון, הישג שטרם נקבע על ידי רוכב ישראלי. הוא עבר את המסלול באזור רמלה לוד בזמן של 27.11 דקות. במירוץ השתתפו 52 רוכבים.

● טניסאי הפועל תל אביב זכו בשבת באליפות ישראל לשנה זו לאחר שניצחו את מועדון הכרמל חיפה 4–2. על אף שבחזרה להפועל תל אביב משחקי השלמה לא ישנה הדבר את הזכיה של המועדון. בהפועל ת"א רביב ויידנפלד, רוזה הרשל, שי פונר, תמיר בן מרדכי, רפי דובש.

● עו"ד דב לוין זכה גם בתואר לזוגות באליפות המשפטנים בטניס, יחד עם אמיר אלמגור. השניים גברו על אהוד דגן ועזרא האוסר 6–7, 6–3. יותר מ־30 משפטנים השתתפו באליפות.

● נבחרת הקליעה של ישראל באקדח סטנדרטי קיימה בשבת תחרות ראש בראש נגד נבחרת אנגליה. התחרות היתה במטווח החדש בהרצליה. בין הישראלים היה ראשון הדר תיק מיכאל פרתן עם 547 נקודות, לפני יעקב סוסתיאל 545 נקודות.

אתלטיקה

דרשלר – עוד ס"מ לשיא העולמי

מוסקווה (אי־פי). שיא עולמי בקפיצה למרחק הציבה אתמול האתלטית המזרח־גרמניה הייקה דרשלר. בתחרות בין־ארצית בין ברית המועצות ומזרח־גרמניה הנערכת בטאלין, אסטוניה, ניתרה דרשלר ל־7.45 מ', שיפור של סנטימטר אחד לשיא הקודם שהציבה בספטמבר אשתקד בברלין.

לואיס – 100 מ' ב־9.91 (עם רוח)

יוג'ין, אורגון (אי־פי). קארל לואיס הציג כאן שיא, זכיה רביעית באליפות ארצות הברית בריצת 100 מ'. לואיס ניצח ב־9.91 שניות, הישג טוב מהשיא העולמי של קאלווין סמית (9.93). אבל הישגו לא יוכר בגלל רוח גבית חזקה מן המותר. היתה זו הפעם התשיעית שלואיס רץ 100 מ' בפחות מ־10 שניות.

גרג פוסטר זכה בתואר השלישי בריצת 110 מ' משוכות עם הישג טוב של 13.26 שניות.

בלונדון הפתיע אתלט אלמוני, ג'ון סולי, כשניצח בריצת 10,000 מ' באליפות בריטניה. הוא הותיר מאחור את טובי הרצים הבריטיים בזמן מצוין – 27:51.76 ד'. לינפורד כריסטי ניצח בריצת 100 מ' ב־10.22 שנ' ודריק בראון קפץ למרחק 8.07 מ'.

● קבוצת הכדורסל של אילי"ן שאנן יפו הוכתרה בסוף השבוע אלופת הליגה הלאומית בכדורסל לנכים לעונת 1986. היפואים גברו בסוף השבוע על אילי"ן לוד 69–42. מחר ינסו האלופים להשלים זכיה כפולה, כאשר יתמודדו בגמר גביע המדינה נגד קבוצת אילי"ן חיפה, שתהיה זו השתתפותה הראשונה בגמר הגביע. מועד הגמר יהיה בשעה 20.00 באולם גושן בקרית מוצקין.

גם חיפה נכנעה לדנים

לינגבי פיגרה 0–1 אך ניצחה את מכבי חיפה 2–1 ★ הפועל תל אביב נכנע 0–1 גם לגראץ מאוסטריה

טבלת האינטרטוטו

1.	לינגבי (דנמארק)	2	1–4	4
2.	מכבי חיפה	4	6–6	4
3.	גראץ (אוסטריה)	2	1–1	2
4.	הפועל ת"א	4	7–4	2

אינטרטוטו

מאת משה הר־געש ואברהם צ'יבין, סופרי "ספורט הארץ"

קבוצת הצגות לינגבי מדנמארק עלתה אתמול לראש טבלת הבית הישראלי של טורניר הטוטו האירופי האינטרטוטו, לאחר שניצחה את מכבי חיפה 2–1. זה היה ניצחון שני רצוף של הדנים, לאחר שבשבת שעברה הביסו את האלוף הפועל תל אביב 2–0. גם הקבוצה השניה הזרה בבית הישראלי, גראץ מאוסטריה, ניצחה אתמול 1–0 את הפועל תל אביב וצברה את הנקודות הראשונות שלה בטורניר.

באיצטדיון העירוני בקרית אליעזר הובילו החיפאים מול הדנים 1–0 בדקה השניה. ירון גבעול הגביה כדור עונשין לעברו של איתי מרדכי, הלה הסיט לעבר צדוק מלכה וזה הגביה מעל לשוער הדני שחזר לרשת. הדנים השוו בדקה ה־17. הבלם רפי אוסמו הכשיל את וילמארק על קו השער והדנים [illegible] לא התקשה להשוות מנקודה הלבנה 1–1. עשר דקות לסיום הבקיע וילמארק את שער הניצחון מזווית אלכסונית, לאחר פריצה משמאל והנחיל לחיפאים את הפסדם הראשון בטורניר.

שפט משה אשכנזי, 300 צופים, באיצטדיון העירוני בקרית אליעזר.

הפועל תל אביב סיים את משחקי הבית ללא ניצחון. אתמול נחל הפסד שני רצוף. השער היחיד הובקע בדקה ה־62, כאשר במהלך התקפה אוסטרית פגע הכדור בבלם אהוד קראביאן, והטעה את השוער חוזר לרשת. השער קיפח את הפועל תל אביב. 2 הקבוצות הפגינו לעיתים משחק מסוגנן ונאה לעין, אך הירבו להחמיץ.

שפט עובדיה בן יצחק, לעיני כמה עשרות צופים, באיצטדיון רמת גן.

בסוף השבוע יצאו שתי הקבוצות למשחקי הגומלין. הפועל תל אביב ישחק בשבת בדנמארק ומכבי חיפה ישחק בשבת באוסטריה.

סטלמך יאמן את צפרירים חולון

מאת גיא צוקר
סופר "ספורט הארץ"

נחום סטלמך, שאימן בשנה האחרונה את קבוצת הכדורגל של הפועל באר שבע, יאמן, ככל הנראה, בעונה הבאה את הפועל צפרירים חולון מן הליגה הארצית. בחולון חושבים על עליה לליגה הלאומית ולכן מועמד סטלמך לתפקיד. אותו מילא בעונה האחרונה מאיר נימני. ראשי צפרירים מעלים גם את שמותיהם של ויקי פרץ וריפעת טורק, כמועמדים לחיזוק הקבוצה.

טניס

לקונט נוצח בגמר בבריסטול

בריסטול (אי־פי). הצרפתי הנרי לקונט, שדורג שביעי באליפות ווימבלדון שתחל מחר, נוצח כאן במפתיע במשחק הגמר ע"י ההודי בן ה־33 ויג'אי אמריטראג' 6–7, 6–1, 6–8. לאמריטראג', שנכנס לתחרות כמחון, היתה זו זכיה ראשונה מזה שנתיים בתחרות בסדרת "הפרס הגדול". הוא יופיע בווימבלדון ה־15 שלו.

מרטינה נברטילובה זכתה בפעם החמישית ברציפות בטורניר הנשים באיסטבורן. היא ניצחה בגמר את הצ'כית הלנה סוקובה 3–6, 6–3, 4–6.

ערב פתיחתה של אליפות הטניס בווימבלדון מחר

לנדל מועמד עדיף לבכורה

למרות שלא זכה עד כה במישטחי דשא ★ בוריס בקר, מנצח אשתקד, מדורג הפעם רביעי, אך תהיה זו הפתעה אם יצליח להגן על כיתרו

מאת מיכאל קרנון

ערב אליפות ווימבלדון אשתקד שוחחו באנגליה והכתבות תחזית הצפוי לקוראים לעקוב אחרי נער גרמני אלמוני בן 17. כתבתי אז שבי תוך כמה שנים הוא יזכה בתואר היחידים בווימבלדון. לא שיערתי, כמובן, שיעשה זאת במהירות כה מסחררת. שבועיים אחרי פירסום [illegible] טוב.

שנה מאוחר יותר מתייצב בוריס בקר להגן על תוארו, מדורג רביעי, מבוטח יותר, אבל ספק אם בכושר טוב יותר מאשר אשתקד. הלחץ עליו יהיה הפעם עצום, ואם כי כבר הוכיח שהוא יודע לעמוד בלחצים, אהיה מופתע אם יזכה שוב בתואר.

שינוי באורח החיים

בקר למד הרבה בשנה האחרונה. סיגנון המישחק שלו, המבוסס על הכסת הגשה אדירה, כושר גופני מעולה ודחף לחימה, מתאים מאוד למיגרשי הדשא המהירים של ווימבלדון ולתחרויות מתישה הנמשכת שבועיים, בה משחקים הוא מסיבוב הראשון כשיטת הטוב מחמש מערכות. אבל זה לא תמיד מספיק. במהלך השנה האחרונה התברר שלבקר יש עדיין כמה חולשות שיריביו ידעו לנצל היטב. הוא משחק כל הזמן באותו סיגנון ובאותה טאקטיקה, וכאשר היריבים אינם מסתדרים לפי התוכנית שלו, יש לו בעיות. מאז ניצחונו בווימבלדון, זכה בקר בשתי תחרויות גדולות – בסינסינאטי באוגוסט אשתקד ובשיקאגו במארס האחרון (ניצח בגמר את לנדל). הוא נוצח שלוש פעמים במישחקי גמר, כולל המאסטרס (נכנע ללנדל). בכמה תחרויות הודח כבר בסיבובים הראשונים, תוצאה, בעיקר, של חוסר ריכוז ושל הכנה בלתי מספקת. היותו לסופרכוכב הביאה לשינוי באורח חייו, וזה דורש תקופת הסתגלות ממושכת.

בקר יוכל לזכות בתואר אם יחזור לשלווה שאיפיינה אותו אשתקד. אם יאיר לו מזל ותכסות ההגשה שלו יפעלו באותה הצלחה כמו אשתקד.

אם יעבור בשלום את השלבים המוקדמים, אמור בקר לפגוש בשמינית הגמר את [illegible] מיכאל פרנפורס השוודי, שעיקר כוחו על מישטחים איטיים. ברבע הגמר אמור להמתין לו שוודי אחר, שטפאן אדברג, שזכה בדצמבר באליפות אוסטרליה על מיגרשי דשא, אבל יש לו תסביך בקר. גם בחצי הגמר אמור בקר לשחק נגד שוודי, מאטס וילאנדר, המדורג שני באליפות. אשתקד הודח וילאנדר בסיבוב הראשון ע"י היוגוסלבי הענק סלובודאן ז'יבוינוביץ'. הפעם ממתין לו ענק אחר, האמריקאי סקוט דייוויס, המצטיין על מישטחים מהירים [illegible] לשוודי, שאינו מבני העונה בכושר טוב.

הגרלה קשה ללנדל

אבל המועמד מספר אחד לזכיה יהיה מי שגם מדורג ראשון באליפות, איוון לנדל. הצ'כי גבה הקומה לא זכה עד היום בתואר על מיגרשי דשא. להערכתי זהו יותר עניין פסיכולוגי מאשר מקצועי. ללנדל אין אמנם מישחק רשת משובח ואין לו הכסת יעף אמינה. אבל כך גם היה מצבו של ביורן בורג והוא זכה חמש פעמים באליפות ווימבלדון. ללנדל הכסת הגשה אדירה, טובה בהרבה מזו של בורג, הכסת כף יד אימתנית, והוא ריכוז יוצא מן הכלל. הוא הוכיח יכולת רציפה מאז נוצח אשתקד בשמינית הגמר בווימבלדון ע"י הצרפתי הנרי לקונט וזכה ב־13 תארים, כולל פלאשינג מאדו (מיגרשים קשים), רולאן גארוס (מיגרשי חימר) והמאסטרס (מישטח מקורה באולם).

ההגרלה שלו קשה למדי. בשמינית הגמר הוא אמור לפגוש ביוהאן קריק, שחקן מהיר מאוד המשחק היטב על דשא. ברבע הגמר את המנצח בין אנדרס יארייד וטים מאיוט, טניסאי מצוין על מיגרשים מהירים, שזכה לפני שבוע בתואר במועדון קווינס. ואם יעבור את המשוכות הללו, הוא אמור לפגוש בחצי הגמר את ג'ימי קונורס בן ה־33, שחזר לפעילות אחרי היעדרות של 10 שבועות, בגלל עונש, והכיח יכולת מצוינת בקווינס לפני שפרש בעיצומו של מישחק הגמר בגלל פציעה.

שוב כריס–מרטינה?

קונורס עלול לפגוש ברבע הגמר את קווין קארן, שהדיח אותו אשתקד בשלב חצי הגמר. קארן "פורח" על משטחים מהירים וזה חייב להדאיג את ג'ימבו.

שני טניסאים גדולים ייעדרו השנה מהאליפות – יאניק נואה הצרפתי וג'ון מקנרו, המשקיע עדיין בחופשה שכפה על עצמו ומטפל בתינוק שילדה חברתו טאטום או־ניל. בלי מקנרו זו לא תהיה אותה אליפות, משום שהוא הפך לדמות המרכזית שלה בשנים האחרונות, גם בזכות יכולתו הטניסאית וגם בגלל כל הפרשיות בהן היה מעורב. השופטים והמארגנים ישמחו לפחות לרווחה. טניסאים שלא הוזכרו, שכדאי לעקוב אחריהם ושיש להם הכלים להפתיע: הצרפתי לקונט, האוסטרלי פאט קאש, שחזר לפעילות אחרי פציעה קשה, והאמריקאים בראד גילברט ופול אנאקון.

האם תהיה זו הופעת הפרידה של כריס אוורט־לויד מווימבלדון? זו בהחלט אפשרות סבירה, לאור הצהרותיה על כוונתה לפרוש מפעילות ולגדל ילדים. רבים ירצו לראות אותה פורשת עם תואר נוסף. אבל על מיגרשי הדשא תמיד תהיה יריבתה הגדולה מרטינה נברטילובה, הפייבוריטית לזכיה בתואר בפעם השביעית. האנה מנדליקובה, קלאודיה קודה־קילש ופאם שרייבר, יכולות להפתיע. אבל גמר מרטינה–כריס נראה כרגע האפשרות היחידה.

קואופרטיב דן

משתתף בצער החבר

פנחס סורוקר והמשפחה

על מות האם ז"ל

לסגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשכון

דוד לוי

משתתפים באבלך הכבד על מות

אביך ז"ל

בית שיכון ופתוח לישראל

חדשות המשק

האוצר יגיש תוכנית חדשה לקיצוץ בתקציב

תיתכן שיבה להצעות אגרות החינוך והבריאות

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

האוצר יגיש בקרוב תכנית חדשה לקיצוצים בתקציב. היקף הקיצוץ הדרוש, לדעת האוצר, הוא בין 200 ל־300 מיליון דולר. שר האוצר כינס שלשום את ראשי אגף התקציבים במשרדו לדיון בצעדים הבאים של התכנית הכלכלית, וקביעת מסגרת הקיצוצים שתוגש לממשלה. לאחר גיבוש סופי של הצעה לקיצוץ בתקציב הממשלה, היא תובא לשרים.

גורם בכיר באוצר מסר ל"הארץ" כי לא מתוכננת, לפי שעה, הטלת מסים חדשים. עם זאת, יתכן שהאוצר יחזור ויעלה הצעות שנדחו בעבר, כמו הטלת שכר לימוד בדרוג בבתי הספר, ואגרת בריאות עבור ביקור אצל רופא. יוצעו צעדים לייעול המשק הציבורי.

לאחרונה אישרה הממשלה את הרחבתה של ועדת הורוביץ־ראנס לצמצום וביטול פונקציות בסקטור הציבורי, וצורפו אליה השרים נסים ויעקובי. המלצות הוועדה, המוכרת עתה כוועדת שרים, מחייבות את הממשלה, וכך מקווים באוצר כי ניתן יהיה לזרז את ביצוע הקיצוץ הנוסף.

הצורך בקיצוץ נובע מחריגות במסגרת התקציב הנוכחית. בחודשיים וחצי הראשונים לשנת התקציב הנוכחית נרשמה חריגה בפועל של למעלה מ־200 מיליון דולר. באוצר הוזהרו, כי אם לא יינקטו במהרה חוקים שונים ויבוצעו צעדים אחרים, שעליהם הוחלט, תגדל החריגה.

בכירים באוצר צופים קשיים באישור התקציב הנוסף על ידי הממשלה. לדעתם, במספר חודשים לפני הרוטציה, עשויים השרים להתנגד לקיצוץ נוסף, ולהחלת גזרות על הציבור.

באוצר מקווים כי הנגיד הנבחר של בנק ישראל, פרופסור מיכאל ברונו – מהוגי התכנית הכלכלית – יסייע לשכנע את השרים. ברונו התבטא לא פעם נגד חריגות בתקציב המדינה.

מומחי ניירות ערך: שערי המניות גבוהים בהשוואה לערכן הכלכלי

מאת אריה לביא
סופר "הארץ"

אחד הגורמים העיקריים למגמת השחיקה הנוכחית בשוק המניות היא רמת שערים גבוהה יחסית בחלק מהמניות המופשיות בהשוואה לערכן הכלכלי. הנחה זו קיבלה חיזוק בדו"חות הכספיים, שפירסמו חברות בעת האחרונה. כך קובעים מומחים לניירות ערך באחד הבנקים הגדולים, בסקירה פנימית ליועצים לניירות ערך.

המומחים מוסיפים, כי מגמת השוק מושפעת גם מצימצום פעילות קרנות הנאמנות בשוק המניות. השחיקה בשערי המניות נבעה גם מהצהרות שר האוצר, משה נסים, בדבר דאגה נוכח היבטים שונים בתחום הכלכלי ובעיקר בתחום יחסי העבודה. גם הפסקת מסחר במניות חברות שטרם פרסמו דו"חות כספיים לשנת 1985 משפיעה על שוק המניות.

המומחים לניירות ערך מציינים את הירידות בשערי המניות הכבדות בשבוע שעבר. גיוסי הכספים הרבים בקרנות הנאמנות בתקופה האחרונה גרמו לציפיה של המשקיעים, כי הכספים יופנו בעיקר למניות אלו. לאחר שהתבדתה התחזית, החלו פעילי שוק המניות למכור ניירות תוך ירידות שערים מתונות יחסית, לדברי המומחים. משקיעות קרנות הנאמנות את כספיהן בניירות ערך סלקטיביים, בהם שווי השוק נמוך מערכם הכלכלי הריאלי, או במניות בעלות סחירות גבוהה.

מדד המניות הכללי ללא בנקים שהגיע בימים הראשונים של יוני לרמה של 145 נקודות ירד ביום ד' לרמה של פחות מ־134 נקודות. ירידה של 7% בשבועיים. רמה זו קרובה לרמה בשליש הראשון של חודש מאי.

לדעת המומחים לניירות ערך, נראה כי הפעילות בשוק המניות בתקופה הקרובה תהיה סלקטיבית.

שוק הצמודים

המומחים לניירות ערך מעריכים כי שוק הצמודים יתייצב ברמתו הנוכחית בהעדר חלופות השקעה אחרות המבטיחות שכירה על נזילות עם שמירת ערך ריאלי.

יצרני השמנים שוקלים השבתת המפעלים בשל התנגדותם להוזלת מחירי הכוספה

מאת יהונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

תעשייני השמנים יתכנסו היום לישיבה מיוחדת, בה הם עשויים להחליט על השבתת הייצור בכל שש מפעלי השמנים.

מפעלי השמנים לא יחדשו את הייצור במפעליהם הבוקר, לאחר שכל נסיונותיהם לשנות את ההחלטה על הוזלת מחיר הכוספה ב־30 שקל לטונה מלפני עשרה ימים, לא עלו יפה.

בנימין גיבלי, יו"ר החברה לייבוא תאמנות, המאגדת בתוכה את כל יצרני השמנים בארץ, מסר אמש כי השבתת הייצור תיכנס לתוקף במידה שלא יהיו התפתחויות בתחום מחירי הכוספה. לדבריו, שרי החקלאות והאוצר חתמו לפני עשרה ימים על צו המוזיל את מחיר הכוספה, למרות שנושא תחשיב השמן מצוי כיום בבדיקה של משרד התעשיה. והחלטה זו לא נעשתה בתיאום עם משרד זה. גיבלי ציין עוד, כי המחיר החדש שנקבע ליצרני השמנים עבור הכוספה שהם מייצרים – אינו כלכלי ואינו מאפשר להם להמשיך בייצור.

הכוספה היא השארית של פולי הסויה, לאחר מיצוי השמן, ומשמשת – בעיקר להאבסת עופות. הפסקת הייצור תקיף את שני מפעלי השמנים של "כור" – "שמן" ו"עץ הזית", וכן את המפעלים "סית בית", "יצהר", "אליאנס" ו"תבליך".

יצרני השמנים הביעו אתמול מורת רוח מיחסה של הממשלה לענף השמנים, שלדבריהם נמצא בפיקוח הדוק מאוד ובתמיד, ופועל על פי תחשיבים שאינם מותירים לו כל רווח, והמידה מסיימת נופל קורבן למאבק בין משרדי התעשייה והאוצר, שכל אחד מהם שואף להגשים מטרות אחרות בנושא זה.

החברה לישראל מאשימה את בתי הזיקוק באי הגשת דו"חותיה לבורסה במועד

מאת אריה לביא
סופר "הארץ"

החברה לישראל מאשימה את חברת בתי הזיקוק, שהיא אחראית לכל נזק שנגרם מהפסקת המסחר במניותיה בעקבות אי הגשת הדו"חות הכספיים לשנת 1985.

במכתב ששיגרה החברה לישראל להנהלת בתי הזיקוק נאמר, כי מאחר שהחברה לישראל מחזיקה ב־26% ממניות בתי הזיקוק, היא חייבת לשקף בדו"חותיה הכספיים את חלקה בתוצאות הפעילות של בתי הזיקוק. כיון שבתי הזיקוק טרם אישרו את המאזן ל־1985 לא יכולה החברה לישראל להשלים דו"חותיה ולכן הוליטה הבורסה להפסיק את המסחר במניותיה. כן הוחלט להפסיק את המסחר במניות של חברות קשורות בחברה לישראל כמו ספנות ואספקה, קידוה, ומחסני ערובה.

מנכ"ל החברה לישראל אהרון ולך אמר, שהעיכוב בדו"חות הכספיים של בתי הזיקוק נובע מאי חתימת הסכם הזיקוק בין הממשלה לבין בתי הזיקוק. הסכם הזה למפרע ל־1985, בפועל מבצע עיסקה בין הממשלה לבין בתי הזיקוק במאות מיליוני דולר. ולך טוען שהחברה לישראל הפכה כלי משחק בין הממשלה לבין בתי הזיקוק.

סופר "הארץ" מציין כי העיכוב בהסכם נובע מחילוקי דעות בין משרד האוצר למשרד האנרגיה.

שטראוס וטרה מוכנות לכניסת תנובה לשותפות עימן במחלבות רמת הגולן

מאת יהונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברות "שטראוס" ו"טרה", השותפות במחלבות רמת הגולן, הסירו את התנגדותן לרכישת מניות מושב נוב במחלבה על ידי תנובה. מושב נוב מחזיק בשליש ממניות מחלבות רמת הגולן, אך מניות אלו הופקדו בידי ארגון משקי עמק הירדן, בעקבות חוב של המושב לארגון.

בעבר התנגדה "שטראוס" לכניסת מניות נוב לתנובה, שבעצמה היתה בעלת מחלבה לייצור חלב עמיד, והעתקת המחלבה מרמת הגולן.

מיכאל שטראוס, יו"ר מועצת המנהלים של מחלבות רמת הגולן, מסר ל"הארץ", כי "שטראוס" ו"טרה" מסכימות לרכישת המניות על ידי "תנובה", אך רק לאחר ש"תנובה" תסכים לשני תנאים: שמחלבות רמת הגולן ישאר ברמת הגולן ולא יועתק לחבל ארץ אחר, ומכסות החלב של המחלבות יגדלו.

חברי מושב נוב מעוניינים להיאבק נגד מכירת המניות ל"תנובה". ברצונם לפדות את המניות מידי ארגון משקי עמק הירדן באמצעות סיוע מיוחד, בסכום של מיליון דולר, שמשרד התעשיה מוכן להקציב למחלבות מקרן הסיוע למפעלים בקשיים.

אולם גם סיוע זה אינו מובטח, כיון שמשרד התעשיה דורש ערבות של המחלבות לפני מתן הלוואה זו. ולא ניתן לחתום על ערבות זו כל זמן שלא ברור מי מחזיק בשליש מניות המחלבות – חברי מושב נוב או ארגון משקי עמק הירדן. בכל מקרה, הבהיר דובר תנובה, הקונצרן אינו מתכוון לרכוש יותר מאשר שליש במניות המחלבות, וגם זאת, הוא עושה רק כלחץ ארגון משקי עמק הירדן.

כוח המשימה הכלכלי מקים חברת השקעות בישראל שתירשם בחו"ל

מאת אבי בנאור

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ") חברת השקעות חדשה, שעל הקמתה הוכרז בסוף השבוע עם סיכום דיוני כוח המשימה הכלכלי במיאמי, תירשם במדינה זרה ולא בישראל. על כך מסר שר הכלכלה, גד יעקבי, במסיבת עיתונאים במלון ולדורף בניו יורק.

החברה, ששמה טרם נקבע, תוקם בהשקעה של כ־50 מיליון דולר, שיגויסו על ידי הנפקת מניות ויסוד ובעלות. כרבע מהמניות יירכשו על ידי חברת ההשקעות של קונצרן "כלל" בישראל, והשאר על ידי יהודים בעלי הון מרחבי אמריקה הצפונית. חמישים מיליון דולר נוספים יגויסו בהנפקת אג"ח.

ההחלטה על הקמת החברה התקבלה עם תום דיוני כוח המשימה הכלכלי. בדיונים, שיזם איש העסקים הישראלי, בני גיטר, השתתפו רבים מראשי קונצרן כלל ובכירי הממשלה: יעקבי ויצחק מודעי.

החברה פועלת ללא עזרתה של ממשלת ישראל. היא תפעל כחברה פרטית לכל דבר, ותכניתה להיכנס למפעלים קטנים ולפרוייקטים טכנולוגיים בתחילת דרכם בישראל.

יעקבי מסר גם על התארגנות קבוצת משקיעים יהודיים מאוסטרליה. בימים הקרובים יחול בניו יורק גיוס 40 מיליון דולר בבורסה עבור חברת הברום הממשלתית, בחסות חברת אמריקן־אקספרס.

המראות ונחיתות

(ע) להלן ההמראות והנחיתות היום, כפי שנמסר בנמל התעופה בן־גוריון:

המראות

ב־0100 אל־על (001) לניו־יורק, ב־0450 אל־על (5323) לפאריס, ב־0630 בריטיש איר ווייס (577) ללונדון, ב־0645 פאן אמריקן (115) לפאריס, ניו־יורק וסן פרנציסקו, ב־0715 אל־על (353) למינכן, ב־0720 לופטהאנזה (607) למינכן, ב־0745 אל־על (541) לאתונה, ב־0750 סוויסאייר (333) לציריך, ב־0805 אייר פראנס (139) לפאריס, ב־0805 אל־על (391) לליסבון ומדריד, ב־0830 אל־על (323) לפאריס, ב־0900 אל־על (385) לרומא, ב־0930 אל־על (015) ללונדון וניו־יורק, ב־0950 אולימפיק (302) לאתונה, ב־1000 אל־על (345) לג'נבה, ב־1005 אייר סיני (055) לקאהיר, ב־1015 טי.וו.איי.(885) לניו־יורק, ב־1030 אל־על (347) לציריך, ב־1100 אל־על (357) לפרנקפורט, ב־1130 אל־על (315) ללונדון, ב־1130 אל־על (331) לבריסל, ב־1150 אל־על (377) לקופנהאגן, ב־1220 ארקיע (741) לפאריס, ב־1315 אל־על (363) לוינה, ב־1420 אוסטריין איר־ליינס (712) לוינה, ב־1430 אייר פראנס צ'רטר (7951) לפאריס, ב־1500 אל־על (321) למרסיי, ב־1630 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט, ב־1635 דן אייר (4323) ללונדון, ב־1655 ק.ל.מ.(522) לאמסטרדאם, ב־1705 אל־על (5051) לשטוטגארט, ב־1725 טארום (246) לבוקרשט, ב־1730 סבנה (204) לבריסל, ב־1815 אליטליה (747) לרומא, ב־1855 איבריה (889) לברצלונה ומדריד, ב־1955 אל־על (443) לקאהיר, ב־2145 סייפרוס איר ווייס (429) ללרנקה, ב־2330 טאואר איר (031) לבריסל וניו־יורק.

נחיתות

ב־0500 בריטיש איר ווייס (576) מלונדון, ב־0520 אל־על (318) מלונדון, ב־0920 אייר סיני (054) מקאהיר, ב־0945 אל־על (512) מיוהנסבורג וניירובי, ב־1250 אל־על (542) מאתונה, ב־1310 אייר פראנס צ'רטר (7950) מפאריס, ב־1330 אוסטריין איר ליינס (711) מוינה, ב־1500 ק.ל.מ.(521) מאמסטרדאם, ב־1510 אל־על (5324) מפאריס, ב־1520 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט, ב־1530 דן אייר (4322) מלונדון, ב־1555 טארום (245) מבוקרשט, ב־1600 טי.וו.איי.(800) מסן פרנציסקו, ניו־יורק ופאריס, ב־1600 טי.וו.איי.(812) משיקאגו, בוסטון ופאריס, ב־1615 סבנה (203) מבריסל, ב־1625 אל־על (354) ממינכן, ב־1700 אל־על (008) מניו־יורק, ב־1705 אליטליה (746) מרומא, ב־1710 פאן אמריקן (114) מסן פרנציסקו, ניו־יורק ופאריס, ב־1730 אל־על (386) מרומא, ב־1740 איבריה (888) ממדריד וברצלונה, ב־1800 טאואר איר (030) מניו־יורק, ב־1850 אייר פראנס (136) מפאריס, ב־1905 סוויסאייר (332) מציריך, ב־1925 אל־על (324) מפאריס, ב־1940 אל־על (346) מג'נבה, ב־2010 אל־על (348) מציריך, ב־2055 סייפרוס איר ווייס (428) מלרנקה, ב־2100 אל־על (358) מפרנקפורט, ב־2110 אולימפיק (301) מאתונה, ב־2125 אל־על (364) מוינה, ב־2225 ארקיע (742) מפאריס, ב־2250 אל־על (316) מלונדון, ב־2320 אל־על (378) מקופנהאגן, ב־2320 אל־על (444) מקאהיר, ב־2340 אל־על (334) מבריסל ואמסטרדאם.

כל ההמראות והנחיתות וזמנן אינו סופי. את המועד הסופי יש לוודא כשעתיים לפני המועד הנקוב.

עורך את המדור: אור ברנר

مكتبات الامل

לגלות עולם נסתר
עם מדריכי
נאות הכיכר

● מטיילים בלתי שגרתיים ● קהל מטיילים מובחר

ספרד ופורטוגל
הטיול הקלאסי — 15 יום — 17.8 ,17.7 ,26.6
ספרד פורטוגל והפירנאים — 20 יום — 17.8 ,17.7 ,26.6
איבריה האחרת (כולל ברצלונה) — 15 יום — 10.8 ,25.7 ,27.6

יוגוסלביה — הונגריה
יוגוסלביה לעומק — 16 יום — 14.10 ,30.9 ,8.9 ,15.8 ,4.8 ,14.7
יוגוסלביה הונגריה — 18 יום — 12.10 ,28.9 ,3.8 ,13.7
הטיול הגדול במרכז אירופה — 25 יום — 3.8 ,13.7
יוגוסלביה בנתיב שונה — 19 יום לחובבי טבע — 14.9

פרטים והרשמה:
ירושלים: קרן היסוד 36, טל. 636494, 02-699385
תל אביב: 03-5463111

חברת העובדים תערוב לפנסיה התקציבית שיקבלו עובדי סו"ב

הברפלד אישר שורת שיפורים בתנאי בפרישה שהוצעו על ידי הנהלת הקונסרן

מאת יהודית וינקלר, סופרת "הארץ"

חברת העובדים ולא "סולל בונה" תתן ערבויות לעובדים הנאלצים לפרוש לפנסיה תקציבית, כדי להבטיח את רציפות זכויותיהם עד הגיעם לגיל המזכה אותם בפנסיה במסגרת קרנות פנסיה. כך פסק חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, לבקשת ארגון הגג של עובדי "סולל בונה", שערער על תנאי הפרישה שהוצעו על ידי הנהלת החברה.

הבטחת רציפות הזכויות ניתנת גם לשאירים של גימלאים היוצאים לפנסיה תקציבית.

ארגון הגג טען בפני יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, כי העובדים הנאלצים לפרוש לפנסיה תקציבית עלולים למצוא את עצמם במילכוד כפול, אם וכאשר "סולל בונה" תשוב ותקלע לקשיים כספיים, שכן הפנסיה התקציבית ממומנת מכספי הקונסרן.

הברפלד פסק עוד, כי יש להעניק לפורשים קידום בדרגה, כך שבסיס חישוב של הפיצויים והזכויות הפנסיוניות יגדל. כן נקבע, כי לצורך חישוב הזכויות תכלל גם דרגה י"ג, אותה עדיין אין מיישמים ביחס לעובדים פעילים ב"סולל בונה". הטבה נוספת: גימלאים בפנסיה תקציבית יהיו קשורים להסכמים המפעליים וכן יכללו את הפרמיות בחישוב הפנסיות.

הברפלד קבע כי יש לשלם את הפיצויים המעסקים לאלתר ולא כפי שהנהלת החברה תבעה — מחצית הסכום עכשיו ומחציתו בעוד שנה.

יו"ר ארגון הגג, שמואל בן דוד, הביע שביעות רצון מפסיקת ההסתדרות.

בתוך כך נודע כי רשימות המועמדים לפיטורים עולות בכמה מאות איש על מיכסת 2,500 שנקבעה בתכנית ההבראה ביחס לשנת 1986. ארגון הגג מרכז עתה את הרשימות מכל הסניפים ועומד להחזיר להנהלת החברה את הרשימות החריגות.

לאחר חמישים שנה שוב נתגלה בארץ הצמח מושיובית גלילית

מאת אלי אלעד, סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

מושיובית־גלילית, הוא צמח נדיר שנתגלה באחרונה מחדש בארץ לאחר 50 שנה.

הצמח הנדיר נתגלה על ידי פקח רשות שמורות הטבע משה גלילי באזור יסוד המעלה. אין קשר בין שם הצמח לשם הפקח.

המושיובית הגלילית נתגלתה לראשונה בארץ לפני כ-60 שנה על ידי המורה המפורסם לטבע, אליעזר שמאלי, בחודש מארס 1925. שמאלי גילה את הצמח בכפר גלעדי ובאיילת השחר. מאז דווח רק פעם אחת נוספת על תצפית בצמח, לפני כ-50 שנה.

המושיובית הגלילית הגדירה כצמח ממשפחת הלועניתיים, למרות שאינו דומה לכל צמח אחר. זהו צמח חד שנתי, צבע פרחיו בגוני צהוב חום וגובהו בגעלו כ-50 ס"מ. הפרחים צומחים בתפרחת דמויית שיבולת ויוצאים מתוך העלים הנגדיים.

ד"ר אביבה רבינוביץ, המדענית הראשית של רשות שמורות הטבע אומרת, כי מעט מאד ידוע על הביולוגיה של צמח נדיר זה. נראה שהוא קשור לאזור בקע הירדן ולקרקעות מלח כבדות. אין יודעים מדוע לא נמצא משך שנים ומה תחום תפוצתו.

הצמחים שנתגלו סומנו, ופקחי רשות שמורות הטבע יעקבו אחריו ויאספו נתונים נוספים.

חילוקי דעות במשרד החינוך בשאלת הפרדת מינים בבתי"ס ממלכתיים־דתיים

שר החינוך המתנגד להפרדה: "כל שינוי בסטטוס־קוו, יגרום זעזועים" ★ מנהל האגף לחינוך ממלכתי־דתי: ההורים המתנגדים להפרדה, כופים דעתם על ההורים המצדדים בה

מאת גילי מגולר, סופרת "הארץ" לענייני חינוך

שר החינוך יצחק נבון ומנהל האגף לחינוך ממלכתי־דתי במשרד החינוך, יעקב הדני, חלוקים בדיעותיהם, בשאלת ההפרדה בין בנים ובנות בבתי־הספר הממלכתיים־דתיים. נבון מתנגד להפרדה, הדני מצדד בה אולם מתנגד לכפותה על הורים.

בעקבות ידיעה ב"הארץ" בסוף השבוע על מאבק בין הורים בבית־הספר הממלכתי־דתי ב', בשכונת רמות בירושלים, בנוגע להפרדה בין המינים, והכרזה על אפשרות הקמת בית־ספר חדש, תורני יותר, ליד בית־הספר הקיים, בו יופרדו הבנים מהבנות — אמר יעקב הדני "אנחנו מתייחסים בחיוב להפרדה. ביודע גם שאנחנו מתנגדים לכפות דגם זה או אחר על ציבור של הורים".

עוד אמר הדני, כי מנסיונו, כאשר בית־ספר נבדל כזה, אותם קם, גם הורים שבעבר דגלו בתוקף בחינוך מעורב, שולחים בסופו־של־דבר אליו את ילדיהם, במה שהגדיר "התגבבות יהודים". זאת, משום שילדי המצדדים בהפרדה, הם "האוכלוסיה היותר חזקה" ופרישתם לבית־ספר אחר, גורמת לירידת הרמה בבית־הספר המעורב. להורים המעוניינים ברמה גבוהה, לא נותרת ברירה כי אם לשלוח לשם את ילדיהם.

בנוגע למאבק בשכונת רמות, ציין הדני, כי ישלו הרגשה שמדיניות אי־הכפייה של האגף "מנוצלת יותר מדי, כדי לא להגמיש עמדות ולא להדדר באופן אמיתי", על־ידי ההורים המתנגדים להפרדה בין המינים. בכך, טען, הם גורמים לכפיית דגם נוקשה אחד של מוסד על כל ציבור ההורים. לדבריו, הפתרון האידאלי הוא, בית־ספר אחד, בו יינתן ביטוי לכל קבוצות ההורים.

שר החינוך יצחק נבון, אמר בסוף השבוע, כי אין לשנות היום את המצב הקיים בבתי־הספר בנוגע ללימודים המעורבים. "כל שינוי בסטטוס־קוו בעניינים אלה יגרום זעזועים", אמר נבון. עוד הוסיף, "שוגה מי שחושב שזוהי הדרך של החינוך הממלכתי־דתי, הציוני, להתחרות עם החינוך החרדי".

סופרת "הארץ" מציינת, כי לאגף לחינוך ממלכתי־דתי, במשרד החינוך, יש אוטונומיה על פי החוק, להכריע בשאלות כגון אלה.

החקלאים קיצצו צריכת המים מעל המתוכנן בצו

בין הגורמים לקיצוץ הצריכה — גשמי הברכה במאי

מאת אברום צור, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ביצוע ההחלטה לקצץ ב-10 אחוז את מכסות המים לחקלאים נחל עד כה הצלחה, שהפתיעה גם את ראשי משרד החקלאות עצמם. התקנות לשעת חירום, בדבר קיצוץ המכסות נחתמו על ידי שר החקלאות, אריה נחמקין ב-25 במארס. כבר באפריל ובמאי נחסכו כ-13 מיליון קוב מים מעל המתוכנן.

על פי התוכנית, אמורים היו החקלאים לצרוך כ-25 מיליון קוב פחות מאשר בתקופה המקבילה אשתקד. אך כמויות המים שנשאבו מהמוביל הארצי ומהבארות היו קטנות בכ-40 מיליון קוב מכמויות השאיבה לפני שנה.

לדברי סגן שר החקלאות, ח"כ אברהם כ"ץ-עוז, האחראי במשרד החקלאות על ביצוע הקיצוצים, יש לרשום הצלחה זו לזכות החקלאים, שציותו לצו — אך גם לזכות גשמי הברכה שירדו, במפתיע, באמצע מאי. במרכז הארץ ירדו למעלה מ-60 מ"מ משקעים, שאיפשרו להפחית את כמויות המים שנצרכו להשקיית שדות ופרדסים.

לדברי כ"ץ-עוז, באגם הכנרת חסרים כיום כ-170 עד 180 מיליון קוב מים. עד 15 בנובמבר ירד מפלס האגם — על פי תוכניות השאיבה — לרמת שפל חדשה, מינוס 212.5 מטר מתחת לפני הים. בשנים כתיקונן היה המפלס גבוה במטר ורבע.

נער שרצה להרוג ציפור ירה בחברו

בשלושה השבועות האחרונים נפגעו בבאר שבע שלושה נערים מירי רובה אוויר

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

בית משפט השלום בבאר־שבע שיחרר שלשום בערבות של אלף ש"ח נער בן 15, אשר נעצר כחשוד בירי מרובה אוויר ופציעת נער אחר, בן 13.

נציג המשטרה מסר, כי ב-14.5.86 בשעה 12 הגיע לחדר מיון בביה"ח סורוקה נער בן 13 שנפגע ברגלו ע"י כדור מרובה אוויר, שעה ששהה באיצטדיון העירוני של ב"ש. לדברי הנער, נער אחר ירה לעברו ולכיוונים אחרים.

נציג המשטרה אמר, כי הנער החשוד מודה בעבירה אך טוען, כי רצה להרוג ציפורים ולא כיוון לרגלי הנער.

איש המשטרה אמר, כי בשלושת השבועות האחרונים נפגעו שלושה נערים מירי רובה אוויר ויש לחקור מקרים אלה. החשוד אמר כי עליו לגשת לבחינת גמר במכונאות. אביו ביקש להסתפק בהחרמת הרובה. השופט נענה לבקשת הנער ואביו ושיחרר את החשוד בערבות.

בכוונת המשטרה להגיש כתב אישום נגד הנער.

מכוניתו של צבן נגנבה ושימשה לשוד

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ"

רכבו של חבר הכנסת יאיר צבן, מסוג סובארו, אשר נגנב ממנו לפני כחודש ימים, היה מעורב בראשית השבוע שעבר בשוד מתושב גני תקווה.

אדם בן 51 התלונן בסוף השבוע במשטרה כי ביום ראשון שעבר בעשר וחצי בלילה התנפלו עליו, ברחוב בבני ברק, שלושה צעירים רעולי פנים וגנבו ממנו את תיקו ובו אלפיים שקלים ומסמכים. האיש הספיק לרשום את מספר הרכב. המשטרה גילתה כי מדובר ברכבו של חבר הכנסת יאיר צבן שנגנב ממנו לפני כחודש ימים. הרכב נמצא בסוף השבוע והוחזר לצבן.

שומרוני חולון מחרימים משלחת זמר לצרפת

מאת זהר בלומנקרנץ

חבורת זמר שומרונית מחולון לא הצטרפה למשלחת נציגי עדות בישראל, שיצאה בסוף השבוע לפסטיבל מקהלות מטעם תיאטרון האומות בפאריס, במחאה על כך שהאחראי לארגון המשלחת בארץ דרש במפגיע לצרף לחבורה מי שאינם נמנים עוד על הקהילה.

במשלחת מישראל, המונה 40 איש, חבורות זמר של העדה הבוכרית, הכורדית, האתיופית, התימנית.

חבורת הזמר של שומרוני חולון אמורה היתה לצאת לפסטיבל לאחר שמשרד החוץ של צרפת הביע את התנגדותו לשיתוף חבורת זמר של שומרוני שכם במשלחת מישראל.

שלושה חודשי מאסר על תנאי ו-500 ש"ח קנס לרב שתקף שוטר בהפגנת שבת בפ"ת

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ" בשרון

שלושה חודשי מאסר על תנאי וחמש מאות שקלים חדשים קנס הוטלו ביום שישי, על ידי שופט בית משפט השלום בכפר סבא, אהרן כהן, על הרב חיים וולקין. הרב הורשע בהתקהלות בלתי חוקית ותקיפת שוטר, במהלך הפגנת הועד הציבורי לשמירת השבת מול קולנוע "היכל" בפתח תקוה, ב-18.4.86.

הרב הורשע לאחר שחזר בו מכפירתו והודה בעובדות שיוחסו לו. השופט הפריד את משפטו של וולקין ממשפט רבה הראשי האשכנזי של פתח תקוה, הרב שמעון ברוך סלומון. כוכר, כפר סלומון באשמות שיוחסו לו.

התובעת המשטרתית, רינה לוי ציינה בטיעוניה לעונש, כי מדובר באיש חינוך שנכשל בעבירות עויינות ואלימות שקורבנותיה היו שוטרים. היא ביקשה מבית המשפט להטיל על הנאשם עונש מאסר על תנאי וקנס כספי גבוה.

הסניגור ציין, כי אין מדובר במקרה פלילי טהור אלא בהפגנה שהיא מזכויות יסוד הדמוקרטיה. כן הדגיש, כי הרב סלומון הוא שהורה לוולקין להופיע בהפגנה. לדבריו, דווקא משום שהנאשם עוסק בחינוך תורני הוא יודע כי זכות הצעקה והזעקה לשמירת השבת קודש — שמורה להם. עוד טען עורך הדין, כי "העובדה שלא ניתן רשיון להפגנה היא בבחינת משיכת קולמוס של קצין משטרה". וציין כי השבת היא עניין עמוד יסודי ועתיק.

השופט כהן קבע כי מדובר באשמה גבה בלתי חוקית, וכי מדובר בעבירה [illegible] להתריע על כך שאסור להרים יד על שוטר ואסור להמרות פיו של שוטר שהוראתו סבירה", קבע השופט.

במהלך המשפט הוקרן סרט וידאו שהראה את ההפגנה, פינוי המפגינים והאלימות כלפי השוטרים.

מפקד מחוז המרכז, ניצב אנוש גבעתי, ומפקד מרחב השרון העידו על אלימות ההורים כלפיהם, כיצד הושלכו, ברחוב הוכו על ידיהם במהלך הפינוי של ההפגנה הבלתי חוקית שהתקיימה בחזית בית הקולנוע. מפקד תחנת משטרת פתח תקוה, סגן ניצב יעקב שוכל העיד כי התריע על כך שמדובר בהפגנה בלתי חוקית.

שוטר סמוי ביחידה המרכזית של מרחב השרון הציג בבית המשפט כרוז בגנות מדינת ישראל.

באולם נכח גם חבר הכנסת מאיר כהנא, [illegible]

גזר דינו של הרב שמעון ברוך סלומון ינתן בסוף השבוע בבית משפט זה.

כשראשו למטה שולשל רופא מד"א לבור ביוב מטרים וחילץ תינוקת

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

תינוקת בת שנה ותשעה חודשים חולצה בשלום מבור בעומק 15 מטר, בישוב תפרח סמוך לאופקים.

ביום שישי בשמונה שיחקה התינוקת שרה פרידמן עם ילדים, בחצר ביתה. היא נפלה לבור ביוב ישן ויבש, שעומקו 15 מטרים. הבור היה פתוח, רוחב פתחו 50 ס"מ, והוא מרופד בטבעות בטון. למקום הגיע צוות מגן דוד אדום ונהג האמבולנס, אורי אגבבא, הזעיק רופא, ד"ר אביגה אליעזר. נקשר הרופא בחבלים של תחנת כיבוי אש והצליח להשתחל לבור כשראשו כלפי מטה. במהלך הירידה נתקל הרופא באבנים, שמנעו ממנו לעבור. הוא שלף את האבנים הצרה, כאשר העלה מדי פעם עימן השתחל שוב, כשראשו כלפי מטה. כעבור שעה הצליח הרופא להגיע לתחתית הבור, לפת את הילדה ועלה אתה.

להפתעת צוות האמבולנס, התברר, כי הילדה סובלת מחבלות קלות ושריטות בכל חלקי הגוף בלבד. היא הועברה לבית החולים סורוקה, בבאר שבע לקבלת טיפול.

הורים בב"ש משביתים תגבור לימודי יהדות

מנהל מחוז הדרום: ההורים מבקשים להימנע מאינטגרציה

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

כ-120 תלמידי ת.ל.י. (תגבור לימודי יהדות) בבאר שבע ישבתו מלימודים מהבוקר.

הסיבה להשבתה, שיזמו ההורים, היא כוונת משרד החינוך להעבירם מבית ספר ניצנים לבית ספר בילו, מרחק כמה מאות מטרים.

מנהל מחוז הדרום במשרד החינוך אברהם מליץ אמר, כי ההורים מבקשים לפגוע בתהליך האינטגרציה. לדבריו, אין כל הצדקה שבית ספר גדול ורחב כבית ספר בילו יכיל שמונה כיתות בלבד, בעוד בית ספר ניצנים, שהינו צר וקטן, יכיל 22 כיתות. "אינני מבין את התנגדותם גם כך הם עולים למדינה בתקציב נוסף ובהקצאת תקנים נוספים. הבעיה בהם אינה משיכת שכן ממילא הם באים מכל קצוות העיר. אנו מוכנים ללכת לקראתם ולהעביר עמם את צוות המורים אך הם מסרבים, כדי להימנע מתהליך האינטגרציה ולזאת לא ניתן יד" אמר מנהל מחוז הדרום במשרד החינוך.

עיריית חולון הפסיקה המים למשפחות מצוקה שהועברו מת"א

פנחס אילון: שיכון משפחות מצוקה ע"י "חלמיש" יוצר אווירת גיהנום

מאת זהר בלומנקרנץ

עיריית חולון הפסיקה את אספקת המים לכמה משפחות מצוקה שפונו מתל־אביב ושוכנו בעיר באמצעות חברת "חלמיש". במחאה על נוהג העברת משפחות ללא תיאום, היוצר קשיים חברתיים.

ראש עיריית חולון, פנחס אילון טען כי "חלמיש", רוכשת דירות בעיר בתקציב משרד הבינוי והשיכון, ללא אבחנה והמחירים מופקעים.

שיכון משפחות מצוקה מתל אביב ללא תיאום יוצר לדברי "אווירת גיהנום לסביבתן ופוגע קשות במפונים עצמם, שכן המשפחות מנותקות מסביבתן וממערך השירותים היהודיים שאליו הרגילו, כמניעת שימוש בסמים, בריאות הנפש, ומציאת מקורות תעסוקה וסיוע ומסגרות חינוך יהודיות. אילון אמר, כי בידיו עדויות מסמרות שיער על ברקמבים, משפחות חד הוריות וחולי נפש. עוד אמר, כי מחאות של שכנים ונטישת בתים שלמים הפכו למעשה של יום יום. במכתב לשר הבינוי והשיכון, דוד לוי, ביקש אילון את התערבותו האישית בפתרון הנושא.

בבית המשפט הגבוה לצדק תתברר בקרוב עתירה שהגישה "חלמיש" נגד עיריית חולון, על הפסקת אספקת המים למשפחה שהועברה מתל אביב.

שני אנשי ארגון תאומי מנגלה מבקשים להיפגש עם בני משפחתו של מנגלה

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

ורה קריגר, ועו"ד אבי אליך מארגון תאומי מנגלה יוצאו הבוקר לגרמניה, בכוונתם להיפגש עם בנו של מנגלה, רולף, ועם אשתו הראשונה של מנגלה, הגרה בגרמניה.

הנסיעה ממומנת על ידי ארגון "אות כפרה", קבוצת מתנדבים גרמנים הפועלים בארץ ומקיימים סניפים בגרמניה.

ורה קריגר מסרה ל"הארץ" כי על פי התוכנית הם נוסעים לפרנקפורט לבון ולברלין. כמו כן יסדירו להם פגישות עם נציגים של הבונדסטאג ובכוונתם לנסות להסדיר פיצויים לתאומי מנגלה הנמצאים בארץ.

קריגר תיפגש עם במאים רוסיים, שערכו סרט על שחרור באושוויץ בו היא מצולמת. בכוונתה להציע להם לעשות סרט חדש, על עבר והווה של שחרורם.

משפט שני הימאים הישראלים במצרים המואשמים בהחזקת סם נדחה לנובמבר

(עו) משפטם של שני הימאים הישראלים, עמרם שלוש מקרית מוצקין ושלמה פרץ מעתלית, המואשמים בפני בית משפט ב־אלכסנדריה בהחזקת סמים, נדחה לחודש נובמבר, לאחר שקציני משטרה מצריים שזומנו להעיד לא הופיעו בבית המשפט.

שני הימאים נעצרו בפברואר השנה באלכסנדריה, כשהיו בדרכם לאניה "קמיליה", שעל סיפונה שירתו. לטענתם, הם נקלעו בתום לב לעסקת הסמים, כשעגלון מצרי, שהסיע אותם לסיור באזור אלכסנדריה, הביא אותם לסוחר סמים מקומי. הימאים טוענים, כי שורבבו לעסקה זו על ידי מודיע משטרתי, שנשפט בינתיים לשמונה שנות מאסר באשמת מעורבות בעבירות פליליות אחרות.

לפני כחודש וחצי, ערב חג הפסח, שוחררו השניים ללא ערבות, אך התביעה הכללית בקהיר הוציאה צו עיכוב יציאה מיבהלי, האוסר עליהם לצאת את גבולות מצרים. פרקליטם, עו"ד עצאם הדאר מישראל, התקשר עם שני פרקליטים מצריים, המייצגים שם את הימאים הישראלים. ביום חמישי אמור היה משפטם להתחיל בבית המשפט באלכסנדריה, אך להפתעת הכל — לא הגיעו שני קציני משטרה מצריים להעיד. לפיכך החליטו השופטים לדחות את הדיון המשפטי לחודש נובמבר, לאחר פגרת בתי המשפט במצרים.

ועדת השרים לכלכלה תדון בהעברת מפעל מנועי בית שמש לידי התעשיה האווירית

מאת צבי זרחיה

ועדת השרים לענייני כלכלה תדון ביום ד' בהצעת משרדי האוצר והביטחון להעביר את ניהול מפעל מנועי בית שמש לידי התעשיה האווירית. הצעה זו גובשה בסוף השבוע, לאחר שנכשלו המגעים למכור את המפעל לקונצרן כור.

ועדת השרים החליטה בחודש שעבר להעניק ארכה לצוותים שניהלו מו"מ למכירת המפעל. הארכה תמה לפני שבוע. בשבוע שעבר נפגשו צוות של חברת כור עם נציגי חברת "פרט אנד ויטני" שגם לה מניות במנועי בית שמש. גורמים ממשלתיים העריכו שלא השגה התקדמות בפגישה.

במשרדי האוצר והביטחון אומרים, כי לא ניתן למכור עתה את מפעל מנועי בית שמש מאחר שלא ברור מה יהיה עתיד הלביא, ולפיכך הוצע להעביר את ניהולו לידי התעשיה האווירית.

רופא מערד חשוד במרמה ועושק משקיעים במרכזים רפואיים

(עו) ד"ר רב קלוין, בן 56 מערד, נעצר לשבעה ימים בפקודת בית משפט השלום בתל אביב, כחשוד במרמה ובגניבה על ידי מנהל, בעושק, סחיטה ואיומים.

נציגי היחידה הארצית לחקירות הונאה סיפרו בבית המשפט, כי ד"ר קלוין הינו היזם והבעלים של מרכזים רפואיים שונים בערד, באשדוד ובכרמיאל.

לצורך הקמת המרכזים האלה יצר קשר עם אנשים שונים שהשקיעו עשרות ומאות אלפי דולרים. הם התלוננו מאוחר יותר במשטרה, כי ד"ר קלוין רימה אותם וגנב את כספם, תוך ביצוע עבירות נוספות של עושק וסחיטה באיומים. בא כח המשטרה אמר, כי יש צורך לחקור אנשים רבים נוספים, כולל משקיעים אשר כספם נגנב לכאורה.

מעצרו של ד"ר קלוין לשבעה ימים נעשה בהסכמת סניגורו. נציגי המשטרה הדגישו, כי הסכמתו לא תפגע באפשרות של בקשה נוספת להארכת מעצר, אם הדבר יידרש לצורך המשך החקירה.

משרד הבריאות דורש לחסל מזבלה בטבריה

מאת אלי אלעד

נציגי משרדי הפנים והבריאות במינהלת הכנרת תובעים מעיריית טבריה לחסל לאלתר את המזבלה המאולתרת שהעירייה מפעילה בקרבת שכונה ד'.

11 הרוגים בתאונות דרכים בשבוע שעבר

(עו) 11 בני אדם נספו ו-84 נפצעו קשה ב-68 תאונות דרכים חמורות שאירעו בשבוע החולף בכבישי הארץ.

בין הנספים היו שני הולכי רגל, מהם קטין אחד. בין הנפצעים קשה, 42 הם הולכי רגל, מהם 15 קטינים.

ערך את העמוד: אור גובר

מירי וארנון ממן
חובקים בן
אח לאורי
תל אביב 20.6.86

ל"הלו־ישראל" השבועון לתייר לדיין ותמיד
ברכות ליום ההולדת ה-13
צימוקי סוכנות לנכסים
(עברנו לחצר דוד המלך)
ירושלים: רחוב דוד המלך 19 טל. 02/221451

ל"הלו־ישראל" השבועון לתייר לדיין ותמיד
לרגל 13 שנות פעילות
מברכים
נאות הכיכר
ירושלים: רח' קרן היסוד 36 טל. 02-636449

ל"הלו־ישראל" השבועון לתייר לתמיד ודיין
שפע ברכות מחבריכם
מסעדת ספארי
ג'ו ובראיין
לרגל שלוש עשרה שנות הצלחה

מכביתון
חדשות קופת חולים "מכבי"
הופיע
בגליון, היוצא עתה במתכונת מחודשת ומורחבת, שפע כתבות, ראיונות וידיעות במיגוון נושאים מעולם הבריאות והרפואה:
במרכז הגליון מאמר מיוחד מאת הד"ר [illegible] — "לא המוות הוא האויב"
★
כתבות מקיפות על הרקע לבעיות כאבי הגב, [illegible]
★
כתבה על בעיית [illegible]
★
ראיון עם [illegible]
★
תשבץ בריאות [illegible]
לחברים המשלמים בהוראת קבע [illegible]
חברים המשלמים את דמי החבר [illegible]
חברים המשלמים את מיסיהם [illegible]
חברים שלא יקבלו, מסיבות כלשהן, את [illegible] הקופה הקרוב למקום מגוריהם [illegible]

ביום רביעי י"ח סיון תשמ"ו 25.6.86
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ולטקס גילוי המצבה
ליקירנו וחברנו

יעקב זיניוק ז"ל

הטקס יתקיים בשעה 4 אחה"צ בחלקת חברי ההגנה
בבית העלמין כפר סמיר, חיפה.
נפגשים ליד השער הראשי
באותו יום בשעה 5 אחה"צ יתקיים טקס אזכרה, בבית הח"ל,
שדרות בן גוריון 15, חיפה
לכל אלה שניחמונו בע"פ ובכתב נתונה תודתנו העמוקה.

חבריו בסגל הפיקוד — משפחות: זיניוק, גוטסמן, ניסקה

חלפו שלוש שנים ללא יקירנו

זכריה (ססה) עפרון ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו מחר יום שני ט"ז בסיון תשמ"ו
(23.6.86) בשעה 5.00 אחה"צ בבית העלמין בקרית־שאול
נפגשים ליד השער

המשפחה

קופת חולים מאוחדת
55 שנה בשרות הבריאות

הועידה הארצית השלישית
של
קופת חולים מאוחדת

תתקיים ביום שני ט"ז סיון תשמ"ו (23.6.86)
בשעה 19.00 בבית הרופא, רח' הפטמן 1, תל־אביב
במעמד
שר הבריאות מר מרדכי גור

דיוני הועידה יתקיימו למחרת, ביום שלישי
י"ז סיון, תשמ"ו (24.6.86) בשעה 9.30 בבוקר

4 הארץ 22.6.86

הארץ

יום א', כ"ה בסיון, תשמ"ו, 22 ביוני 1986

ירושלים: רח' ההבצלת 2 טל' 224245-6, ת.ד. 273 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רחוב טרודי 20 טל' 661146-8 ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

תל־אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, והמנויים, רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל־אביב 61001

המו"ל: הוצאת עתון "הארץ" בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: מוני מלץ.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – POB 233. Tel 824261

החוק והמוסר סופם לנצח

סוף סוף, לאחר 60 יום, שמענו את עמדתו המפורשת של רפאל רקאנטי: אני לא מתפטר. גיורא גוית מילא אחר המסקנות כלשונן, ארנסט יפת ואהרון מאיר מילאו גם הם את עיקרן, ואפילו משה מנדלבאום נאלץ ללכת. רק רפאל רקאנטי קורא תיגר על החוק והמוסר הציבורי.

נכון, המלצות ועדת בייסקי הן רק בגדר המלצות, אך היועץ המשפטי לממשלה לשעבר, פרופ' זמיר, קבע בחוות־דעת שנתן לממשלה, שיש לקיים המלצות ועדת חקירה ממלכתית בתחום האישי כלשונן, אלא אם כן מתעורר שיקול חריג. האם התעורר שיקול כזה? שיקול חריג יכול היה להתעורר במקרה הנדון, אם היה מישהו מוכיח שעזיבתו של רפאל רקאנטי תגרום להתמוטטות הבנק.

על כך ניתן ללמוד בקלות מהמקרים של שלושת הבנקים האחרים: ארנסט יפת – ששליטתו בבנק לאומי היתה לפחות כמו זו של רקאנטי בדיסקונט – התפטר, ובבנק לא רק היתה רעידת־אדמה. גם בבנק הפועלים ובמזרחי עברו החילופין בשלווה עסקית מוחלטת. ואולם הרקאנטים סבורים שקבלת ההמלצות תפגע בבנק, שכן אי־אפשר לוותר על כישוריו וניסיונו של רפאל רקאנטי. "רקאנטי הוא האדם המתאים ביותר לעמוד בראש הבנק", קבע ברוב־דעות דירקטוריון דיסקונט, המורכב משלושה בני־משפחה, שניים שהם מנהלים בכירים בבנק, שלושה שהם בעלי עניין בדיסקונט, וארבעה 4 נציגים חיצוניים שהמשפחה בחרה.

ראוי להזכיר כאן משהו מדברי הוועדה: "תהליך הויסות הוכיח את עצמו ככישלון עסקי בקנה מידה אדיר, אשר לפחות במציאות הישראלית קשה למצוא לו אח ורע. הבנקים, אשר החלו בתהליך הויסות כגופים סולידיים, אחראיים ויציבים, סיימו אותו בהפסדי־ענק, כאשר יציבותם בסכנה וכאשר הם נזקקים לעזרה עצומה מצד הממשלה". האם זהו הניהול האחראי שבנק דיסקונט זקוק לו?

בדבריו בטלוויזיה דייק רקאנטי באמרו, שהבנק אינו "בנק פרטי" אלא בנק ציבורי בשליטה פרטית. מה שרקאנטי לא ציין הוא, שהציבור מחזיק ברוב המניות בבנק – 85 אחוז ממניות אי.די.בי. רק בזכות 15 אחוז מההון שולטת משפחת רקאנטי באי.די.בי ובדיסקונט. יתר על כן, ללא התערבות הממשלה באוקטובר 1983, היה בנק דיסקונט פושט רגל וכל השקעות המשפחה היו יורדות לטמיון.

במצב עניינים זה קורא היום רקאנטי תיגר על מסקנות גוף מקצועי ואובייקטיווי, שבדק את הנושא לעומק מכל צדדיו. זהו מאבק עתיק־יומין בין שלטון בעלי המאה לבין שלטון החוק והמוסר הציבורי. אנו סמוכים ובטוחים שהחוק והמוסר סופם לנצח.

ועידת ברית וארשה

מנהיגי מזרח־אירופה, בראשות שליט בריה"מ מיכאיל גורבצ'וב, בסיום כנס של ברית וארשה בבודפשט, פירסמו קריאה לצמצום דרסטי של כוחות שני הגושים "מהאוקיאנוס האטלנטי ועד הרי אורל".

הקריאה היא חלק מהמאמץ שעושה הקרמלין לשמור על תנופת הלחץ על מדינות מערב־אירופה, אשר מלבד שיש לה בוודאי מקום באסטרטגיה הגלובלית של בריה"מ, היא משקפת כנראה גם אכזבה מסיכויי ההידברות עם ארה"ב. מתרבות הידיעות ממקורות דיפלומטיים כי גורבצ'וב מתחיל להשלים עם העיון, שבתקופת כהונתו של הנשיא רייגן לא תהיה פריצת דרך גדולה לקראת הסכם על צמצום הנשק האסטרטגי. [illegible] למנוע את המרוץ [illegible] בחימוש, הוא מנסה לנהל מו"מ על הגבלת החימוש במגזר כלשהו – הן כדי לשמור על התהליך לעידן שאחרי רייגן והן כדי לעמוד מול הלוחצים, שבוודאי ישנם ויהיו מצד הממסד הצבאי־ביטחוני בארצו.

בחוגי השמאל במערב־אירופה מייחסים חשיבות מיוחדת, בהקשר זה, לקריאתו של גורבצ'וב בוועידה האחרונה של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, שעל המזרח והמערב להתקדם לקראת עולם של תלות הדדית ואף משולב. הם רואים בקריאה זו ויתור על דוקטרינת התחרות המתמדת הלניניסטית. ייתכן מאוד שמסקנה כזאת מרחיקה לכת, אך אין ספק שגורבצ'וב מחפש, בשלב זה לפחות, דרכים לראות באירופה המערבית משקל נגדי לעמדה התקיפה של הנשיא האמריקאי.

גורבצ'וב הציע בבודפשט גם כינון "סדר משפטי בינלאומי" חדש, שכלליו יחייבו מדינות לדווח לאלתר על תקלות בכורים גרעיניים. הצעה זו, שארה"ב קיבלה אותה עקרונית בברכה, נועדה, כנראה, לנטרל את ההשפעות השליליות של אסון צ'רנוביל והטיפול הראשוני בו וכמו כן ליצור מסגרת נוספת, שיודגש בה הצורך בשיתוף פעולה – במקום תחרות – בכל הנושאים הגרעיניים, אזרחיים וצבאיים כאחד. לאותה תנופה סובייטית יש לשייך גם הודעה נוספת של גורבצ'וב, כי יגיש לאו"ם תוכנית ל"שלום בכוכבים", במקום "מלחמת הכוכבים" של הנשיא רייגן. גם אם המטרה התעמולתית של הצעות אלה ברורה, אין לזלזל במשקלן הפוליטי לגבי מערב־אירופה – ולגבי החוגים הצבאיים במוסקווה.

מצב־רוח / ב. מיכאל

האמת החשופה

אדוני ראש־הממשלה:
לא בלב קל אני פונה אליך. רבות היססתי. אך חובתי היא, כאזרח וכעיתונאי, להביא בפניך את המידע שהגיע אל אזני, שהרי אם נכון הוא, חייב גם אתה לדעת על כך.

המידע שהגיע לאזני, ולא אפרט כאן כיצד הגיע, נוגע לחבר־הכנסת דרוקמן, לכמה מראשי גוש־אמונים, ובאופן כללי – לכלל המתיישבים היהודים בגדה־המערבית.

ובכן, אדוני ראש־הממשלה, על־פי האינפורמציה שבידי, נוהג חבר הכנסת דרוקמן, (אדם דתי, רב ומורה), לקיים יחסי־מין באופן סדיר ועקבי עם אשה. פעילותו המינית של חבר־הכנסת הדתי מתבצעת בביתו ממש, בידיעת ובהסכמת אשתו הרבנית. מסתבר כי הרב החל בכך לפני שנים רבות, ועל־פי כל הראיות הנסיבתיות שהגיעו אלי, הוא לא חדל מכך עד לרגע כתיבת מכתב זה. אמנם נכון הוא כי איש מעולם לא ראה את ח"כ דרוקמן בעת ביצוע המעשה, אך אין ספק שאם אתה, אדוני ראש־הממשלה, תעמת אותו עם המידע הזה, ותברר עימו האם אמת הדבר – לא יהין כבוד הרב להכחיש את הדברים.

לו היה מדובר רק בכבוד־הרב עצמו – ניחא. הרי היצר המיני שוכן בכל אדם, חילוני כדתי. אך הרב דרוקמן גם מטיף לאנשים אחרים, ביניהם בחורים צעירים ותמימים, להתחיל ולקיים יחסי־מין עם נשים. כבר בגיל צעיר יחסית.

סבורני, אדוני ראש־הממשלה, שגם אתה וגם הציבור כולו, זכאים לדעת כי ח"כ דרוקמן, שלוח־ציבור המוכר, עוסק בעצמו במתן פורקן ליצריו.

אינפורמציה נוספת שהגיעה לידי, מעלה את ההשערה כי כבוד הרב דרוקמן אינו היחיד במחנה הדתי בכלל, ובהתיישבות היהודית בגדה בפרט, העוסק לעיתים מזומנות בביצוע משגלים. עשרות, אם לא מאות, מעשי־זימה מתבצעים לילה־לילה כמעט בכל ההתנחלויות היהודיות: גברים עם נשים, נשים עם גברים, לעתים בעירום חלקי, ולעתים אפילו בעירום מלא באותן ההתנחלויות התקיפות. על־פי ראיות לכאורה שהגיעו לאוזני, גם יחסי־מין מלאים בין צעירים יהודיים לקטינות יהודיות. (והכל בהסכמת רבנים). חשוב להדגיש כי בעת הזה של פעילות עוסקים לא רק סתם מתנחלים, אלא גם ראשי גוש־אמונים, ראשי־ישיבות, וחברי־מועצות ונבחרי־ציבור.

דומני, אדוני ראש־הממשלה, כי האינטרס הלאומי מחייב בדיקה מדוקדקת, שתקבע אחת־ולתמיד האם אותם שהגיעו והקימו את בתיהם מעבר לקו־הירוק, אך ורק מתוך כוונה לגאול את ארץ־ישראל, או שמא מאחורי המלים הגדולות מסתתר גם הרצון להגיע אל חדרי־המשכב האלה, על־מנת לעסוק שם גם בעניינים שהציגנה יפה להם.

אל־נא תשכח, אדוני ראש־הממשלה, כי רובם־רובם של הבתים בהם מתבצעים המשגלים האלה, הוקמו בכספי ציבור, ותמהני האם אכן זו תכלית נאותה לכספי משלם־המסים: להקים מבנים המשמשים בין השאר גם לפעילות מינית סדירה בין גברים לנשים.

לתשובתך המהירה אצפה.

סכנת שיעמום עולה מערפאת

בתנאים הנוכחיים בהם אין ערפאת מוכן לפשרה אמיתית, הופכת ההצעה האוסרת מיפגשים עם אש"ף לסובלת דיחוי

מאת דן מרגלית

המידע המשמעותי שעולה משני מיפגשיו של ח"כ מחמד מיעארי עם יאסר ערפאת, מצטמצם לחוסר העניין הכללי שהם מעוררים בציבור הרחב. לא זו בלבד שהתודעה המשותפת ניתנה את כולם פרס לסחור האשפ"י ולסירובו להכיר בישראל, אלא שלפתע התברר כי כל טכס העלייה לרגל אל ילד־השעשועים המזדקן של העולם הערבי הפך למשעמם.

מי שקרא השבוע את תביעתם של גאולה כהן ועדי לנדאו להעניש את מיעארי על המיפגש, או להחמיר את החוק האוסר מגעים כאלה, נתרשם כי היתה בדרישתם מידה ניכרת של ליאות, של מיצוות אנשים מלומדה, של מי שבעצמם חשים כי העניין הזה חדל למלא תפקיד בעיצוב דעת הקהל הישראלית.

רק לפני זמן קצר היה עדיין במיפגש עם ערפאת כדי להצית את הדימיון. ישראלים שונים האמינו, כי אם רק יגיעו להסב לשולחן אחד עם מנהיג אש"ף, ימצאו מסילות אל לבו ויקימו את השלום והפשרה לטובת שני עמיה של ארץ־ישראל. מה נשאר מזה? הניצים חוגגים את קיצוניותו ואת גירושו מירדן, והיונים מחפשים כל העת עוד נוסחה להפיס את דעתו ועוד משפט לקרבו אל הפשרה, אבל גם הם חדלו להאמין שזה חשוב לו. מספיק לעקוב אחרי חלק מדיוני "הפורום לשלום" של החוגים היוניים כדי לדעת שהם רוצים לשמור על הגחלת, אבל ספקנים אם תתלקח לאש־תמיד.

ערפאת איכזב את המתונים בארץ ובמערב. אבד העניין במהלכיו. הוא לעולם לא יגיע למשא ומתן – לשמחת חלק מהישראלים ולצערם של האחרים

ערפאת איכזב את המתונים בארץ ובמערב. אבד העניין במהלכיו. יכיר בישראל או ידבק בסירובו, יבטיח משהו בפה מלא או ייסוג מדברות – הכל נראה בלתי חשוב. הוא לעולם לא יגיע למשא ומתן – לשמחת חלק מהישראלים ולצערם של האחרים.

יש לזה פירושים רבים, חלקם סותרים אלה את אלה, אבל כולם אפשריים. הוא החמיץ את שלטון שמעון פרס בדרך לפשרה ואולי מעולם לא רצה בה, ואפשר שאיבד את השליטה על ארגונו ותש כוחו.

נוח לו יותר במרוח העקר מאשר בתועלת שבמשא ומתן, שבמהלכם צריך לנהל מאבק כפול – נגד בני הפלוגתה החיצוני ונגד הקיצוניים מבית.

זהו השפל המסוכן אליו הידרדר ערפאת בקריירה המדינית שלו. כשהוא שב אינו מרגיז ואינו מרתיע ואינו גורם אפילו לכעס בשורות אויביו – יש לו סיבה טובה לדאוג באשר למעמדו הפוליטי. בתנאים אלה אין עוד חשיבות למחלוקת אם ההכרה ההדדית צריכה להיעשות בו־זמנית, או אחד הצדדים חייב להקדים את מישנהו. יש גם משהו עקר – אפילו פאתטי – בניסיונם של היונים למצוא את האשם לקיפאון המדיני בשדולה היהודית בוואשינגטון המוסיפת את דינו של ערפאת למשא ומתן. שדולה זאת ממלאת את תפקידה כראוי.

לכאורה צריכה חולשת ערפאת להפתיע ביותר. אחרי רצח זאפר אל מצרי בשכם, התקבל הרושם כי המלך חוסיין איבד עמדות לטובת ערפאת בגדה המערבית, וכשיצא אבא אבן לארצות הברית שמע מפי פלסטינים־אמריקאים כי אין להם מנהיג זולת ראש אש"ף. מדוע, אפוא, נחלש?

אש"ף ושופריו בירושלים המזרחית ובשטחים המוחזקים יכולים למצוא אשמים באוות נפשם בכל האיזור ובעולם המערבי. אך הגיעה שעתם להידבר עם עצמם מול המראה, ובאמת, ערפאת הפך לפחות חשוב מפני שאינו מצליח להתייצב מאחורי שום הצעת פשרה, שאפילו תהיה קשה לישראל בספגתת – יהיה בה ויתור מכיר גם מצדה. מי שאינו מסוגל להידבר באמת אל ציבור מאבד תוחלה את אמון אויביו, ואחר כך גם את אמון צאן מרעיתו. זה מה שאירע לערפאת ולכן הולך ברוח־לים מן העיסוק הישן, כאשר פקידים ומשמים קראו בעזרת של עקרונות בכל הצבעים את טאסיו על מנת לסמנם על פי סדר חשיבותם.

אין זה משנה. אם אכן נותר ערפאת המנהיג המוסמך של הפלשתינים אין הוא מרמז שקרובה שעת הפשרה, ואם הולך שרביטו נשמט מידיו, כי אז עובר ההגה לידי היותר קיצוניים. שום נוסח פשרה יותר מרוכך שיציע "המרכז לשלום", ששקל השבוע לפרסם מבשר אל שמעון פרס, לא יוכל לתקן את המעוות.

אין זה מומין ייאוש ישראלי מהסיכוי להסדר. אין גם טעם לחפש מנהיגים פלשתינים מלאכותיים במקום ערפאת בו תומכים עדיין רוב בני עמו. בהיעדר חלופה, מספיק לה לישראל שתפקח עין עירנית לקראת היום שבו יחול שינוי של ממש במנטאליות של הנהגת אש"ף.

השפל המדיני אליו הידרדר ערפאת מחייב את רודפי־הפשרה שאינם סרבנים של אש"ף, להגדיר לעצמם לאן פניהם. ברור לגמרי כי הם יכולים, ואף צריכים, להתמיד בנוסחה הקוראת למשא ומתן עם אש"ף לאחר שיוותר מהטרור ויכיר בקיום ישראל, אבל גם מחוור כי אין טעם במאמץ האינטלקטואלי החוזר ומציע עוד ועוד נוסחאות ותרגיות, חדשות לבקרים. הימתנה לפשרנות בעצרת אש"ף זקוקה לכמות ניכרת של סבלנות.

המיפגש עם אש"ף – אפילו בהתבצעו על ידי עושי דברו בלבד – הוא מרוחום, שיבשר בבוא הזמן את המיפנה המיוחל. כשיאות ערפאת לפשרה אמיתית – לריבונות ערבית לצד ישראל ולא במקומה – הם יהיו הראשונים לחוש בה. בתנאים אלה הופכת ההצעה האוסרת מיפגשים עם ראשי ארגוני הטרור לסובלת דיחוי. לא המיפגש עם ערפאת מדאיג אלא השיגרה, העייפות והשיעמום העולים ממנו.

איך לצמצם את המנגנון (א')

המנגנון הגדול מהראש

שרים ניצלו באופן מופרז איוש משרות ללא מכרזים במשרדיהם, אם על ידי מינויים ממשלתיים או העסקה בחוזים אישיים

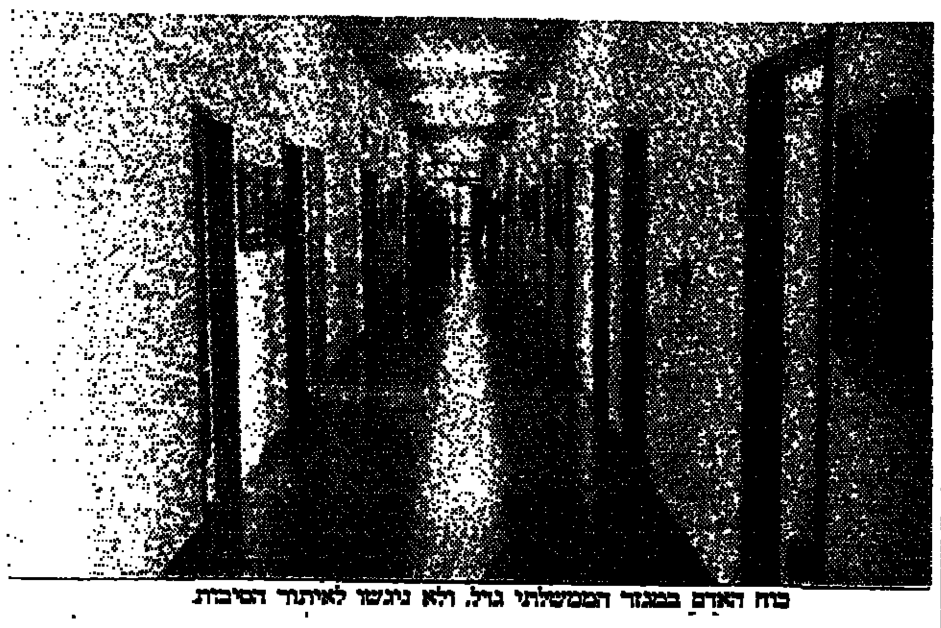

כוח האדם במגזר הממשלתי גדל. הלא ניגשו לאיתור הסיבות

מאת שמשון אריליך

ועדת בייסקי, בין שאר ממצאיה, הצביעה על כך שלאוצר לא היו תוכניות־מגירה, ולמעשה לא היתה עבודת חשיבה המאפשרת עבודת מטה, בנושא ויסות מניות הבנקים. אך גם בנושאים תקציביים וכלל־ממשלתיים אחרים המצב איננו טוב יותר. כך למשל, חלק נכבד מן התקציב מוצא על שכר לעובדי המדינה והשירות הציבורי, ולמרות רצונן המוצהר של כל הממשלות בצמצום ההוצאה לשכר, זו מוסיפה לגדול. לכאורה כבר ניסו הכל: ועדות ייעול, הקפאות, אי איוש משרות מתפנות, העברת עובדים שמשרותיהם בוטלו למשרות אחרות, ובאחרונה אף פיטורים מכוח צווים. עכשיו אף מתנתה ועדת שרים חדשה. דבר אחד לא נעשה עד כה: לא ניגשו לאיתור ולילימוד הסיבות שבגללן גדל מספר העובדים.

הסיבה הראשונה לגידול מספר העובדים בממשלה נובעת מ"ראש הרע", מהשרים עצמם. החלטות ממשלה, מקדמת דנא, קובעות בדיוק אילו משרות מותר לשר לאייש באנשים האמונים עליו, ללא הליכי מכרז. אלה הן מנהל כללי, דובר, מזכירה, עוזר ונהג. בשנים האחרונות ניצלו שרים באופן מופרז את האפשרות לאייש משרות בכירות במשרדי הממשלה ללא מכרזים – על ידי מינויים ממשלתיים ולעתים על ידי חוזים אישיים.

לנוהג זה, הנוגד כל כללי מינהל תקין, השלכה ישירה על איכות השירות הממשלתי הציבורי. הוא חוסם את אפשרויות הקידום בפני המקצועיים והמוכשרים שבעובדי המדינה, ומביא אותם לפרישה מוקדמת, או לדרישת דרגות נוספות במסגרת הסכמי השכר. השלכה דומה יש כמובן לאיוש משרות בכירות בעוזרים, בשליחים ובפעילים מפלגתיים. ולפי התקופה הב[illegible] האוצר, בקציני צבא, בפרופסורים המעוניינים בניסיון מעשי לכמה שנים, ובאנשי עסקים ומקצועות חופשיים מהמגזר הפרטי, שבדיקה קלה בעברם הקרוב של רבים מהם תגלה שהיו להם סיבות טובות ל"התנדב" לשירות הציבורי.

הצבעה מבחוץ

לרוב אלה אין מושג במינהל הציבורי. והתוצאות מובנות. נקל לשער כיצד היו מתפקדות מערכות צבאיות, משטרתיות, בריאותיות, תעשייתיות ואחרות, אילו המופקדים עליהן היו מצניחים, חדשים לבקרים, לתפקידים הבכירים מקורבים בלתי מקצועיים.

המשימות והתפקידים בשירות המדינה נועדו לקיים מנגנון ביצוע קבוע. מנגנון כזה מנוהל על ידי אנשים קבועים, שצמחו מבפנים ומלמטה והראויים בעבודתם משלח־יד מקצועי. אנשים הבאים לתקופה קצרה, שאפשר לפטרם בכל רגע, גם עובדים בהתאם. אין להם בדרך כלל הידע המקצועי והניהולי, ואין להם עניין ארוך־טווח במערכת ובאנשים המאיישים אותה. משום שאין הם מסתדרים עם העובדים הוותיקים, התוצאה היא במקרים רבים גיוס אנשים נוספים, בתקנים חדשים, ואלה מצטרפים, עם השינוי הפוליטי או האופנתי הבא, לחבר ה"משקעים" ההולך ומצטבר בשירות המדינה.

חוזים לזמן קצוב יפים למשימות זמניות וחולפות, כמחקר וייעוץ, כאשר מאיישים באמצעותם משרות ותפקידים קבועים, סופו של דבר שגם מגדילים את המנגנון וגם אין מבצעים את העבודה.

הצבת אנשים למשרות קבועות על ידי הסיית מכרזים, או העסקתם כארעיים עד שירכשו מעמד פורמלי כדי שיוכלו לקבל תפקידים בפנים, או העסקתם בחוזים מיוחדים והעברת פעילויות קבועות לקבלנים, מתאפשרים, כמובן, רק עקב חולשת אנשי הסתדרות עובדי המדינה והאיגודים המקצועיים. לניצולה של חולשה זאת על ידי השרים השלכה ישירה על מספר העובדים ויעילות המנגנון. אם רוצה ראש הממשלה לעשות להפסקת גידולו של המנגנון, עליו לחסום את צמיחתו מלמעלה, ולגרום להחלטת ממשלה שכל המשרות בשירות הציבורי, בכל הדרגים, למעט תפקידים של לשכת השר, יאוישו מתוך הציבור של עובדי המדינה. ואילו הגיוס מבחוץ במכרז, ייעשה רק כאשר הוברר מעל לכל ספק שאין למנגנון הממשלתי אנשים שאפשר "להכשירם" ולקדם לתפקידים שהתפנו.

לא מדובר בפתיחות הדלת להשתלטות ועדי העובדים על איוש המשרות המתפנות. אך אין זה מתקבל על הדעת שבתוך מנגנון של רבבות לא יהיה אפשר להכשיר ולקדם עובדים בתחום שבו הם עוסקים שנים, והאים בו את מקצועם ומשלח ידם. אילו היו הגדרות התפקידים המתפנים מקצועיות, והמכרזים הפנימיים היו כלל־ממשלתיים, ולא תפורים מראש, ולעובדי מדינה הניגשים למכרזים החיצוניים היתה עדיפות־יתר על מועמדים חיצוניים – קשה להניח כי במרבית המקרים לא היו נמצאים עובדים מתאימים מבפנים.

בסוגריים / צבי בראל

להיות מודעי

וואשינגטון

את כל הדברים הרשומים מטה אמר שר המשפטים, יצחק מודעי, במשך פחות משעתיים:

1. קטיגורית, אין שום מעשי ריגול ישראלים בארה"ב.
2. לא ידעתי על כך שפולארד ריגל.
3. פולארד מעליל עלילות־שוא כדי לזכות בעונש מופחת.
4. רפי איתן, אילן רביד ואביב (הישראלים הקשורים לפרשת פולארד) נשפטו ונענשו על מעשיהם.
5. הם לא נשפטו. זו היתה החלטה מנהלית להעביר אותם מתפקידם.
6. רפי איתן לא נשפט אבל הוא נענש. הוא אדם הגון שעשה טעות.
7. אני אחראי למינויו של רפי איתן לעמוד בראש כימיקלים לישראל.
8. אירוע גמור מי שמסר את הדו"ח הישראלי בידי פולארד, הרי דבר כזה נותנים לקראת סוף הריגול לא בתחילתו. ("האירוע" הוא רפי איתן. צ"ב).
9. אני ראיתי דו"ח [illegible] הפקדת כסף של יבואו ויוויכיחו. (הכוונה לדו"ח הישראלי שנמסר לפולארד ולהפקדות הכסף על שמו בחשבון בשוויץ).
10. ישראל לא שיקרה לארה"ב בפרשת פולארד, היא שיתפה פעולה.
11. לא מסרנו שמות. ציפינו שהאמריקאים יבואו עם השמות. לא נידבנו אינפורמציה.
12. ודאי יש מי שמקנא במערכת היחסים המצוינת בין ישראל לארה"ב והיה רוצה להעכירה, ולכן הטענות על אי שיתוף פעולה [illegible]
13. ביקשנו שיחזרו את [illegible] אבל לא על חשבון סלע.
14. אביעם סלע היה בחופשה מן הצבא כשניהל את פרשיית הריגול בארה"ב.
15. אביעם סלע הוא איש צבא. זה עניינו של הצבא לחקור אותו.
16. אביעם סלע הוא אדם חופשי, הוא יכול גם להחליט לבוא לארה"ב לחקירה.
17. אני מסכים שקידומו של סלע נראה מוזר. אבל זה עניין לצבא לענות בו.

ממשלת ישראל ומחלקת המדינה האמריקאית עשו כל מאמץ כדי למנוע משפט פומבי של פולארד. ואולם נראה כי לאור [illegible] מנוס מלפתוח מחדש את התיק, לערוך משפט פומבי ולספק ליצחק מודעי את כל ההוכחות הדרושות לו. עם זאת, הוא יכול לומר כי [illegible] ולא הובנו כראוי.

המנייה המקומית בטלפון

מאת זכריה מירוצקי

הכותב הוא דובר חברת בזק.

אפשר ללכת בדרך הקלה. אפשר להתפרקד לפנות ערב בכורסה, להתקשר אל ידידנו, להיאנח יחד איתו אנחה גדולה על הצרה המתרגשת ובאה, ולחזור ולספר כמה קשה במדינה הזאת, ואיך מלחיצים את הציבור, ואיך פוגעים בחופש הפרט, ובזקנים, ובכלל כמה קשה להשיג קו ולחייג – ולא להרגיש איך חלפו ועברו שעתיים, הגיע הזמן להניח את השפופרת. כל התענוג הזה עולה לנו, במצב של היום, שש (6) אגורות. זהו מחירה היום של שיחת טלפון מקומית בת שלוש, או חמש או עשר שעות – ללא הגבלה.

מי שבא לקבוע עמדה לגבי ה"מנייה המקומית" בשיחות הטלפון בישראל, כדאי שייתן את דעתו לשורה של דברים שמתרחשים בשעה שאנו שקועים בהנאה המבושכת המתוארת דלעיל: מאחר שאין לנו קו פרטי במערכת הטלפון, ואנו משתמשים בקו שהוא חלק ממערכת ציבורית שאינה בלתי־מוגבלת – אנו מותירים משך שעה ארוכה את הרשת הציבורית עם קו אחד פחות. כל אותן שעות מנסים אנשים לצלצל אלינו, וכולם מקבלים צליל תפוס. מישהו גם מנסה להתקשר אתם באותה עת, אבל גם הוא לא מצליח. כולם מעסיקים לשווא קווים ציבוריים ברחבי הארץ, אלא שבקווים אלה לא עוברות כל אותן שעות אף לא שיחה אחת, כי אנחנו מרכזים. במלים פשוטות – אנחנו תורמים את תרומתנו הצנועה לעומס הגדול.

שני־שליש מהעומס

שיחתנו זו מהווה חלק מ־18 אחוז מכלל שיחות הטלפון בישראל, הנמשכות למעלה מחמש דקות. תרומתם של 18 אחוז פעוטים אלה, שכל אחד מאיתנו שותף להם לעתים, היא שני־שלישים (!) מכלל העומס על הרשת. עומס ברשת הטלפונים, אף שהוא סמוי מן העין, כמוהו כעומס ברשת הכבישים: סתימות, פקקים, וחוסר אפשרות לעבור.

המנייה המקומית היא הכלי המרכזי שבו נעזרות מערכות התקשורת בעולם כדי להתמודד עם העומס. בזק משקיעה הון עתק לעיבוי המערכת ולהוספת עורקי חיוג, אך אין פתרון לבעיית העומס ברשת הטלפונים ללא שיתוף־פעולה של המטלפן. בכל שתקטן תוספת ההכנסות של בזק מן המנייה המקומית – כן תצלח השיטה החדשה. אם כתוצאה מן המנייה המקומית נצמצם את שיחותינו הארוכות לכדי מחצית אורכן, יצטמצם העומס על כלל מערכת הטלפון המקומית בישראל בשליש. זהו שיעור דמיוני, והוא תלוי בהרגלינו בלבד. שיעור כזה של צמצום בעומס ופתיחת צירי חיוג הוא שווה־ערך להשקעה של סכומים עצומים, שיכולים לקרב באורח דרסטי את פתרון בעיית הטלפונים בישראל.

בשעת שיחתנו הממושכת זו הגיבה מתרחש דבר נוסף: אנו מעסיקים את הרשת הציבורית היקרה הזאת כמעט בלי לשלם דבר, אבל להעסקה זו של מערכת המיתוג והתמסורת ושאר מרכיבי המערכת יש, בכל זאת, מחיר המתחייב ממשך זמן השיחה. אם אנחנו לא משלמים אותו, מי כן? במצב הקיים מסתבר, שמבצעי 82 אחוז מן השיחות – אלה שמקצרים – מסבסדים אותנו, המאריכים. איש לא שאל לרצונם, אלא שכמבנה התעריפים הקיים – אין להם ברירה.

אם נתעקש להמשיך בשיחותינו הארוכות, לאחר הנהגת המנייה המקומית, נאלץ לשלם קצת יותר. קצת אי־נוחות לפרט, יותר צדק לכלל.

בעיר הגדולה אפשר לבצע כמעט את כל התקשורת הדרושה בשיחה מקומית, שכן רבים גרים בסביבה. בישובים המרוחקים אין כל־כך עם מי לדבר בתוך הישוב. והחלק הרבה יותר גדול מן התקשורת היא בין־עירונית ויקרה. בזק מתכוונת להוריד, יחסית, את תעריפי התקשורת הבין־עירונית. צעד זה, יחד עם המנייה המקומית, נועד לעשות קצת יותר צדק עם תושבי הפריפריה. שלא יימצאו במצב של סיבסוד מאולץ לתושבי הכרכים.

ומה עם הזקנים שכה תלויים בטלפון? מעניין, את הטיעון הזה קשר לזקנים שמענו בעיקר מן הצעירים. אני דיברתי עם כמה מהקשישים: רבים לא נהנו מן התדמית שמבקשים להדביק להם. כאנשים המטפטפים שעות בטלפון. מה שחשוב להם יותר הוא לא כל־כך הצורך לדבר שעות, אלא עצם זמינותו של הקו בכל עת, בכל רגע של מצוקה וחירום. וזמינותו של הקו, כלומר רשת פנויה מעומס, היא היא מטרת כל המבצע. איני נכנס כאן לניתוח חברתי. ישנם זקנים עשירים, ישנם זקנים שמערכת שירותיהם נוצרות על ידי חיוג של בני־משפחותיהם, ישנם רבים שפשוט מקצרים, וישנם כמובן, גם אלה שיווצר להם קושי אמיתי.

אין דרך לזהות קבוצות כאלה בין מנויי הטלפון. מדינת ישראל דואגת למעוטי הכנסה, לאלה שקשה להם לא רק לממן את חשבון הטלפון, אלא גם לקנות לחם, שמחירו, כידוע, זהה לבני כל הגילים. יש להניח שהמציאות הטלפונית החדשה תצורף לסל הצריכה הכללי הקובע את המדיניות הממלכתית בנושא זה.

המנייה המקומית אינה המצאה ישראלית. היא נפוצה בעולם כבר שנים רבות. בישראל הכוונה לרשום פעימת מונה בכל חמש דקות בשעות היום, ובכל שמונה דקות בלילה ובסוף־השבוע. בלונדון נרשמת פעימה, לצעירים כזקנים, בכל דקה וחצי לפנה"צ, ושתי דקות אחה"צ – והדבר מקובל שם כבורק וטובן מאליו. גם חברות הטלפון בארה"ב באו לכלל הכרה, שלא יוכלו להמשיך בעידן השיחה הבלתי־מוגבלת בזמן.

כמה זה יעלה לנו?

על מה בעצם כל הוויכוח? אם אנו רגילים לקצר ולא עוברים את המכסות דלעיל – לא נשלם כל תוספת. אם הילד שנעדר מבית־הספר יצטרך לקיים ארבע שיחות של חצי שעה כל אחת, יתקזזו הוצאותינו עם ההנחה שתעניק בזק למנויים בשל העובדה, שהשיטה מונהגת רק בשלבים. אם נבצע בכל יום, 30 יום בחודש, בנוסף לשיחותינו הקצרות, שיחה בת 20 דקות (או כמעט שעה בשעות הלילה וסוף השבוע), נתחייב בתוספת של פחות מ־4 ש"ח. זה הכל. אך אם נתעקש להמשיך בשיחות של שעות, לחבר משחקי מחשב או שמרטף לקו הטלפון ושאר תעלולים המתמשכים עד אין קץ, ונחליט שהעומס על רשת הטלפונים הוא עניינה הבלעדי של בזק, לא שלנו – נשלם את המחיר לקופת הציבור. זה מגיע לה.

חדש! ללקוחות בנק הפועלים

חידושים והטבות בחודש יוני

בנק הפועלים מציע לך עכשיו אפיקי השקעה חדשים ומגוון של מסלולי חסכון בתנאים מיוחדים: כאלה המבטיחים הצמדה מלאה לכספך, כאלה המעניקים לך ריבית גבוהה וכאלה המאפשרים לך לקבל הכנסה חודשית נוספת.

היכנס עכשיו לכל אחד מסניפי בנק הפועלים וקבל מידע מפורט על מגוון החידושים וההטבות הניתנים בחודש יוני.

שרות כמו שצריך

שרות השקעות מקיף

בנק הפועלים בע"מ

משחקי השכר הנשחק

שחקני התיאטרונים קובלים על שכר הנשחק, אך גם כאן יש שווים ושווים פחות

שחקני תיאטרון "הבימה" הבריזו על סכסוך עבודה, והנהלות התיאטרונים מבירות בגולש בבדיקת טענותיהם. שר החינוך והתרבות כבר הרגיע מה"לוקשים" שהוצגו בפניו, ופנה לממונה על השכר הילל דוראי (שביקש להתפטר מתפקידו בשל שכרו הנמוך), כדי שיבדוק סוגיה זו, שכן 130 השחקנים המועסקים על ידי התיאטרונים מוגבלים בשכרם בהיותם מסווגים בדירוג האחיד.

אין ספק ששכרם של השחקנים הוא נמוך. שכר יסוד עם ותק של 8 שנים הוא 463 ש"ח, אחרי 15 שנות ותק — 865 ש"ח, ואחרי 30 שנות ותק — 1123 ש"ח. בניגוד למגזרים אחרים במשק, אין השחקנים מקבלים תוספת רכב, אש"ל או ביגוד. אבל זה מגזר העובדים היחיד המקבל את השכר גם אם אינו עובד אפילו יום אחד בחודש, ויש בכך כל הצדק שבעולם.

במקצוע זה אין תפוקה כמו במקצועות אחרים, ושחקנים נדרשים על־פי התאמתם לתפקידים. צריך להגן עליהם גם כשאין הם משובצים — בשל רצון מנהליהם או אפילו אי־רצונם שלהם למלא תפקיד כלשהו — ולכן השכר משולם להם גם ללא עבודה.

כשהשחקנים עובדים הם מקבלים פרמיות. כאן בא לידי ביטוי העדר השוויון בתוך המקצוע. בעוד שבשלושת התיאטרונים הגדולים — הבימה, הקאמרי וחיפה — מקבלים השחקנים פרמיה בגובה אחד חלקי עשרים ושש מן השכר החל מן ההצגה הראשונה באותו חודש, הרי בשלושת התיאטרונים המשותפים הנותרים — תיאטרון באר־שבע, החאן הירושלמי ותיאטרון הילדים והנוער — הפרמיה שהם מקבלים היא בגובה שעה נוספת, שהיא כשני מינית מן הפרמיה המשולמת בתיאטרונים הגדולים.

מערכת חישוב השכר של השחקנים מורכבת, שכן יום העבודה שלהם מורכב משתי יחידות בנות ארבע שעות, ואם יש להם פעילות אחר־הצהריים של חזרה או הצגה נוספת, הרי הדבר מכונה "פעילות שלישית", וגם עליו מגיעה פרמיה נוספת. בכל מקרה, שחקן שלא רק מחותם על חוזה בתיאטרון אלא גם עובד, יכול להביא הביתה שתי משכורות־יסוד ואפילו יותר. הצרה היא, שגם זה לא הרבה בהשוואה לשכר המקובל במשק וגם זה נשחק.

למעשה אין אף שחקן העושה 26 הצגות בחודש בתיאטרון הרפרטוארי, כי טבעו של התיאטרון הרפרטוארי הוא לשחק הרבה הצגות ולשתף צוות גדול ומגוון של שחקנים. אך בעוד ששיטת הפרמיות מהווה תמריץ חשוב לעבודת השחקן בתיאטרונים הגדולים, (וגם תמריץ להנהלה להיזהר ולא להעביד את השחקנים מעבר למספר פרמיות כלל נתון בקרב), הרי היא אינה עוזרת כלל לתיאטרונים הקטנים, ודווקא שניים מהם — באר־שבע והתיאטרון לילדים — מבטים לשחק בליגה של הגדולים מבחינת כמות העבודה והשליחות התיאטרונית שהם לוקחים על עצמם. המשמעות המעשית של השוואת תנאי הקטנים לגדולים, היא הגדלת הוצאות על שכר בחמישים אחוז לפחות. שאם לא כן, קטן מאוד כוחם להעסיק שחקנים טובים.

לפיכך, מה שצריך לעשות הוא קודם כל להשוות את התנאים לכולם, ואחר־כך למצוא פתרון שי־אפשר לשחקנים להיות בכבוד מכך שהם משחקים: אצלם המשחק הוא העבודה, וכשהם עושים מלאכתם באמונה — זוהי גם עבודה קשה.

במאמר מוסגר צריך לציין, כי לקראת סוף השבוע, אחרי פגישת שרי האוצר, החינוך וראש הממשלה, דומה כי הסתמן פתרון להקצבות התרבות המעוכבות. תוחלה העברה מתוכניתו מתוך תקציב משרד החינוך, ואחר־כך הכוונה שגם השאר יעבור. מה שמזכיר שוב, שגם אחרי שישלו את שכרם של השחקנים אין זה מבטיח שישלמו את משכורתם, אם משרד האוצר יחליט שוב לקחת את התרבות כבת־ערובה במאבקיו על קיצוצי תקציב ממשרד החינוך.

סדר צריך להיות

תיאטרון חיפה פעיל מדי ולפעמים משתבש הסדר

תיאטרון חיפה מבהיר שכרגע רצות אצלו במקביל 14 הצגות שונות. הנה הערב, למשל מופיע התיאטרון גם באולם תיאטרון ירושלים עם "מקבת", וגם בתיאטרון באר־שבע עם "פלשתינאית". באולם הבית מציגים דווקא הצגה של הקאמרי "קסנטר".

לא היה חסר הרבה שתיאטרון חיפה יופיע היום רק בירושלים, הדברים הגיעו עד פתחו של בית המשפט. מעשה שהיה כך היה: תיאטרונים סוחרים ביניהם בהצגות. אם אחד מציג באולמו של השני, גומל לו השני בביקור גומלין, כשמתקיימת מערכת חישובים של כמה הצגות קטנות תמורת אחת גדולה ולהיפך. תיאטרון באר שבע הציג מספר פעמים בחיפה, והתמורה שנקבעה עוד באפריל היתה צריכה להיות 3 הצגות של הלהיט החדש, "הפלשתינאית" בתיאטרון באר שבע. תיאטרון חיפה היה כה להוט לשלם בהצגות ולא בכסף עד שהכין תפאורה מיוחדת שתיכנס לחלל הקטן של תיאטרון באר שבע, ותיאטרון באר שבע רצה מאוד לתת למנוייו את אחת ההצגות היותר מדוברות בארץ.

אלא שבינתיים הצליח תיאטרון חיפה למכור לתיאטרון ירושלים את "מקבת" וכאן מדובר במכירה ממש, כי תיאטרון ירושלים אינו מייצר, ומשלם בכסף מלא ולא בהצגות.

הבעיה הקטנה האחת היא שאת שתי ההצגות האלה אי אפשר לשחק במקביל, כי לפחות שלושה שחקנים משתתפים בשתיהן. אמנם בחיפה הכינו מערכת של מחליפים, אבל שחקן אחד עזב את התיאטרון במפתיע ודליה בסר, הבימאי, לא היה מוכן לקיים את ההצגה בבאר שבע כשבהצגות של "פלשתינאית" ישולבו שלושה שחקנים מחליפים, שהוא אחד מהם.

בתיאטרון חיפה לא היה זמן לטפל בנושא, כיוון שבינתיים הוא כבש גם את שיקאגו ואשינגטון.

כשהתקרב מועד ההצגות בבאר שבע הגיעו גישושים מצד חיפה לבטל את ההצגות בבאר שבע, ומששם סירבו חד משמעית הגיע מברק חד משמעי מחיפה המבטל את ההצגות בבאר שבע. בנושא המגע הציע מנכ"ל חיפה נועם סמל לתיאטרון באר שבע את העסקה הבאה: במקום "פלשתינאית" עתה תקבלו את "מלך ישראל" ובמועד אחר, באותו כרטיס, גם את "הפלש־תינאית". סמל הסביר שהנה הוא נותן שתי הצגות במחיר אחת, וכך נהגה עמו "הבימה" לפני זמן לא רב.

תיאטרון באר שבע סירב, ובצדק. הם הבטיחו לקהל שלהם את "פלש־תינאית" ואין שום סיבה לתת לקהל שבא להצגה זו הצגה אחרת של תיאטרון חיפה, כי אי אפשר לשווק הצגות כמו סבונים "שניים במחיר של אחד". זכותו של צופה לקבל את ההצגה שהוא רוצה ואין זו זכותו של תיאטרון "להכריח" אותו לראות הצגה שספק אם הוא רוצה לראותה. לקהל צריך שתהיה לפחות זכות הסירוב.

הדבר המוזר הוא שכשהגיע הדבר עד פתחו של בית המשפט נמצא פתרון פלאים, ותיאטרון חיפה ישחק בשני המקומות, כשכל מי שצריך להיות מוחלף, אמנם מוחלף. העובדה שהפתרון נמצא בסבב קיצוני היא עוד הוכחה שצריך היה להימצא מבעוד מועד באופן מסודר ומתוכ־נן.

זהו סיפור אופייני למדי מחיי התיאטרון בארץ, ואין שום סיבה שהעניינים יתנהלו כך. לא מספיק להפיק 14 הצגות ולהריץ אותן בו זמנית. לנהל תיאטרון פירושו תכנון נבון של הצגה ושיווק, תוך עמידה מקסימלית בהתחייבויות כלפי תיאטרונים אחרים וכלפי הקהל, ולא מערכת של "חטוף כפי יכולתך". דומה זו חשובה לפחות כמו הרמה האמנותית או המסר החברתי שישנו בהצגה, כי המקצועיות נמדדת גם בכך.

יא, מה המוסיקה הזאת

בראשית יולי יפקדו את ישראל ילדי מוסיקה מחוננים מיפאן וינגנו עם הפילהרמונית

דומה שקרן "יאמאהה" לחינוך אימצה את סיסמת "הפועל" — "מאלפים לאלופים" — בתחום החינוך המוסיקאלי. מאז שנוסדה הקרן בהשראת נשיא חברת ייצור כלי המוסיקה יאמאהה, איש־ם בשנות החמישים, היא מטפחת את אהבת המוסיקה והיכולת להתבטא באמצעותה אצל ילדים. ממרכז אחד שבו למדו 150 ילדים בשנת 1954, היא הגיעה כעבור 30 שנה ל־9,500 מרכזים ביפאן, שבהם מלמדים 12,500 מורים 680 אלף תלמידים. זה עשר שנים לא נוספו מרכזים ביפאן, אם כי מספר התלמידים הולך וגדל, באיטיות אך בהתמדה. לעומת זאת, נוספו מרכזים ברחבי עולם, ובמאי היו לשיטה זו מרכזי לימוד ב־33 ארצות שהקיפו 165 אלף תלמידים. בישראל לומדים 3,000 תלמידים.

השיטה עצמה מכוונה לתפוס את הילד בגיל שבו הוא מסוגל לקלוט על־פי שמיעה. לא מלמדים אותו תווים ולא מאלפים אותו להיות מבצע. מורידים בו את אהבת המוסיקה ואת היכולת להתבטא באמצעותה, והיות לשמיעה המפותחת בגיל זה ויצר החיקוי התרום רבות.

התוצאות נראות מדהימות: לארץ יגיעו 5 מלחינים־מבצעים בגילאי 10 עד 18, כדי לבצע יצירות שכתבו ותזמרו בעצמם. ילדי יאמאהה אלה סובבים עולם ומופיעים עם התזמורות שבמקומות, כדי להביא בשורת השיטה המוסיקה. אין אלה אותם באנים בכל המקומות, אלא בכל מקום ובכל שנה ילדים מרכשים אחרים.

זו בעצם השאלה שהעלו בפני אנשי יאמאהה אנשי התזמורת הפילהרמונית, כשביקרו במרכז החינוך של הקרן בעת ביקורם ביפאן ב־1985. מדוע השיטה, המטפחת אלפים מוכשרים, לא הוציאה מתוכה אף לא פרלמן או מינץ יפאני אחד? האם התמונות אינה מורידה את המוכשרים ביותר לדרגת בינוניות מרשימה? גרי קרפל, שעבר זה עתה קורס הדרכה באקדמיה של יאמאהה, אומר שיש באנים בקנה־מידה יפאני בוגרי השיטה, אבל המטרה היא בפירוש להעלות את הממוצע ולעשות את המוסיקה לשפה לכל נפש, ולאו־דווקא נפש יפאנית.

עם זאת, הם אינם לומדים להיות מבצעים וירטואוזים של יצירות גדו־לות של מלחינים דגולים. הם לומ־דים להיות מוסיקאים ולאלתר על־פי כל נושא נתון, בדרך־כלל באידיום מערבי. בעת הביקור של הפילהרמונית אילתרו על קטע הפתיחה של הסקרצו מהסימפוניה החמישית של מהלר ששרק זובין מהטה. האזנה לתקליטים של באנים צעירים בפסנתר או באל־קטון (פיתוח של חברת יאמאהה שנראה כמו חלילית משוכללת ונשמע כמו כל מיני כלים) מגלה מוסיקה נעימה להאזנה, עשויה היטב, אך לא הרבה מעבר ל"איזי ליסנינג", העשוי בחן רב מאוד.

בארץ ינגנו היפאנים הצעירים שלושה קונצרטים (בתל־אביב, חיפה וירושלים) עם הפילהרמונית, ששיר־תיה נשכרים לצורך זה במחיר נמוך בהרבה מהמחיר שהיא גובה בדרך־כלל עבור קונצרטים. הפילהרמונית מקווה שהתשלום המצומצם זה של־קיום קרן יאמאהה, תקל עליה לש־לוח בעתיד ליפאן את הפילהרמונית הצעירה, או אפילו את הפילהרמונית הבוגרת. שלך מוסיקתך על פני המים. שלום רונלי ריקליס יבצע. צוות טלוויזיה יפאני יתעד את בואם וחברת "רשת" הישראלית תצלם את הקונצרטים, שכן חלק מפעולות הקרן הוא קיום קונצרטים כאלה — המכונים "ג'וניור אוריג'ינל קונצרט" — והצגתם, כדי לקדם את נושא החינוך המוסיקאלי מסוג זה ברחבי העולם. אם ודרך אגב מקדמים גם את עסקיה של חברת יאמאהה במ־כירת כלי־נגינה בארץ התחנה, מה טוב. למרבה הפלא לא יועד שום קונצרט לשעת אחר־הצהריים, כדי שגם ילדים ישראלים יוכלו לבוא ולקנא.

הצימוק הירושלמי יהיה פגישתם של הנגנים היפאנים הצעירים עם נשיא המדינה (שידוע כי הוא פורט על פסנתר) ועם ראש הממשלה.

חגיגת קולנוע בירושלים

בפסטיוואל הקולנוע השלישי בירושלים מושם הדגש על סרטים יהודיים

מאת רחל דנה

בפסטיוואל הקולנוע מס' 3 בירושלים 80 סרטים, 119 הקרנות. שני אתרי הקרנה. נראה שהכוונה של מנהלי הפסטיוואל להציג סרטים רבים כל כך בנושאים יהודיים אינה מקרית, ומתואמת עם הקרנת "שואה" של לנצמן בארץ.

סרטה של הבימאית ההונגריה אריקה סאנטו, המוכרת מ"התוך דעות", "אליזיום" נוגע בחוויות המלחמה דרך משפחה יהודית, הנתקלת באדישות החברה הנוצרית כשבנה נשלח למחנה ריכוז.

סרטו של מנפרד קירשהיימר (ארה"ב) "היינו כבר אהובים" עוסק [illegible] שהוא ויקת מהגרים גרמנים כאפשרות הבית למולדתם. סרט תיעודי גרמני "שאדר אושוויץ" של אירמ־גארד פון צור מיהלן מביא צילומים שצילם הרוסי אלכסנדר הורנצב בעת השחרור. הללו נמצאו ב־1945 בארכיונו הפרטי. הקשר חוות אורים לגנזרי באים לידי ביטוי בהפקה בר־יטית בת תשע וחצי שעות על חייו של ואגנר, שבוימה על ידי טוני פאלמר.

המחווה לארכיוני סרטים בעולם, לרגל מלאת 25 שנים לארכיון הישראלי לסרטים תיפתח בהקרנת שיחזור סרטים קלאסיים. "הרחוק במזרח" של גריפית' עם ליליאן גיש שוחזר על פי רשימת ה"שוטים" הסופית של הבימאי, הקומדיה "רוח רפאים עליזה" של דיוויד לין על פי מחזה של נואל קווארד שהוצרה בארכיון הסרטים הבריטי. "הסנונית ההיגוגזי" של אנדרה אנטואן הוא הזדמנות לראות סרט שצולם ב־1920 ונגנז מפני שלא היה לטעמם של המפיקים. שש שעות הצילומים הלא ערוכים נמצאו במרתפי הסינמטק בפאריז ב־1982 ודווקא מצא חן בעיני המפיקים של שנות ה־80.

כמו בכל פסטיוואל יוצגו גם סרטים, שזכו בפסטיוואלים אחרים בעולם. "עקרת" "אנדל" של אגיים חדה זכה בפרס בוונציה. "השמש השקטה" של ענוסי זכה בפרס הבציה בשנה שעברה ו"שנת אבן" היווני זכה בפרס בפסטיוואל סאלוניקי.

באירוע הפתיחה, במוצאי שבת, מכין החזן בשר המפתע עריכה הד־מוריסטית מכמה סרטים מוכרים ונוכים, לצד הקרנת סרטו הצרפתי של פדריקו פליני "ג'ינג'ר ופרד".

באותו ערב צפויה גם מסיבה על הטלוויזיה וסרטו של הבימאי הישראלי עמוס גוטמן "בר 51". אחרי אירוע הפתיחה [illegible] הקרנה אולים, [illegible] כדי לעבור לאולמות הקרנה אחרים.

שאריות ומעדנים

מאת הרי גולומב

קונצרט מס' 5 בסדרת "שי לקלסיקה" של התזמורת הפיל־הרמונית הישראלית בניצוחו של סטנלי ספרבר והגידון קרמר ובהשתתפות מקהלת רינת היה זה קונצרט של מין בשאינו מינו. גם מהתוכניה נוצר הרושם של סלאי על גבי סלאי. ריבוי יצירות קצרות בביצועם של שני מנצחים, שלפחות אחד מהם אינו מנצח תזמורות ממש והוא בא עם כינורו ובוכנו, ואילו השני מוכר בעיקר כמנצח המקהלה שעמה הופיע.

סטנלי ספרבר הרכיב תוכנית בלתי־אפשרית של שבבים שמפו מסרתם של מלחינים גדולים. פרשת המדריגלים של ג'זואלדו (שבוצעו על־ידי מקהלת רינת) ועיבודיהם התזמורתיים בידי סטרא־וינסקי (בביצוע הפילהרמונית) מעניינים מאוד, אך קולה של המקהלה אבד במרחבי היכל התרבות ונשמע דל וקלוש. היה זה ביצוע נקי ורגיש בדרך־כלל, אך בר־סיבות האקוסטיות שנוצרו לא היה לו שום סיכוי ליצור את האינטי־מיות של מלחין יחודי זה, שהיה עתיד לבשר בקפיצת־דרך של 300 שנה את ההרמוניות של ואגנר.

המאגניפיקאט המיוחס לבוקסטהודה, הוא מן היצירות המפוארות של הבארוק הגרמני, ו"גני" של ברהמס הוא מיצירותיו השליליות. בכל היצירות האלה לא נוצר שום עניין מוסיקאלי של ממש. המקהלה נשמעה זוותית ויגעה להוציא צלצל "קוסי" ישים במיוחד) וביצירה האחרונה נוצרו חיכוכי אינטונציה צורמים בינה לבין התזמורת, שמספר חלק זה של הקונצרט לאירוע עלוב ומעליב.

המחצית השנייה עמדה בסימן כוכבתו העילאית של גדעון קרמר. יצירות שהוצגו בתוכניה גם כבר־[illegible], לא ניצו כלל. עם זאת, גדבנותו המחושלת ביטלה את הצורך בניצוח. שתי יצירות מקסימות ולא מפורסמות יחסית של שוברט בוצעו בשלמות ללא רבב. אך המתעת הערב היתה ללא ספק יצירה חדשה של המלחין האסטוני ארבו פרט. היא כתובה בסגנון עתיק כביכול, חוזרת על עצמה בעקשנות נקישתית שוב ושוב, אך החזרות רק מוסיפות לשתות הגואה האיטית המשעבכות לרגע.

קרמר הוא כבר שאין מלים לתאר את גדולתו הכלית המוסיקאלית. הוא מעין גלן גולד של הכינור, בשילוב של שלמות טכנית, העמקה מוסיקאלית, יחודיות אישית בהר־כבת התוכנית ובדרך ביצוע ומזרחת רבה, שרק אצלו היא יכולה לכבוש את לבו ולשכבע את מוח של המאזין.

קטע החדש שחיבר — פנטזיה דמונית הקאלית־גרוטסקית על יצי־רות גדולות בספרות הכינור המעורבת סלט באני של מנבינג, בתד הבן האחרים — חותם את הערב.

אסתטיקה של השתקפויות

מאת אורנה לנגר

"קונצרט נלום" במוזיאון ישראל. מרציה אבחה הידיד ויזיה עמישי־מילס. מבצ־עים: לורנס ודניאל בריקין, בתזמורת קטעים משל רוול דביסי

זיוה עמישי־מיליס האגדה הידיד מותגים במטען תיאורטי עשיר, שאותו העבירה לצופה ולשומע באופן משכנע. בפתיחת הערב תיאר הידיד את הזיקות בין תפיסת הדר־מנטיקה הגרמנית, שהיא ספרותית הנגתית בעיקר, לבין הגישה החוד־תית האובייקטיביות הצורנית של האסכולה הצרפתית, המתפרשת ל־רוחב וכל פרט ומרכיב בה מפוסל כפני עצמו. הגישה הצרפתית נותנת עומק פחות פרונטאלי ותוקפני. אצל דביסי למשל, אין מוסיקה של בניה, אלא אורגאניות של יחסים בין פרטים.

הידיד בחר להדגים את הדבר בקטעים מתוך "מראות", שבאחד מהם — "העצמנים שמעבר לעלים", משחק האמן על רמות מציאות שונות, כשלמוסיקה המזרחית תרד־מה נבכרת בעושר התצללה והגוונים הוקים. במקביל בחרה מיזליש ביצירתו של מונה "פעמונים במקדש", שגם בה ניכרת הערגה למיסטיקה מזרחית וגם בה קיים משחק בין רמות מציאות שונות.

הקנאה של המוסיקאים בעושר אפשרויותיו של הציור הגיעה אלי לשיאה בפרליוד של דביסי "הקת־דרלה שוקעת", שבה ניתן "לראות" בעליל כיצד צפה הקתדרלה על פני המים בכל הודה, ואנו שומעים את פעמוניה בבדאל ברגוריאני עתיק. סידרה מרשימה לא פחות היא "הקתדרלה בשקיעה" של מונה, שבה משתקפים כל גוני השקיעה. "דגי הזהב" של דביסי מצאו מקבילה ב"נהר" של מונה ובן ביצירות ששמותיהן מעידים על קטעת הציירים במוסיקאים: "בר קסטרר" או "הרמוניה", שבהן הנושא הוא בעצם הרטט ההשתקפות במים, ולא "תכנים" כמו סירה, עץ או דמות.

השאיפה לשקף במדויק את פרטי הפרטים והגוונים העשירה את שפת הציור ופיתוח טכניקות כגון הפוינ־טיליזם, ובמוסיקה הביאה לפיתוח הכרומטיקה שסללה את הדרך לשיטת 12 הטונים. בנגינתה של לורנס בן זקן שמענו את ההשתקפות האובייקטיביות והכמעט קרה של ה"מראות". כדבריו של הידיד: "המבצע לא צריך להיות כלי שמנ־גנים עליו, אלא בהיותו חלק מהמבצע — לבגן מעצמו. על המבצע רק לשקף אותו". השאיפה להגיע לאובייקטיביות של תיאור צורני, כמעט מופשט, מובילה את הפוסט־אימפרסיוניסטים בוגן וסזאן לתפיסה קוביסטית. את ביטוייה אפשר למצוא בחזרות אצל ראוול. השאיפה לפירוט אידיסוי של פרטים שייצרו את התמונה המושלמת של המקור, הביאה את רוול לעיבודים של סיפור עם ושל פולקלור יהודי, צועני או ספרדי, כאשר הזיוף של ראוול יותר אמיתי מהמקור. גם אצל גוגן האקלקטיות והשאיפה לחקות מר־סיווים מיסטיים יוצרת דמויות של נשים טהיטיות היושבות בתנוחה של אחר מאילי יאוזה.

רטט המים הזורמים אצל דביסי ומונה הופך לדבר מאורגן וקפוא אצל סרא, ומרקות המים בצבע פסטל הופכת לדיקוקי דיגור סוערים. הואלם אפילו אצל צייר כמו סזאן התחושה השלטת היא של חוסר יכולת להרוד לתמונה. הפוסט־מות של כל דיסציפלינה אמנותית מחזירה אותנו לנקודת המוצא.

למרות ההשפעה ההדדית של המוסיקה והציור, העירוב ביניהם הוא בלתי־אפשרי, אך הכמיהה לאמנות טוטאלית שבה ייטלו חלק כל החושים לעולם תיוותר. אותו שילוב שאליו ניסו להגיע לשווא האימפרסיוניסטים, הושג בשלמותו בערב מהנה זה.

עתון הארץ חינם
לנוסעי צדטור בוס לאילת
של טיולי הגליל

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת עובדי הוראה

עובדי החינוך ותלמידי ההוראה מוזמנים לבקר ב־
תערוכת פרויקטים חדשניים של תלמידי המוסדות להכשרת עובדי הוראה

בתערוכה מוצגות הצגות של יוזמות, חידושים ורעיונות מקוריים בדרכי הוראה וחינוך ובאמצעי הוראה בתחו־מים ובנושאים מגוונים בכל הרמות — מגן הילדים עד החטיבה העליונה.

התערוכה תהיה פתוחה מיום ד', י"ח בסיון, 25 ביוני 1986, שעה 11.30, עד יום ה', כ"ו בסיון תשמ"ו, 3 ביולי 1986, שעה 12.00.

שעות הביקור: 16.00–9.00 (ביום ו': 12.00–9.00).

מקום התערוכה: המכללה לחינוך ע"ש דוד ילין, ירושלים, שדרות הרצל 89. הכניסה מרחוב המעגל 7.

אוטובוסים מן התחנה המרכזית: 5, 6, 13, 14, 17, 18, 20, 21, 26, 27, 39, 40, 52.

הכניסה חופשית

עירית ראשון לציון
הודעה לציבור

עירית ראשון־לציון מודיעה בזאת כי פירסמה הודעה לפי סעיפים 5 ו־7 לפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור) 1943, וזאת בילקוט הפרסומים 3253 מיום 26.9.85 עמ' 419.
על פי פרסום זה הופקע חלק מהחלקות הרשומות מטה לצורך סלילת כביש מס' 3 — רח' אבי האסורים.
בעלי החלקות המצויינות מוזמנים למשרדי מחלקת הנכסים העירונית, (רח' מרדכי 3) על מנת לקבל את הפיצוי המגיע להם עבור עקירת העצים הנמצאים בשטח המופקע בחלקו הצפוני של כביש מס' 3.
העיריה מתכוונת להתחיל מיד בעבודות הסלילה ועל כן היא מתכבדת להודיע כי תפעל מידית על פי הוראות החוק, לסלילת הדרך.
לוחן החלקות: גוש 3630 — חלקות 73, 81, 76, 75.
מאיר ניצן, ראש העיר

ראשי עירות הפיתוח בישראל, מושבות הגליל, ישובי הגליל והנגב ממטולה עד אילת מקדמים בברכה את צירי עצרת הסוכנות היהודית והועד הפועל הציוני

לרגל קיום הישיבות השנתיות בירושלים, ומודים על תרומתם הברוכה והמתמדת בפיתוח עיירותנו וקידומנו בתחומי החברה, התרבות והתעסוקה וזאת באמצעות הפרוייקטים לפיתוח הגליל הנגב והערבה, קרן החינוך, המחלקה להתיישבות, המחלקה להתחדשות השכונות, המחלקה לקליטה ועלית, עלית הנוער, קרן היסוד, המגבית המאוחדת וחברת עמיגור.
על הקמת 1000 מוסדות חינוך הכוללים 400 גני־ילדים, 150 מעונות יום, עשרות מרכזי ספורט, מתנ"סים, ספריות ובתי־ספר.
אנו שמחים על הידוק הקשרים וחיזוק הזיקה בין ישובנו לבין הקהילה היהודית בחו"ל.

חותמים:

מר יחיאל בר־טוב	ראש המועצה	אופקים
מר רפי הוכמן	ראש העיר	אילת
מר בר־לולו שלמה	ראש העיר	בית־שאן
מר זאב־בר־יהודה	ראש המועצה	בית־שמש
מר ברושי אברהם	ראש המועצה האזורית	גליל עליון
מר אלי הללי	ראש העיר	דימונה
מר אליהו חלפון	ראש המועצה	חצור
מר יגאל ביבי	ראש העיר	טבריה
ח"כ מאיר שיטרית	ראש המועצה	יבנה
מר מועלם עזרא	ראש המועצה	יבניאל
מר אילן גבריאלי	ראש המועצה	יוקנעם
מר יוסי מזרחי	ראש המועצה	יסוד המעלה
מר ברוך אלמקייס	ראש המועצה	ירוחם
מר גיורא כהן	ראש המועצה	כנרת
מר מיכה גולדמן	ראש המועצה	כפר תבור
מר ברוך וגנר	ראש העיר	כרמיאל
מר שלום רובין	ראש המועצה האזורית	מבואות חרמון
מר חיים ברלס	ראש המועצה	מגדל
מר שאול עמור	ראש המועצה	מגדל העמק
מר בוניו רונן	ראש המועצה האזורית	מטה אשר
מר יוסי גולדברג	ראש המועצה	מטולה
ח"כ בני שליטא	ראש המועצה	מנחמיה
מר יעקב יעקב	ראש המועצה האזורית	מעלה יוסף
מר בוחבוט שלמה	ראש המועצה	מעלות
מר כהן שמואל	ראש המועצה	מצפה רמון
מר בר־ציון סופר	ראש המועצה האזורית	מרום הגליל
מר חיים לבב	ראש העיר	נהריה
מר מנחם אריאב	ראש העיר	נצרת עלית
מר אבו יוסף	ראש המועצה	נתיבות
מר אלי דהקסטרו	ראש העיר	עכו
ח"כ עובדיה עלי	ראש העיר	עפולה
מר שוחט אברהם	ראש המועצה	ערד
מר זאב פרץ	ראש העיר	צפת
מר בר־לב שמואל	ראש המועצה	קצרין
מר יוסף ואנונו	ראש המועצה	קרית מלאכי
מר פרוספר אזרן	ראש העיר	קרית שמונה
מר צבי רסקי	ראש המועצה	ראש פינה
מר דרור פיגל	ראש המועצה	רמת ישי
מר עמיר פרץ	ראש המועצה	שדרות
מר לנקרי יהודה	ראש המועצה	שלומי

דחפון
24 שעות ביממה
מודעות לוח ומשפחתיות
הארץ
בקווה האשראי
לבעלי כרטיסי אשראי
03-611001

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור לשמוש חורג ממגורים למשרד למקצוע חופשי קרקע ל־10 שנים ברחוב אחד העם מס' 49 גוש 6938 חלקה 130
תיק בנין 5/0011־049
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להבאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה, לתוספת לאחוזי בניה 6% הקלה למערכת מלדית על גג חדרי היציאה ברחוב סוקולובסקי מס' 6 גוש 6624 חלקה 806
תיק בנין 2/858־006
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להבאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

[illegible]
תיק בנין 6/13844
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להבאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

[illegible]
מועצת התכנון העליונה

בהתאם להחלטת מת"ע בישיבה מס' 264/3/84 ביום 28.3.84 ובהחלטת מת"ע מיום 31.7.85 ו־31.10.85 ובהתאם לצו בדבר חוק תכנון ערים כפרים ובנינים מס' ע"ז לשנת 66 (יהודה ושומרון) (418) תשל"א—1971 וצו בדבר יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (מס' 8) (יהודה ושומרון) (מס' 1153) התשמ"ה—1985, יהיו שעורי האגרות שיבנעו להקמם ב־1.7.86 כמפורט להלן:

יעוד הבנין	יח' מידה	אגרה מוסדית מגורים	אגרת הועדה לרשויות צדדיות
פתיחת תיק בנין	יחידה	2.0	2.0
דירת מגורים עד 100 מ"ר וכולל מרפסת מקורה ומבני עזר כולל כל שטח מקורה	מ"ר	1.60	3.0
מבני מסחר ותעשיה	מ"ר	3.0	5.10
מבני צבור שלא למטרות רווח (למעט מבני דת)	מ"ר	0.15	0.20
מבני צבור למטרות רווח ומבני קלטת שעשועים וכו'	מ"ר	2.0	3.10
מבנים לחקלאות (רפתות, מחסנים וכל יעוד למבני חקלאות)	מ"ק	0.15	0.20
מבני תעשיה ומלאכה	מ"ק	0.15	0.20
גדרות וקירות תמך	מ"א	0.05	0.05
עבור כל עבודה הטעונה אישור שלא מקבלת לה אגרה	יחידה	10.50	15.50
חידוש רשיון ישן וכו'	יחידה	2.00	4.10

סוג האגרות	האגרה בש"ח
בגין אישורי תכנית לגבי שטח בניה ... / בגין אישור תכנית לגבי ... [illegible]	20.00 / 40.00
1. [illegible]	
2. [illegible]	
אגרת בניה [illegible] לכל מ"ר	3.00
אגרת לבנית מבנה לתעשייה ומבנית המסחר לכל מ"ר	7.00
אגרת בניה לפרויקט מבנה לבנית [illegible] לכל מ"ר נוסף	3.00

שלמה [illegible]
[illegible]
יו"ר [illegible]

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה — 1965
מחוז ירושלים

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית
[illegible]

ה. לוי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים

חוק התכנון והבניה התשכ"ה — 1965

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת
[illegible]

ה. לוי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים

חוק התכנון והבניה התשכ"ה — 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

הודעה על הכנת שינוי תכנית מפורטת
[illegible]
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

עירית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)
בנ/85/296

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר בני יוסף הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה להלן הועדה בקשה להתרת הקלה בגוש 139 חלקה 84 ברחוב שכ' הלוחית בירושלים והיינו הקלה בקו הבנין צדדי ודחוי בשעור של 40 ס"מ.
את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 25, ירושלים.
ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 1400־1200

אהרון מוזלת, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

בלגיה: מחיר הרווחה

מאת דניאל דגן

בלגיה נאלצת להדק את החגורה ולקצץ בשירותי הרווחה הנדיבים, המעיקים על החוב הלאומי

בריסל

מאוד לא נעים להיתקע ברכבת במרחק של עשרה קילומטרים מבריסל. דרך ארוכה מכדי לצעוד בתום הנוסעים למעבר הולכי רגל. חוץ מזה, מסביר מבקר הכרטיסים לקהל הנוסעים העצבני, אסור בתכלית האיסור לעזוב את הקרון בשעה שהרכבת איננה חונה בתחנה.

רבים מתעלמים מן האזהרה ויוצאים מן החלונות. אם יתמזל מזלם, ישיגו מונית פנויה ויגיעו ליעדם — "בירת אירופה" המושבתת. במקרה הפחות נעים ייאלצו לבלות את השעות הקרובות בבית קפה בעיירה הסמוכה — מן הסתם בחברת השובתים הבלגים שהפכו את בריסל לעיר כל כך בעייתית.

שובת־רבנות כזה ישב מולי בתא המחלקה השנייה של הרכבת הנוסעת מליאז' לבריסל. כמו כולם מישל דלבר רוגז, ומדי פעם מרים את ידיו בתנועות מאיימות, הגורמות לך להירתע אינסטינקטיבית. אך בניגוד לרוב הנוסעים האחרים, אין מישל רוגז על האיגודים המקצועיים שהביאו עלינו את צרת־הרכבת־התקועה. טענותיו מכוונות כלפי הממשלה.

"את (ראש הממשלה) וילפריד מארטנס הייתי מוכן לצלות על שיפוד", אומר מישל בקול חנוק מזעם. "אם הוא רוצה לחסוך — בבקשה. אבל לא על חשבון העובדים. אפילו הסטטיסטיקה הרשמית מדברת על הפסד כוח קנייה של כעשרה אחוזים במשך ארבע שנים. ואתה יודע היטב איך הם משפצים את המספרים לצרכיהם שם במרכזו השלטון בבריסל. הכל יודעים שאי אפשר לגמור את החודש, ועכשיו הם מתכננים קיצוצים נוספים".

סגירת הברזים

מישל הוא אחד ממאות אלפי בלגים שהשתתפו בשבועות האחרונים בהפגנות מחאה ובהשבתות שירותים חיוניים. הם מוחים נגד קיצוצים בשירותי הרווחה, נגד פיטורים בשירות הציבורי, נגד צמצומים במערכת החינוך, נגד החמרת תנאי הזכאות לקבלת דמי אבטלה, בקצרה נגד סגירה מלאה או חלקית של הברזים שדרכם זורמים כספים מן הקופה הציבורית לכיסי האזרחים.

בלגיה היתה ועודנה אחת המדינות האירופיות בעלות מערכת הרווחה המפותחות והנדיבות ביותר. כיתות בנות שמונה תלמידים בלבד הן חיזיון נפרץ בחלקים ממערכת החינוך הממלכתית, שזכו ל"התחרות" מרשנת בזכות העוצמה הפיננסית שיוחסה למערכת הרווחה הכל־יכולה. מובטלים רשאים לסרב לקבל מקום עבודה חלופי (והסבה מקצועית הנדרשת לשם כך) גם לאחר שלוש שנים ללא תעסוקה. באותן שנים הם מקבלים קצבות המאפשרות להם להחזיק שתי מכוניות ולטוס לספרד לבילוי חופשה שנתית.

סטודנטים — שהיו בין משתתפי ההפגנות נגד מדיניות הקיצוץ של ממשלת מארטנס — נהנים, כמובן, מלימוד חינם בכל שלבי הקריירה האקדמית. אבל הממשלה הזאת להציע הגבלות מסויימות בדמי המחיה שמקבלים חובשי ספסלי הלימוד בבתי־הספר הגבוהים. כך, למשל, מנסים האחראים בבריסל להילחם בתופעה של "סטודנטים נצחיים", החיים ולומדים על חשבון הכלל מבלי להגיע לכלל השלמה באיזה מקצוע אקדמי הם מבקשים להתמחות.

הכבטתיו של מישל נובעות משום שהמדינה דורשת ממנו תשלומים גבוהים יותר לקרן הפנסיה הממלכתית, לטיפול רפואי בן חוליו, לביטוח הלאומי, ועוד ועוד. בכל המגזרים האלה יש התפרצות של הוצאות, המאלצת את המדינה לגבות יותר תמורת שירותי הרווחה לאזרחים.

אבל מישל והאיגודים המקצועיים שעמם הוא מזדהה מסרבים לקבל צמצומים כלשהם בהטבות הבאות מן הקופה הציבורית. הם רואים בכל קיצוץ פגיעה בהישגים חברתיים בני קיימא, וניסיון של עילית קפיטליסטית נצלנית לפגוע ברוב הגדול של העובדים. מישל, בפרץ נוסף של התמרמרות: "הם יצרו אבטלה של 12 אחוז, ומאיימים לזרוק אנשים נוספים לרחוב כדי להשתיק את גל המחאה הציבורית. זוהי טקטיקה קלאסית של אנשים חסרי מצפון".

בשביל ראש הממשלה מארטנס אין שאלה של טקטיקה בעד או נגד העובדים, אלא קודם כל בעיה חשבונאית: איך לכסות את ההוצאות העצומות של מדינת הרווחה ויחד לזקוק מבלי להגדיל במידה נוספת את עומס המסים וההיטלים.

החוב הלאומי גדל למימדים מבהילים. בכל שנה מתווסף אליו סכום של כ־11 מיליארד דולר. התשובה של מארטנס לאסון הפיננסי המתקרב היא קיצוצים, קיצוצים ועוד קיצוצים. בשלב ראשון, אומר גי פרהופשטאט, שר האוצר של מארטנס, הכרחי לקצץ סכום של ארבעה מיליארדי דולר בכל שנה. אחרי שעשה הרבה כדי לעודד תעשיות חדשות המיוצרות לשם יצוא, הגיע הזמן לפגוע בקודש הקודשים של שירותי הרווחה המפותחים. המדינה הבלגית־למפתקים איננה יכולה להוסיף ולממן שגיונות שנולדו בשנות השבע הצמיחה, שהתבססו על מצב בינלאומי נוח ועל עושר אירך מן המושבות.

לקחת יותר מן העשירים? לדעת הממשלה אין זאת אפשרות ריאליסטית במדינה שבה הגיעו שיעורי המסים וההיטלים על ההכנסה לשיאים של 85 אחוזים. בענפים אחרים — כמו המסחר ביהלומים — שיטות הגבייה הרגילות פשוט אינן פועלות. כאשר איימו השלטונות להניח את היד על סוחרי אבני־החן באנטוורפן, בהם יהודים רבים, הם נאלצו להתחשב באזהרות מפני "אקסודוס" של תעשייה מכניסה רבת־עוצמה.

לא נותר אלא להסתגל לזמנים חדשים, פחות נוחים מאשר בעבר. מישל מוכיח שהוא כבר עושה כן: הוא עלה על הרכבת לבריסל למרות איומי האיגודים המקצועיים להשבית את התנועה לבירה. הסיבה, "אתה יודע", הוא מסביר, "הממשלה עומדת לפטר 30 אלף מועסקים בשירות הציבורי. 30 אלף. מובן שאינני רוצה להיות אחד מן המועמדים לפיטורים".

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

מלים, מלים, מלים

בשבת האחרונה נערך בסכנין כנס ארצי גדול של פעילי ציבור ערבים. הכנס נערך ביוזמת הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות, והוזמנו אליו חברי־הכנסת הערבים וחברי מזכירות ועד ההגנה על אדמות הערבים. הכנס היה אמור לדון בדרישת הרשויות הערביות להעביר לקופותיהן הריקות סכום של מליון ומאה אלף דולר, שהובטחו להם על־ידי ראש הממשלה ושר הפנים לפני חצי שנה. כן היה הכנס אמור לדון בדרישה העקרונית של הרשויות הערביות, בדבר הצורך החיוני להרחיב את הבסיס לתקציבי הרשויות הערביות.

ראשי הציבור הערבי טוענים, כי קיימו חקירה ובדיקה ומצאו כי רמת הסיוע הממשלתי לרשויות המקומיות הערביות מגיעה ליחס של אחד לחמישה בהשוואה עם ההוצאה לנפש ברשות המקומית היהודית. גורמים ממשלתיים טוענים, כי היחס הוא אחד לשלושה בלבד. הרשויות הערביות דורשות לסגור את הפער תוך שנים מספר ותובעים הכפלת הסיוע הממשלתי. זאת במיוחד לאור העובדה, שזה שנים מספר הם נוהגים להעלות ולהעמיק את גביית המסים כנדרש על־ידי משרד הפנים.

סוגייה אחרת שבה דן הכנס מתייחסת למאבק סכנין השוויון את כרם הזיתים של כפר סכנין, ואת למורת ניסיון המשטרה לעצור אותו באשמת הכניסה לכרם זה. המועצה המקומית של סכנין ראתה בהתנכלות לכפר פתיחה מחודשת של פרשת ההכרזה בבעלות על אדמות בשטח 9, ותיחרד להעניק את פעילי הציבור הערבים לגלות סולידריות עמם.

בעיה לוהטת אחרת שהתעוררה בכנס היא שאלת הבנייה הבלתי־חוקית העוברה, כי הוועדה הבין־משרדית לדיון בעניין זה איננה כוללת נציג של הרשויות הערביות, ולא נפגשה עם נציגי כפרים ועיירות שבמוצאית המבנים בהם עומדים במכנות הריסה.

הסכמה הבנה שורר בין ראשי הציבור הערבי: מאבו עלי ובראשם חבר מרכז תנועת החירות ועד למוחמד כיואן מייסד תנועת "אבנא אל בלד" מאום אל פחם. תמימות דעים שררה גם בין חברי־הכנסת ממפלגת העבודה, מפ"ם, חד"ש.

ח"כ תופיק טובי אמר, כי הגיע למסקנה כי פרופ' משה ארנס, בהיותו שר הביטחון, היה פחות קיצוני משר הביטחון יצחק רבין. הוא נימק את דבריו: ארנס כתב כי שטח 9 הול לשמש את הצבא כשטח אימונים. רבין נהג באיזור כאילו חוזר לתקופה שבה נחשב השטח סגור. עבד אל ואהב דראושה הבטיח לנסות ולגייס את חבריו היהודים במפלגת העבודה. רוב הדוברים שיבחו את השר עזר ויצמן ועוזרו הבכיר, ד"ר יוסף גינת, אשר הבטיח להם כי קרובה ההכרעה בעניינים שעל הפרק, וביקש להודות את מעשי המחאה והשביתה הכללית ברשויות הערביות. בעקבות הבקשה הוחלט שלא לקיים שביתה כללית עד לראשית יולי. ראש המועצה המקומית של סכנין, מוחמד גנאים, סיכם את עמדתו באיום, כי יום האדמה המקורי (ה־30 במרס 1976) אירע עקב החלטת הממשלה לסגור את אדמות שטח 9 בפני החקלאים הערבים, "ואם יהיה צורך נחזור ביום אדמה נוסף".

בטרם ננעל הכנס ביקש צעיר מהקהל רשות דיבור. הוא הציג את עצמו כאחד מתשעה נכים שנפגעו בהתנגשויות עם כוחות הביטחון ביום האדמה המקורי, לפני עשר שנים. הוא קבל בפני הנוכחים על כך שאיש לא גילה עניין בגורל הנכים. הוא סיפר על ניסיונו שלו ושל חבריו להגיש תביעה משפטית נגד הצבא ולדרוש פיצויים על הנכות שנגרמה להם. הם התקשו למצוא עורכי־דין שיסייעו להם בהגשת התביעה, ובגיוס הכספים לתשלום שכר טרחתם. משהוגשה התביעה פסק בית־המשפט המחוזי בנצרת אשתקד נגדם, וחייב אותם לשלם הוצאות משפט למדינה בגובה של חמישה מליון שקלים ישנים. ובאין מקורות למימון הוצאה זו, הערעור לערער לבית־המשפט העליון.

כיצד הגיבה המנהיגות הפוליטית של הערבים בישראל? איש לא קם והציע לדון בנושא. צליבא המים, פעיל רק"ח הוותיק ומזכיר "הוועד להגנה על האדמות", אמר כי הפנייה לבית־המשפט לא נעשתה על־פי עצת הוועד, והוא אינו נושא באחריות לתוצאות שלה. הוא אמר, כי בדעה מגבית באיזור סכנין לטובת הנכים, "אבל יכולנו לסייע להם רק לפי היכולת המוגבלת שלנו". באי הכנס התפזרו כאילו דברי הנכה לא נאמרו כלל, ואולם כללית הושגה בכנס אחדות ערבית למען האינטרס של האזרחים הערבים.

ערבים בטכניון

כאלף מהנדסים חדשים סיימו את לימודיהם השנה בטכניון בחיפה. מתוך רשימת הבוגרים מצאתי 59 בוגרים ערבים. זה הוא מספר שיא של בוגרי הטכניון לעומת השנים הקודמות. כפול מחלקם של הבוגרים הערבים בהשוואה לאשתקד.

ואולם עיון במקצועות הנלמדים על־ידי הסטודנטים הערבים מעיד על המכשולים הממשיכים לעמוד על דרך הצעיר הערבי הפונה ללימודי הנדסה. 29 מתוך הבוגרים הערבים למדו הנדסה אזרחית. רק בתחום זה — סבורים אזרחים צעירים אלה — פתוחות בפניהם הדלתות להתקבל ולהשתלב בעבודה. (כשהתחילו ללמוד, לפני ארבע שנים, היה ענף הבנייה בשיאו).

שבעה צעירים ערבים סיימו את לימודיהם בפקולטה להנדסת מכונות, [illegible] גים, במחלקה להוראת הטכנולוגיה והמדעים סיימו את לימודיהם חמישה בוגרים, מהם שלושה ערבים. בהנדסה גיאודטית סיימו את לימודיהם אחד־עשר סטודנטים, ביניהם חמשה ערבים. המצטיין היחיד בחוג הוא מחמוד מצארוה.

התעשיין מג'נין

בארבעת הימים האחרונים נערכה בחוצר ובאולמות "ימ.ק.א" בנצרת תערוכה תעשייתית מבחוית במרקוה, כך טענו המארגנים, נועדה התערוכה להציג בפני הציבור הערבי את התעשייה הקיבוצית. לבסוף הופיעו בתערוכה מספר מפעלים קיבוצים, ורבים שלא מהקיבוצים.

תשומת־לב מיוחדת בתערוכה עורר מפעל הדואר למכונות חקלאיות מג'נין. המפעל מייצר מחרשות, נגררים, טנקים וציוד מגוון לחקלאות. בעל המפעל הגאה סיפר, כי עיקר לקוחותיו הם יהודים, וכי הוא הספק העיקרי של החקלאות בישראל. הירדנים חוסמים את הגשרים בפני המוצרים שלו. הם דורשים ייבוא חומרי־הגלם מירדן בתנאי לשיווק המוצרים המוגמרים. שלטונות הממשל הצבאי אוסרים עליו ליבא לוחות ברזל עבים מכמה מילימטרים. מכאן, שהוא חייב לייצר לשוק הישראלי בלבד.

בימים אלה הוא מרחיב בפעם השנייה את המפעל שלו. עד 1967 העסיק עובדים בודדים במסגריה. כיום הוא מעסיק כחמישים עובדים, ועם סיום עבודות הבנייה במפעל החדש הוא מקווה להכפיל את הייצור ואת מספר העובדים.

המשתתפים הערבים האחרים בתערוכה הם סוכנים של מפעלים תעשייתיים יהודים או יבואנים מחו"ל.

"יהודה הצעיר" בין הערבים

"יהודה הצעיר" הוא ארגון הנוער היהודי־אמריקאי המקביל לתנועת הצופים בארץ, ובמסגרת פעולותיו הם מקיימים כפעל הנתי הבגיים כמאה צעירים לשנה לעבודה התנדבותית בישראל. הם עורכים הכרה עם ישראל, ירושלים, קיבוץ, מושב, עיירות־פיתוח וכו'. השנה החליט לנסות ולהפגיש את הקבוצה אשר פעלה בנצרת עילית עם אזרחים ערבים בנצרת ועוספיה. אלה צעירים שסיימו את בית־הספר התיכון ועושים אתנחתא לפני התחלת לימודיהם האקדמאים.

דני שרמן מניו־יורק היה מוכן להודות, כי הפגישות עם הערבים סייעו לו להתגבר על הדעות הקדומות שהיו לו נגד הערבים, וכי התרשם שהערבים טובים יותר מאשר חשב קודם לכן. "המודעות להיקף הדעות הקדומות שלנו כלפי הערבים היתה, כנראה, אחד האספקטים המפחידים שנחשפו לנו בסמינר" — הוא אומר בגילוי־לב. תגובתו של אדם יוסי היתה חריפה יותר: "לפעמים חשנו בושה נוכח הדעות הקדומות שלנו. הפגישות האישיות עם ערבים עזרו לחסל את הסטריאוטיפים שהיו לנו".

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

הידעת איזור מגוריך?

ענף ידיעת הארץ התרחב מאוד בשנים האחרונות. הודות לחברה להגנת הטבע, יוצאים רבים יותר לסיורים מודרכים. הספרות המסופקת על ידי מוסדות מדע ומחקר השונים קיבלה תנופה רחבה ביותר, ולא פעם אתה בני אדם שואלים, איך ניתן להתגבר על שפע המידע הזה. יד יצחק בן־צבי לבדה מוציאה לאור ספר חדש בנושא זה מדי 11 יום. מובן שאתרים מפורסמים כמו ירושלים, מצדה ועין־גדי או תל־קסילה עליו נבנה גם מוזיאון הארץ, מקבלים תהודה רבה יותר מאתרים רגילים, אף שהם מושכים ויש להם סיפור משלהם.

משום מה אין תשומת לב מיוחדת בהוצאת ספרות מקצועית להכרת איזורים שתשמש את בתי הספר, כדי שהילדים יכירו מקטנותם את הסביבה הקרובה בה הם חיים. ספרות כזאת שתעסוק בהיסטוריה, מדעי הטבע, ארכיאולוגיה ותכלול גם סיפורי התנ"ך ומספרות חז"ל המתייחסים לאותו איזור.

בתי הספר האיזוריים של המשקים, עשו למען כתיבת ספרות איזורית, לעומת בתי הספר בערים, חסרים לרוב את החומר היסודי ביותר בנושא זה. במידה וקיים דבר מה, אזי כלל־כלול מיושן, מכיוון שהמחקרים מתקדמים בצעדי ענק. אזכיר כאן סוג של חומר שהיה יכול לשמש מעיין לא אכזב לצורך זה.

הסקר הארכיאולוגי הנערך כבר עשרים שנה "כיסה" עד כה 8000 קמ"ר מכלל 20,000 קמ"ר שיש לסקור. סקרי השטח מובאים לדפוס בצורה די אחידה, המאפשרת קבלת תמונה ברורה מהנעשה בשטח בכל התקופות, הפרה היסטוריות וההיסטוריות, כאשר כל אתר ואתר מקבל תיאור מדויק על המימצא בשטח, אם נחפר ועל ידי מי נחפר, נקודת ציון (נ.צ), השם הישן של האתר ושמו החדש (אם ניתן כזה על ידי ועדת השמות), צילומים, תרשימים, מפות וציורי־חרסים, מלווים את התיאורים. לכל דו"ח מצורפת מפת האיזור עם רישום ומיספור של כל אתר וציון של סימן־מוסכם לזיהוי האתר כגון מערה, מקודרים, תל, בית קברות וכו'. לכל משבצת סקר, שהיקפה 10 קמ"ר מוקדשת מפה בקנה מידה 1:20,000, קלה לציון וקריאה, גם נוחה ללקיחה לשטח.

בחרנו לציין הפעם שני סקרים. האחד משטח עירוני, השני מאיזור כפרי. הראשון הוא עבודתם של פרופ' אברהם רונן ויעקב עולמי, מפת חיפה־מזרח. מסומנים בה 114 אתרים, בהם נמצאו שרידים, החל מהתקופה הפליאוליתית התיכונה, כלומר 12,000 שנה לפני הספירה, ועד התקופה העות'מנית. כן מצוינים אתרים לא מוגדרים כגון מחצבות עתיקות שלא נמצאו בהם חרסים לזיהוי תקופת השימוש. אתר מס' 12 בסקר זה, הוא מערה שנפגעה בעת סלילת כביש במפגש הרחובות ליאון בלום ומישמר בהר הכרמל. לא נמצאו בה חרסים, אבל יש לגביה סיפור של תושבי האיזור: המערה מכונה "מערת הבונג" כי בתוכה הוצא להורג סוכן בריטי על ידי האצ"ל בשנת 1947.

יש גם אתרים ידועים יותר בספרות המקצועית כגון תל־אבו הואם, שלפי החפירות הוא שריד של עיר הנמל העתיק במוצא הקישון אל הים התיכון שהיתה עומדת להסלה, וקרבתו בית קברות מהתקופה הכנענית המאוחרת. כך נמצאו מיתקנים חקלאיים קדומים ומקומות בהם הכינו סכינים וכלי עבודה מאבני צור. אבן מידע וסיפורים מעניינים. אולם כמה בתי ספר מצוי סקר זה כדי שהמורים ילמדו ממנו ויעניקו לתלמידיהם תחושת שייכות לאיזור, תחושה של קשר לשטח ולעבר, תחושה של קשר אל סביבתם ומולדתם.

מפת נהלל

הסקר של איזור נהלל בוצע על ידי ד"ר אבנר רבן, ארכיאולוג תת־מימי המשמש גם מורה בבית הספר האיזורי בקיבוץ יפעת. כתושב האיזור (רמת־דוד) הוא רתם לסקר את תלמידי בית הספר ואת חברי החוג לידיעת הארץ של המועצה האיזורית "קישון". בכך כבר ניתן להבחין [illegible] לעבודה זו, קושר את האנשים לסביבתם, פרט לכך שבחלקם הגדול הם בני התיישבות חדשים את המרחב. בספר של סקר נהלל הובאו מבוא גיאוגרפי, מבוא ארכיאולוגי ושיטות ביצוע הסקר. המבוא הוא יסוד לימודי לכיתות היותר גבוהות.

ב־85 אתרים המופיעים במפת נהלל מתוארים שרידים מהפליאוליתית התחתונה ועד התקופה העות'מנית, ושלבי התקופה הכנענית הישראלית מיוצגים בצורה ניכרת מאוד. מהתקופות הרומית והביזנטית מופיעות דרכים סלולות, שרידי ישובים, מיתקנים חקלאיים, מערות וכד'.

הדו"ח כתוב לפעמים בצורה יבשה. בכל זאת ניתן להפיק ממנו דברים מעניינים. כך בית לחם הגלילית, מולדת אבצן השופט. מקום זה מוזכר בתנ"ך, במשנה ובתלמודים. שם נתגלו דווקא שרידי כנסייה, ולא שרידי בית כנסת, אם כי בכל האיזור ישבו יהודים ובתי הכנסת באיזור בית־שערים היו רבים.

אתר פחות ידוע המוזכר בסקר הוא תל־יצחקי. לפנים נודע בשם חרבת אישיה איסתאנס, תל קטן בלב שטח חקלאי בין תל בית־שערים ואפיק הקישון. למרגלות התל מעיין גדול ושופע בשם עין יזרן שהערבים מספרים עליו שהיה בעל תכונות רפואיות. ככל שהציוד החקלאי נעשה יותר כבד, גם התגברו החקלאים לגרוש את השטח הטרשי של התל. במקום היו הרבה אבני בניין עתיקות ועל אחד העמודים נמצאה כתובת עברית: "יוזן בר... עבריך עמד..." פרופ' נ. אביגד שיער שהמדובר בבית כנסת מימי רבים באיזור. היום אין יותר זכר [illegible]

במה חופשית

הכחשת השואה — מחלה מתפשטת

מאת ד"ר יוסף אלגזי

הכותב הוא מרצה בחוג להיסטוריה כללית, באוניברסיטת תל אביב

אישור תזת הדוקטורט באוניברסיטת נאנט, צרפת, של המהנדס הנרי רוק (66), המתיימרת להוכיח, כי יומניו של קורט גרשטיין, קצין אס־אס, אודות השימוש בגאז ציקלון בי הוא "פיברוק" ו"זיוף" — עורר, כנראה, שאט־נפש וגל של מחאות. אולם, השאלה היא האם תזה זו היא דבר חדש, חד־פעמי וחריג. התשובה היא לא, ועל כך יש לתת את הדעת.

מאז שנת 1946 ועד ימינו צמחה והתפשטה ספרות ענפה רב־לשונית ורב־גונית, שהציבה לעצמה מטרה לטהר את הנאצים ואת היטלר מפשעיהם נגד האנושות בכלל, ומפשע השמדת־עם נגד העם היהודי באירופה, בפרט.

רוויזיה ושיכתוב אלה של תולדות הרייך השלישי, תוך הכחשה טוטלית של כל פשעי־המלחמה של הנהגתו הנאצית, מכוונים לטיהור של הנאצים, של האידיאולוגיה והפרקטיקה שלו. שורשי הספרות המכחישה את השואה וספרות האפולוגטיקה של הנאצים הופיעו עוד בימי השלטון הנאצי באירופה, שבקש דרכי הסוואה וטשטוש של עקבות פשעיו נגד האנושות (שימוש בקודים, מתן פקודות בעל־פה, השמדת מסמכים והוכחות, וכדומה).

ראשיתה של התופעה — זמן קצר אחרי תום מלחמת העולם השנייה, ולאו דווקא בגרמניה, אלא בארצות כמו שוויץ (מאמר במגזין "באולד באכרישטן", 12.6.1946) וצרפת. המשכה — ביתר תנופה, ועד ימינו, בכל השפות כמעט ובחלקים רבים של העולם.

אפילו יהודי בין המכחישים

החלוץ הקלסיקן של ספרות האפולוגטיקה של הנאצים והכחשת השואה הוא פול רסינייה, צרפתי (שמת ב־1967) שכתב תריסר [illegible] סות, מגיעה, לטהר את הנאצים. לפול רסינייה ישנם יורשים רבים בהם לא נעדר גם יהודי אחד, דוד ג'ינבורג שהשתמש בפסאודונים "י. ג. בורג".

ספרות זו מופצת בצורות רבות: ספרי עיון בעלי אופי מלומד, ספרים פופולאריים, קונטרסים, פאמפלטים, וכן כרוזים על דף אחד או שניים, המיועדים ל"מתחילים". ספרות זו מופצת גם באמצעות הוצאת ספרים מסחריות וכן על־ידי ארגונים למיניהם; היא מופצת גם במקומות ציבוריים כמו ירידי ספרים, בתי־ספר תיכונים ואוניברסיטאות, לשכות עבודה ומגרשי כדורגל, בכסף מלא וכחינם. כמה מהוצאות־הספרים, שהתמחו בפרסום ספרות זו, בארצות־הברית, למשל, "ליברטי בל פבליקיישנס", מפרסמות קטלוגים תקופתיים הכוללים עשרות פריטים מן הספרות הזו.

ספרות האפולוגטיקה של הנאציזם והכחשת השואה איננה עניין שבאופנה, פרי קוניונקטורה חולפת. מרגע הופעתה היא לא פסקה. אדרבה, היא נתרחבה והיא מתפשטת. היא גם הפכה לנושא של דיונים "מלומדים" בפלורידה ובכמה אוניברסיטאות בארצות־הברית ובאירופה.

המאפיין את ספרות האפולוגטיקה של הנאצים היא השימוש התמה הן בכתובות היהודים הן מתוכנם, בכל המלים הנרדפות ובכל התיבות הלשוניות האפשריות של הכינויים "שקר" ו"הונאה" כל אימת שמדברים מכחישים את השואה, את 6 מליון היהודים שהושמדו בידי הנאצים, את המתה בגזים ואת שאר פשעי הנאצים [illegible]

מה הן טיעוניה של ספרות זו?

א. לא היתה שואה ולא השמדת שישה מיליון יהודים: בעזרת סילופים ואקרובטיקה מתמטית נטען שבמלחמה נספו לכל היותר 280 אלף יהודים, לכל היותר מליון; במיוחד מוקטן מאד מספר היהודים שחיו לפני המלחמה באירופה ומוגדל מאד מספר הניצולים.

ב. לא כל היהודים נספו בידי שלטונות הרייך השלישי; יהודים מתו בשעה שלחמו כחיילים בצבאות בנות־הברית ובשורות הפרטיזנים, בשל ההפצצות של בנות־הברית ובגין מגיפות.

ג. משמעותה של מדיניות "הפתרון הסופי" לא היתה השמדת היהודים אלא הגירתם, ובשלב מאוחר יותר — ריכוזם הטריטוריאלי במזרח, לצורך הקמת "שמורה יהודית".

ד. לא היטלר ולא איש מטעמו לא פקד על השמדת היהודים. לצורך טיעון זה ישנם הכותבים, כמו למשל הבריטי דייוויד אירווינג, כי עד היום לא הומצאה בראיה משפטית שום תעודה בכתב או מסמך־פקודה להשמדת היהודים.

ה. לשלטונות הרייך השלישי היתה הזכות החוקית המלאה לכלוא את היהודים במחנות־הריכוז, משום שארגונים יהודיים הכריזו מלחמה על הרייך השלישי ובכך הפכו לצר לרוחב, ומשום שהגטאות היוו מקור לפעולות מרי וחבלה נגד השלטונות הגרמניים.

ו. מחנות־הריכוז לא נועדו להשמדה: המחנות שימשו גם להגנת היהודים מפני אויביהם הרבים וגם להוגתם לעבודה פרודוקטיבית; היהודים, כמו שאר האסירים, חיו במחנות־הריכוז בתנאים סבירים [illegible]

ז. מבצעי ה"סלקציה" במחנות־הריכוז לא נועדו להשמדה, אלא ל"מיון" האסירים, לפי מצב בריאותם, כישוריהם ובחירתם בעת שילוחם לעבודה.

ח. לא היו תאי־גזים להשמדת בני־אדם; אם אמנם היו תאי־גזים, הם לא שימשו לבני־אדם, אלא לחיטוי בגדים ולהשמדת כינים ושאר מזיקים.

ט. אנשי הס"ס שהופקדו על מחנות־הריכוז לא היו סאדיסטים, הם פעלו על־פי קודקס התנהגות מוסרי קפדני ביותר. אלו שהפרו אותו, נענשו.

י. בנירנברג (כבשאר המשפטים ובכלל זה במשפט אייכמן בירושלים) לא נעשה משפט צדק; רבים מן השופטים והתובעים היו יהודים; ההודאות נסחטו תחת עינויים; רבים מן העדים היו עדי־שקר; רבים מן המסמכים זויפו או פוברקו; כמה מן המיתקנים שנמצאו בתום המלחמה במחנות נבנו כתפאורה הוליוודית בידי צבאות בנות־הברית.

י"א. המלחמה לא פרצה באשמת היטלר, אלא באשמת בנות־הברית, שהנהגותיהן פעלו תחת השפעתם של יועצים יהודים רבים.

י"ב. גילויי "הזוועה" למיניהם, ובראש־וראשונה השמדת היהודים, הם שקר שהופץ על־ידי בנות־הברית, כדי לחפות על פשעי המלחמה שהם עצמם ביצעו; על־ידי ברית־המועצות והקומוניזם, כדי לבודד את גרמניה; על ידי היהודים ומדינת ישראל כדי [illegible] לישי ואת האידיאולוגיה שלו, כדי לסכל כל מאבק לשמירת טוהר הגזע הלבן ומורשת התרבות האירופית, כדי לקדם את עירוב הגזעים, כדי לסייע לפלישת הגזעים הזרים, האפריקאיים והאסיאתיים לאירופה.

חייבת להיות מודעות לטיעונים אלה ולהשפעתם ההרסנית. הם נועדו לטהר את הנאצים ואת הנאציזם וכדי לשמש מצע אידיאולוגי לתנועות ניאו־פאשיסטיות שצמחו אחרי 1945; לזרוע ספקות וערעור בקרב הדורות שלא חיו ולא חזו את זוועות הנאצים.

בראשיתה זכתה התופעה בתגובה של זלזול, ואל המחברים התייחסו כאל בלתי־שפויים. בהמשך באו תגובות אמוציונאליות שלא תמיד שכנעו את כולם, במיוחד כשבני דור התקופה הנוראה הולכים ומתמעטים וגדלים דורות חדשים, שלא ידעו ולא חזו את המלחמה.

היו בשנים האחרונות כמה תגובות־נגד חשובות, כמו זו של המלומד הצרפתי פייר וידאל־נקה. כמסתבר, תגובות אלה אינן מספיקות. מול אותו ערעור ההכחשה צריכה לבוא תגובה שכלתנית על פשעי הנאצים. לשם כך דרושים מאמצים ומשאבים. מישראל צריכה לבוא תרומה נכבדה למחקרים מסוג זה.

שירות הדוב של עסקני הדת

מאת הרב משה זמר

הכותב הוא יו"ר מועצת הרבנים המתקדמים ורב בית כנסת קדם בתל־אביב

האם אמנם דת ישראל היא גזענית? שאלה זו היתה תמוהה ומיותרת אלמלא התנגדותן העיקשת של הסיעות הדתיות בכנסת לחוק נגד הסתה גזענית. קשה להבין מה מפחיד את חברי השדולה הדתית, ומה מאלצם להביא שוב ושוב תיקונים גואלים להצעת החוק. האם הם באמת סבורים כי דת ישראל עלולה להיחשב גזענית לפי חוק ישראלי? ככל הנראה, חברי כנסת אורתודוקסים אלה, ובתוכם רבנים, חוששים שהמורשה היהודית עלולה להיחשב מקור להסתה נגד עמים ודתות אחרים.

נדמה כי אישים אלה נפלו במלכודת שטמן להם ח"כ מאיר כהנא הטוען מזמן כי דעותיו ודרכי פעולתו נשאבים ממורשת ישראל ומבוססים עליה. לביסוס טענותיו כי המקרא ודברי חז"ל תומכים בדעותיו הקסנופוביות והשפתיו לשנאת הזר, הדפיס כהנא חוברת בשם "דע את יהדותך (באמת) — לקט מקורות".

הממסד הדתי לא עשה מאמץ רציני להזהיר את הציבור הרחב ולהראות לו כי טיפולו המעוות של כהנא במקורות מסלף את היהדות. במקום זאת הם הציעו הגדה של הצעת תיקון לחוק הגזענות. היכולת לשמש מעין "תעודת הכשר" לדת ישראל. כך ניסח השר יצחק פרץ את הצעת התיקון האומרה שהשדולה ניסתה להכניס לחוק: "דבר המעוגן בדת או שעניינו לשמור על הבדיקה או הייחוד של דת — איננו גזענות".

מדוע חשו המחוקקים הדתיים בצורך להעניק לדת היהודית "הכשר" זה בחוק? אם אמנם היו הם בטוחים כי דבר המעוגן ביהדות איננו גזענות, מה הצורך לשריין לה הגנה כזו במסגרת חקיקתית? היעלה על דעתם כי מאן דהו יתבע יהודי לדין אם יעלה לתורה ויברך "אשר בחר בנו מכל העמים", או יתפלל "שלא עשנו כגויי הארצות... שהם משתחוים להבל וריק ומתפללים לאל לא יושיע", או ילמד ברבים הלכות עבודה זרה של הרמב"ם? נראה כי יש שתי אפשרויות לקושי שלהם עם חקיקה זו: או שאינם מבינים את הצעת החוק על בוריה או שתפיסתם במסורת היהודית לקויה.

עילה לצוררי ישראל

משפטנים בכירים טוענים כי יהיה זה לאבסורד לתבוע אדם לדין מפני שהוא מתפלל מסידור, לומד או מלמד את מקורות דת ישראל. הרי נקבע סעיף מפורש בחוק: "המפרסם דבר הסתה לגזענות, או מפרסם דבר מתוך כוונה להביא לגזענות, דינו — מאסר שנתיים" (ההדגשה שלי, מ.ז.). אין השימוש בחומר כלשהו נחשב כעבירה על החוק, אלא אם כן הוא נעשה בכוונה תחילה כדי להסית לגזענות. לכן, מיותרת לחלוטין ההצעה להציל את מסורת ישראל מהרשעה בחוק באמצעות תוספת המלים "בכוונה להסית לגזענות". בנוסף לכך, החוק קובע כי אין אפשרות לכל מר־בי־דב להאשים אדם בהסתה לגזענות. "ולא יוגש כתב אישום בשל עבירה זו, אלא בהסכמה בכתב של היועץ המשפטי של הממשלה". ברור לחלוטין כי לא יואשם איש בגלל ציטוט מהמקרא או מהתלמוד אלא אם יעשה זאת תוך כדי קריאה לרדיפה, השפלה, בזוי ומעשי אלימות לתושבי המדינה.

ככל הנראה, לא התעמקו חברי הכנסת הדתיים בלשון החוק ובפרשנותו. המוזרה לא פחות היא שתיקתם מול מסע גיוס פסוקי מקרא ודברי חז"ל בגנות עמים זרים ובתוכם נגד תושבי הארץ. שתיקתם זו, מול העובדה כי ציטוטים אלה אמנם נמצאים במקורות, עלולה להתפרש כי הם השתכנעו שכהנא בכל זאת צודק ומסורתנו נגועה בכתם הגזענות.

הרי בימי הביניים היו שונאי ישראל, ובתוכם יהודים משומדים, שחיפשו בתלמוד וטענו כי מצאו דברי שנאה נגד הנוכרים בכלל ונגד הנוצרים בפרט. ומאז ועד למאה הזאת היו דברי חז"ל אלה משמשים עילה לצוררי ישראל להאשימנו בכל מיני האשמות, כולל עלילת הדם. מה היתה תגובת אבותינו? האם השתכנעו מדברי בלע אלה ומצאו לנכון להצטדק ולהתנצל מפניהם? אחד העם במסתו "חצי הנחמה" קובע: "בדורות שעברו...לא היתה החרפה שחירפום האומות פועלת כלל על טוהר נפשם פנימה". הרי אבותינו ידעו את ערך המסורת שלהם והבינו עד כמה האנטישמים סילפו אותה.

גם בימינו דין היה על חברי השדולה להוקיע את שינויו של כהנא ולהוכיח כי כתביו ונאומיו מעוותים את דמות התורה. לשם דוגמא, בחוברת הנ"ל, תחת הכותרת "אומות העולם", מביא כהנא את הפסוק "לא תקום ולא תטור את בני עמך" (ויקרא י"ט, י"ח), ומצמיד אחד מפירושי חז"ל: "אבל נוקם ונוטר אתה לגוי" (תורת כהנים שם). האם פירוש הדבר כי אנו מצווים לבצע נקמה ונטירה בגויים? דוגמה נוספת: הוא מבליט את המובאה "רוב נוכרים פרוצים בעריות" (כתובות י"ג, ע"ב). האם פירוש הדבר כי זוהי הדעה היחידה או העיקרית של התלמוד לגבי הנוכרים? הדבר דומה לספרייה גדולה שבה נמצאים רבבות ספרים ובתוכם מספר כרכים "גזעניים". האם היינו פוסלים בשל כך את הספרייה כולה על כל ספריה?

"אב אחד לכולנו"

אילו הבינו העסקנים הדתיים האלה את אופיה הפלורליסטי של ההלכה, אזי היו יכולים להשיב: אמת ויציב כי יש ביטויים כאלה המצויים במקורות, אולם לרוב הם הוצאו מהקשר של נסיבות הזמן והמקום. באותה מידה אנו מוצאים בדברי חז"ל הלכות שהן חיוביות ביותר כלפי לא יהודים.

בתלמוד בבלי, הלכה קדומה מתקופת המשנה קובעת יחס חיובי של גמילות חסדים בין היהודים לנוכרים: "מפרנסים עניי נוכרים עם עניי ישראל, ומבקרים חולי נוכרים עם חולי ישראל וקוברים מתי נוכרים עם מתי ישראל מפני דרכי שלום" (גיטין ס"א, ע"א). הרמב"ם פסק בעניין ערבים מוסלמים בארץ ישראל: "אלו הישמעאלים אינם עובדי עבודה זרה כלל, וכבר נכרתה מפיהם ומלבם, והם מייחדים לאל יתעלה ייחוד כראוי שאין בו דופי" (תשובות הרמב"ם סימן תמ"ח). הרב קוק קבע בעקבותיו כי דין ערבים אלה הוא כדין גר תושב, המקנה להם זכות להתיישב בארץ ישראל (משפט כהן סימן נ"ח).

מקורות אלה ואחרים רבים כאלה עומדים כנגד "האנתולוגיה" של כהנא, נמצאים בספרות חכמינו מכל דורות ישראל עד עצם היום הזה. אולם לא היו חברי השדולה חייבים לטרוח בחקר התלמוד והפוסקים, מכיוון שבדברי ההסבר הנלווים לחוק מוסבר היטב אופייה של דת ישראל בעניין נשואנו: "המסורת העברית רואה בכבוד וביקור של האדם, שנברא בצלם אלוהים, והשכנת שלום בין הבריות, ערכים נעלים ביותר. מאידך, השפלת כבוד האדם נחשבת במורשת היהדות עבירה חמורה. ושוב קבעו המומחים למשפט העברי בשולי החוק: "כבוד הבריות הפך במקורות ההלכה העברית מעין ערך קונסטיטוציוני שבכוחו לדחות דינים אחרים. כדי למנוע איבה בין ישראל לנוכרי, תיקנו חכמי ישראל תקנות מסויימות, שעל־פיהן אף התירו לעבור על איסורים דרבנן".

אם כן, מדוע מתעקשים חברי השדולה הדתית בהתנגדותם לחוק? אינני רוצה אפילו להעלות את המחשבה כי חברי השדולה הדתית מודים בסתר לבם עם הגישה העוינת לנוכרים, ובמיוחד לערביי ארץ־ישראל, ועל כן מחפשים מעין חסינות לעצמם. אם לא זו עמדתם, אזי בוודאי הם יכולים להודות בפה מלא ובלב שלם עם דברי מורם המובהק, הרב אברהם יצחק הכהן קוק, בעניין יחסינו לאומות ובמיוחד לערביי הארץ: "ובשום אופן ועניין אין צדקה לשום אומה בעולם להגביל זכויות חברתה... הלא אב אחד לכולנו" (אגרות הראי"ה, כרך א', פ"ט).

אין ברירה!
מהיום אנחנו במשטר חדש!
משטר של משמעת מים!

1.5 מיליארד ממ"ק. זהו האוורדראפט הלאומי של בנק המים בישראל. כדי לכסות על האוורדראפט העצום הזה, חייבים לעבור במהירות למשטר של משמעת מים. אין ברירה!

אם אנחנו רוצים שענף החקלאות שמזרים מיליארדי דולרים לקופת המדינה ימשיך להתקיים ושילדי ירושלים לא יחיו על קצבת מים, חייבים להתרגל למשטר החדש.

משטר של משמעת מים הוא הדרך היחידה להתמודד בדלדול החמור של מאגרי המים המתוקים, תוצאה של 3 שנות בצורת!!!

בשעה שמכסות המים לחקלאות, קוצצו דרסטית ובשעה שהתיכנון החקלאי עובר מהפכה להתאים עצמו למצב החדש, חייב המגזר העירוני לתרום את תרומתו לחסכון במים.

רק אם נסגור

עבור למשמעת מים!

לשכת הפירסום הממשלתית

פרויקט לאומי – מפתח לעליונות טכנולוגית

מאת חיים ניסנזון

הכותב הוא מנכ"ל מפעל ראדא בבית-שאן

הלביא הוא הפרויקט הלאומי של מדינת ישראל. אין פעילות שי תשווה לפרויקט לאומי טכנולוגי בסוג זה, באופן שבו הוא מצליח לקדם את המדינה ולפתחה הן מבחינה טכנולוגית והן מבחינת הבנת התשתית לפיתוח כלכלי. את תרומתו של הפרויקט ניתן לבחון ממספר היבטים: לתעשיה המקומית מהווה הלביא אתגר טכנולוגי גדול. לצערנו, השוק האזרחי בישראל הוא שוק מוגבל, ואילו מוצר טוב אינו מתפתח בחלל הריק אלא דורש לקוח מתאים. מערכת הביטחון יכולה להוות אתגר גדול דיו לפיתוח יישומי אלקטרוניקה ומחשבים ולביצוע פריצות-דרך. הלביא הוא, אם כן, ההזדמנות של ישראל לפיתוח היתרון היחסי שלה: תוך בניית תשתית טכנולוגית מתאימה הנדרשת לשם כך.

התאמה לצה"ל

למעשה, גם כיום חלק נכבד מפרויקט הלביא מבוצע בארה"ב, ואולם מיקומו של מוקד השליטה על הפרויקט הוא בישראל. פירושו של דבר, שאיפיון הדרישות, בחירת הטכנולוגיות ופיזור הפרויקטים בין החברות נעשים בארץ תוך כדי תאמה מקסימאלית לצורכי חיל-האוויר. לישראל אסור לוותר על תפקיד הקבלן הראשי במטוס זה, ולהפוך תלויה ברצונם הטוב של שותפיה האמריקאיים.

במקרה של ויתור, סביר להניח כי הפרויקט יתגלגל לידיים אמריקאיות, למעט חלקים שוליים שמידת תרומתם לקידום הטכנולוגי של ישראל תהיה זניחה. גם ההצעה המועלית כעת, ולפיה האמריקאים יהיו אחראים לפלטפורמה של המטוס ואילו הישראלים ל-אוויוניקה, נראית לא-מעשית. קרוב לוודאי, שהאמריקאים שעליהם תיפול האחריות למטוס, יסכימו לחתום רק על הסכמים מסוג של הסכמי גומלין, ולא על הסכמים מחייבים שפיתוחים של הכפיר יוצאו כבר במיליארד דולר. שוק הייצוא — גם ללא הצלחות — מוערך בכ-300 מטוסים, ופירושו כ-4.5 מיליארד דולר, ובמקרה של הצלחה מדובר בעשרות מיליארדי דולר. יש הסבורים, כי החשש לאובדן שוק בהיקף כזה הוא למעשה המניע העיקרי העומד מאחורי ההתנגדות האמריקאית.

באשר למטוס עצמו: הלביא הוגדר כמטוס בעל תכונות וביצועים מעולים, המותאמים לדרישות צה"ל. חיל-האוויר צופים את מטלות מטוס העתיד. העמדה הרשמית של חיל-האוויר מצדדת במטוס הלביא, וקציני חיל-האוויר עצמם הם הקובעים את מאפייני המטוס.

פיתוחו ובנייתו של מטוס כגון זה דורשת שימוש בטכנולוגיות המתקדמות ביותר ויישום שיטות עבודה חדשניות. אילולא זה הביא את התעשיה הישראלית לרמה שאליה לא היתה מגיעה ללא הלביא, וכיום היא מקבילה לזו הקיימת בחברות האמריקאיות הגדולות ביותר. המוצרים שיוצרו עבור הלביא פותחו בהתאם לסטנדרטים אמריקאיים, וכך יוכלו להשתלב במערכות אמריקאיות.

פיזור הידע

העובדה, כי בפרויקט הלביא הוקמה ועדה ציבורית שהיתה אחראית לחלוקת הפרויקט, הביאה לכך שחברות רבות יותר ואף צעירות יכלו להיכנס לפרויקט וליהנות מתרומתו. הלביא, שהוגדר כפרויקט לאומי, היה פתוח, ובניגוד לפרויקטים אחרים המופנים ישירות למפעלי מערכת הביטחון או לגופים הגדולים ללא התמודדות, הרי שבמקרה זה ניתנת לחברות הצעירות הזדמנות להילחם ולהשיג פרויקטים. כיום משתתפות בפרויקט כ-100 חברות ישראליות.

הפיזור המכוון הביא גם לפיזור הידע בין חברות רבות יותר, ואיפשר להן להגיע לרמת ידע גבוהה, הגוררת בעקבותיה התקשרויות והזדמנויות עסקיות ופיננסיות. ראדא לדוגמא, זכתה בפרויקט אוויוניקה בינואר '84. בפברואר אותה שנה הצליחה לגייס משקיעים פרטיים, ואילו באפריל '85 כבר גייסה 5.7 מיליון דולר בהנפקה ציבורית מעבר לים בארה"ב.

לפרויקט הלביא יש, כמובן, גם השלכות פיזיות על העבודה, בעיקר בנושא התעסוקה. ראדא, שמפעלה ממוקם בבית-שאן, הגדילה את מספר העובדים ב-100 אחוז עם זכייתה בפרויקט. היום עובדים בחברה כ-140 איש, מהם חלק ניכר טכנאים ומהנדסים מהסביבה הקרובה. בשלב הייצור יועסקו במקום לפחות 100 עובדים נוספים. לגבי אנשי בית-שאן זו היא תרומה מכרעת למקום.

הפסקת הפרויקט, בהתחשב במצב של תעשיית האלקטרוניקה בארץ, תביא בוודאות לאבטלה חריפה של טכנאים ומהנדסים. גם אם יוחל בפרויקטים חלופיים במקום הלביא, נמנע מאבטלה מבחינת התנובה, מהשוני באופי הפרויקטים — מה עוד שאין להשוות בין פרויקט לאומי עם אתגרים לרסיסי פרויקטים שיכולים להיות מוצעים כתחליף.

הוויכוח על הלביא הוא אולי ויכוח לגיטימי, אולם לצערי נכנסו לוויכוח זה הרבה מאוד אינטרסים (כולל התמחיר שהציג ד"ר זקהיים), אשר נועדו להצדיק עמדות ואינטרסים מסויימים. אלו הצליחו להרחיק הצידה את הדגש העיקרי בנושא הלביא: בארץ מפתחים את המטוס הטוב ביותר מסוגו בעולם, על כל המשמעויות הטכנולוגיות והכלכליות הנובעות מכך. את זאת אסור לשכוח.

בעד

יותר. אי לכך, קיים חשש רב שלא בכל מקרה יועסקו המפעלים הישראליים, וספק אם מפעלים קטנים יזכו לנתח כלשהו.

לשיתוף-הפעולה עשויות להיות השלכות שליליות נוספות. חוסר רצון לחלוק ידע בתורת הלחימה עם גורמים אמריקאיים, עשוי להביא להיעלמותן של התכונות המיוחדות ללביא. חוסר אפשרות לפרט אותן תכונות מונע מהצדדים אפשרות לחזק את טענותיהם. עם זאת, ניתן לציין כי העובדה שהלביא נבנה בקונספציה של מטוס תקיפה, בעוד האמריקאים מספקים את מטוסי העליונות האווירית, מקנה למטוס זה יתרון על פני מטוסים קיימים ומטוסים בפיתוח.

התפישה המבצעית של חיל-האוויר הישראלי, הגורסת, כי יש לפתח מטוס תקיפה הכולל אלקטרוניקה מתוחכמת, שתאפשר לו ביצועים טובים באזורים עתירי-טילים ולוחמה אלקטרונית, היא תפישה המתחשבת בשדה הקרב העתידי. אי לכך, יש יסוד להאמין כי למטוס זה יהיה ביקוש רב בשוק העולמי, וניתן יהיה לייצאו בהצלחה.

עם זאת, אין להשליך מההצלחה החלקית בייצוא של מטוס הכפיר באשר לסיכויים לייצא את הלביא. הכפיר הוא מטוס שנוצר כבורח עקב הטלת האמברגו הצרפתי, וכדור ביניים בלבד. הוא היווה אומנם שיפור משמעותי של המירז' הישן, אך לא היתה בו כל בשורה מבצעית או טכנולוגית. הלביא, לעומת זאת, יהיה המטוס הטוב ביותר מסוגו.

עם זאת, ולמרות שייצוא הכפיר לא נעשה בכמויות מרשימות, הרי

ואלה תולדות הלביא

ההחלטה על ייצור הלביא בגרסתו הנוכחית, המכניסה את המשק להתחייבות נוספת של כשני מיליארד דולר, התקבלה על-ידי בגין, בלא שהשרים הובאו בסוד הדברים

מאת ראובן פדהצור

כאשר סיימה התעשיה האווירית לייצר את מטוס הכפיר הראשון, נולד הלביא. בדצמבר 1974 הציגו אנשי התעשיה האווירית לפני שר הביטחון, שמעון פרס, מסמך-הצעה, שעניינו מטוס קרב לשנות התשעים. בתחילה כונה מטוס הקרב העתידי "סופר כפיר", יותר מאוחר שונה שמו ל"אריה". בשלב הזה לא החליטה עדיין הממשלה על ייצור מטוס קרב נוסף, אחרי הכפיר. חיל האוויר עדיין לא הגדיר את דרישותיו, הן לגבי יעדי המטוס והן לגבי צורתו.

בהיעדר החלטה ממשלתית ובהיעדר אפיון המטוס על-ידי חיל האוויר, עסקה התעשיה האווירית בתכנונם של כמה אופציות. האחת, "אריה" חד-מנועי, שקיבל את מספר הקוד 033, והשניה "אריה" דו-מנועי, שכונה 034.

כשנכנס עזר וייצמן ללשכת שר הביטחון, הנחה את התעשיה האווירית לתכנן מטוס חד-מנועי, קטן יחסית וזול יחסית. וייצמן טען, כי ישראל לא תוכל להתחרות באמריקאים בייצור מטוס קרב מהשורה הראשונה ולפיכך עליה לבנות מטוס פחות משוכלל וזול, אשר ימלא בעתיד את מקומם של הסקייהוק והכפיר. מהנדסי התעשיה האווירית תכננו על פי הנחיות אלה את הלביא, וזה הוצג לפני שרי הממשלה בפברואר 1980. לאחר שנתוני המטוס, ביצועיו ועלותו הוצגו לפני הממשלה, התקבלה החלטה רשמית להיכנס לפרויקט ייצורו.

זמן לא רב לאחר מכן התפטר עזר וייצמן מתפקידו כשר הביטחון. מפקד חיל האוויר אז, דוד עברי, עירער בפני שר הביטחון החדש, מנחם בגין, על ההחלטה לייצר לביא קטן. טענתו היתה, כי אין הלביא הקטן עונה על צרכי החיל, ועל מנת לאפשר התקנת המערכות החיוניות בגופו של המטוס, יש להגדילו. בשתי ישיבות, שנערכו במאי 1981 במשרדו של בגין, הציגו האלוף עברי ואנשי התע"א את תוכניתם לשינוי המטוס. הם המליצו להחליף את המנוע במנוע גדול וחזק יותר — מנוע מדגם 1120 מתוצרת "פראט אנד וויטני". שינוי במנוע מחייב, כמובן, גם הגדלת גוף הלביא. "המומחה הוא מפקד חיל האוויר," פסק אז בגין "ואם הוא קובע, כי יש צורך במטוס גדול יותר, יש לקבל את החלטתו".

השינוי שנעשה הגדיל, כמובן, את מחירו של הלביא. כתוצאה מכך ירד מספר המטוסים שנועדו לחיל האוויר. לא עוד 450, לפי התפיסה של וייצמן, אלא רק 300. השינוי בתפיסה לגבי הלביא, והאמרת מחירו, לא הוצגו לפני שרי הממשלה. גם המעטים מודים שהשינוי העלה את מחיר הפרויקט בעשרים אחוזים.

פירושו של דבר, שההחלטה, המכניסה את המשק להתחייבות נוספת של כשני מיליארד דולר, התקבלה על-ידי בגין, בלא שהשרים יובאו בסוד הדברים. באותו שלב לא הורו חישובי מערכת הביטחון, כי עלותו של שלב הפיתוח של הלביא תגיע ל-900 מיליון דולר, ואילו ייצורו של כל מטוס יעלה 10 מיליון דולר.

כניסתו של אריאל שרון למשרד הביטחון גרמה לטלטלה גם בפרויקט הלביא. השר החדש הורה להפסיק את הפעילות הכרוכה בפרויקט, ולהיכנס לתהליך בדיקה מחודשת. לאחר כשלושה חודשים, ולאחר שקיבל לידיו את הנתונים המעודכנים, החליט שרון לתת אור ירוק להמשך העבודה על הלביא. בהמשך הצליח שרון להגיע להסכם, לפיו ייחשב הלביא כפרויקט לאומי, ולפיכך לא יילקחו המשאבים עבורו מתקציב הביטחון, אלא מ"סעיף לביא" בתקציב המדינה. פשר של הסכם זה שנמוג הלביא מועמס כולו על תקציב הביטחון.

שר הביטחון משה ארנס ראה בלביא את "פרויקט הדגל" של מדינת ישראל, ועשה כל מאמץ כדי לקדמו. בשיחות שקיים עם אנשי הממשל האמריקאי הצליח השר ארנס לשכנעם לאשר את "ההמרה". פירושה של זו הוא היכולת של ישראל להמיר חלק מכספי המענק הצבאי האמריקאי לשקלים ולהוציאם בישראל לצורך הלביא. בתחילה אישר הממשל האמריקאי סכום של 250 מיליון דולר לצורך זה. השנה גדל הסכום ל-300 מיליון. ואולם, תיקון שהועבר בקונגרס בוואשינגטון לפני כמה חודשים, מאפשר לישראל להשתמש בכספי ההמרה גם לצרכים בטחוניים אחרים ולא רק ללביא.

באמצע 1984 קיבל השר ארנס החלטה, לפיה יוקדם לוח הזמנים של הפרויקט בשנה. מומחי תעופה ומהנדסים הקשורים בפרויקט הביעו או תמיהה רבה על החלטת השר. לדבריהם, גם על-פי לוח הזמנים המקורי נמצא הפרויקט, באותה שעה, בפיגור ולפיכך לא נראית אפשרות סבירה להקדים את מועד הייצור. לפני כמה חודשים התקבלה החלטה במערכת הביטחון המבטלת רשמית את החלטת השר ארנס בדבר הקדמתו של לוח הזמנים.

כשהיה יצחק רבין חבר כנסת מן האופוזיציה התנגד ללביא בתקיפות. למעשה, כשהובא הנושא לפני ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, הביעו רק שניים מהחברים בה התנגדות נמרצת לפרויקט הלאומי". בקודמיה, ביקש גם שר הביטחון החדש לבחון שוב את נתוני הפרויקט. התוצאה: החלטה על המשך העבודה, בתוספת מגבלות ד"קווים אדומים". כך החליט רבין כי ייוצרו רק 212 מטוסי לביא עד שנת 2000. כך קבע גם, כי בכל שנה משנות ייצור של המטוס לא יושקעו בו יותר מ-550 מיליון דולר.

במקביל, ניסה רבין לפעול להקטנת הלחץ האמריקאי, שנועד לטרפד את הלביא. בביקורו האחרון בארה"ב קיים שיחות, שהוגדרו כ"קשות", עם שר ההגנה האמריקאי, וניסה לשכנעו להפסיק את הקצאת תחזי התקשרות בנושא הלביא, עליה החליט הממשל. נסיונות השכנוע עלו בתוהו. צעדו זה של הממשל בא בעקבות חילוקי הדעות בין מערכת הביטחון הישראלית לזו האמריקאית באשר לעלות פיתוחו וייצורו של הלביא. בקרב הגורמים הישראליים מעריכים, כי מחיר ייצורו של כל לביא יהיה כ-15 מיליון דולר. מעריך ד"ר דב זקהיים, שהופקד על-ידי הפנטגון לבחינת הנושא, כי העלות תגיע ל-22 מיליון. לדעת הממשל האמריקאי לא תוכל ישראל לעמוד בהשקעה הדרושה ללביא, משום שהיא תגרום לכך, שלא ייוותרו די משאבים להצטיידותו של צה"ל באמצעי לחימה אחרים חיוניים.

בעת ביקורו בארץ, לפני כשבועיים, רמז זקהיים, כי ארה"ב תציע לישראל חלופה במקום הלביא. כזאת שתהיה זולה יותר ולא תפגע ברמת הביטחון הלאומי של ישראל. בימים האחרונים מבהיר שר הביטחון, כי ישראל תהיה מוכנה לבחון את החלופה שמציעים האמריקאים, בתנאי שבינתיים לא יעוכבו הפעילויות הקשורות בלביא. הממשל עדיין לא הסכים להפשיר את ההקפאה על התקשרויות החוזיות הקשורות ללביא, ומכיוון וואשינגטון נשמעים קולות המבהירים, כי הממשל נחוש בדעתו לפעול, נמרצות, על מנת לקטוע את פתיל חייו של הלביא.

תחליף ללביא?

מאת ד"ר שי פלדמן

הכותב הוא חוקר בכיר במרכז למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת ת"א.

ישראל תצפה בהמראת הלביא, אך ספק רב אם תזכה לחזות בייצורו. בלחציו הכבדים של הממשל האמריקאי, תיאלץ ישראל בסופו של דבר לקבל החלטה אכזרית להפסקת הפרויקט. עתה בשאלת השאלה, הכיצד ייעשה הדבר במסגרת עסקה כוללת אשר תפתח בידי ישראל אפיקים חדשים בתחום הרכש, המחקר, הפיתוח והייצור של אמצעי-לחימה מתקדמים.

לאחרונה הגבירה וושינגטון את לחציה להפסקת פרויקט הלביא. הממשל חדל לאשר התקשרויות חדשות הקשורות לפרויקט, ושגריר ארצות-הברית בישראל, תומאס פיקרינג, הודיע במשרד "מוסך", כי לדעת הממשל אין לעבור משלב הפיתוח לשלב הייצור בהעדר הסכמה על עלות ייצור המטוס.

הרמז שסיפק פיקרינג היה משמעותי, אך בלתי-מספיק: בעקבותיו לא קיבלה ממשלת ישראל החלטה השונה מקודמותיה. לפיכך, נוסחה בממשל איגרת חריפה בנדון, וזו נשלחה על-ידי מזכיר המדינה ומזכיר ההגנה לראש הממשלה ולשר הביטחון. משמעות האיגרת היא, שאין הממשל מתכוון להרפות מישראל בנושא הלביא.

כך כבר ביקרה בישראל בפעם המי-יודע-כמה משלחת בראשות איש משרד ההגנה, ד"ר דב זקהיים. לביקור היו שתי מטרות: האחת, להבהיר לישראל שהממשל אינו מתכוון לאפשר את ייצור הלביא; שנית, לדון בחלופות ישירות לפרוייקט, ולרמוז על האפשרות כי תושג חבילת-תחליף כוללת, בעלת מרכיבים החורגים מן התחום האווירי. האורח הזובי שבו ערכה כאן המשלחת את ביקורה לגבי תכנית ההצטיידות של חיל הים, נועד להדגיש את מחויבותו של הממשל האמריקאי לצה"ל המאוזן בבניין כוחו.

מימון הפרויקט

אם לא תושג במהרה הסכמה בין ממשלות ישראל וארצות-הברית בדבר חבילת-תחליף ללביא, יורש הפנטגון את פעילותו לסירפוד הפרויקט. ד"ר זקהיים יעיד בפני ועדות הקונגרס ויתדרך סנטורים, חברי קונגרס ועוזרי חקיקה. הוא ואנשי מחלקת המדינה יתדרכו עיתונאי מפתח ויפעלו בדרכים נוספות ליצירת דעת-קהל העוינת את ביצוע הפרויקט.

באופן-תיאורטי להדגיש את אופיו המיוחד של המאבק הצפוי. מאז מוזכרת 1983 בבית ישראל מאורח הפרות-תקיפים בקרב ידידותיו העיקריות של הממשל האמריקאי, כאשר נוצרו בעיות במערכת היחסים. כמו בפרשת פולארד, נבנתה ישראל מתמיכתם של גורמים חשובים בממשל, ובראשם מזכיר המדינה ואנשי לשכתו. במקרים אחרים קל היה לשייך ביקורת ולחצים על ישראל לגורמים העוינים אותנו באורח קבוע. כך הצליחה ישראל להזהיר בעד בקיעים בחומת הממשל, ולהגביל את מידת הנזק שנגרם.

בפרשת הלביא שונה מצבה של ישראל לחלוטין: הפעם ניצבת ישראל בפני מזכירי המדינה וההגנה, אשר הגיעו להסכמה מלאה ביניהם. גישתו של וינברגר מושפעת מיגרעיות המטוסים של ארצות-הברית, המודאגות מאובדן השוק הישראלי ומיציאות מתחרה במימון אמריקאי. חלק מאנשי משרדי החוץ וההגנה מודאגים יותר מהשלכותיו השליליות של הפרויקט על יכולתו של צה"ל להצטייד במערכות-נשק חיוניות אחרות. שולץ, לעומתם, מודאג יותר ממשמעותיו הכלכליות של הפרוייקט: התחייבויות-יתר ובניית מערך ייצור גדול-ממדים בעל פוטנציאל ייצוא אפסי. הוויות שונות, אך המסקנה כי יש להפסיק את הפרויקט משותפת לכל הגורמים הללו.

כמו כן, הזהות האישית של בני הפלוגתא של ישראל בנושא, אינו מותיר מקום לחשוד ששנאת ישראל היא שמדריכה אותם. ראשי הממשל האחרונה מצטיינים בהבנתם ובנכונתם להגנת לצורכי ביטחונה של ישראל. כך נסתמו הסדקים. ובידי ישראל חסרה תחמושת הבי ברית הזיוניים לניהול המאבק.

עם זאת, אין האמריקאים אדישים להשלכות הפנימיות של ביטול הפרויקט. מזכיר המדינה ואנשי משרדו רגישים לבעיית אלפי המהנדסים ועשרות המפעלים שלהם חלק בפרויקט הלביא. הם גם אינם עיוורים להשפעת סגירת הפרויקט על מעמדם הפוליטי של ראש הממשלה ושר הביטחון. ההשלכות השליליות האפשריות של סגירת הפרויקט על דימויה הטכנולוגי של ישראל, גם הם לא נסתרו מאנשי הממשל.

'עלות כיתור'

מכאן החשיבות הרבה הנודעת להסכמה בין ממשלות ישראל וארצות-הברית לגבי חבילת-תחליף כוללת, אשר מהותה ודימויה יהיו כבחינת "עליית כיתור" מבחינתה של ישראל. נראה, כי על חבילה זאת לכלול מרכיבים מספר: ראשית, קו פרודוקציה של מטוס לראשית שנות ה-90, כלומר הרכבת מטוסי אף-16 בישראל, וציודם — לאחר התאמות חיוניות — באוויוניקה שפותחה עבור מטוס הלביא; שנית, נכונות אמריקאית לייצור הצוללות וספינות הסער במספנות ישראל; שלישית, טיפול משותף במפעלים אמריקאיים, אשר מבחינתם תהיה בסגירת הפרויקט משום הפרת חוזה; רביעית, מדיניות אמריקאית מכוונת להגברת שיתוף-הפעולה בין ארצות-הברית וישראל בפיתוח מערכות משנה בתחום האמל"ח היבשתי; ולבסוף, שיתוף ישראל בתוכנית פיתוח מטוס-הקרב המתקדם (ATF) ושיתופה בפיתוח תת-מערכות עבור המפציץ המתקדם (STEALTH), שארצות-הברית מפתחת.

המרכיב האחרון הוא הקשה והחשוב שבחבילה. חלק ניכר מן המהנדסים העסוקים כיום בפיתוח הלביא, הוא בתחום האוויוניקה ויועסקו גם בהקשר לחלופת ה-אף-16. לחלק ממהנדסי גוף המטוס מבילא היה צורך לדאוג לתעסוקה מעת שהלביא היה נכנס לשלב הייצור. ואולם כאלפים עד שלושת אלפים מהנדסים יוקלטו מהפסקת פרויקט הלביא, ולאלה יש למצוא תעסוקה מתאימה. שותפות של התעשיה האווירית בפיתוח ה-ATF ובן מערכות למפציץ ה-STEALTH תבטיח למהנדסים אלה תעסוקה בעלת עניין ואתגר. זאת ועוד, שיתופה של ישראל בקו החזית של מטוסי-קרב המצוגה על ידי המעצמה האדירה בעולם ישפר את דימויה ההרתעתי. ניתן יהיה ליישם שיתוף זה במתכונת דומה לזו שנבקשה בהקשר לתוכנית מלחמת הכוכבים, אלא שבתחום האוויר-נאוטיקה יש לישראל מה להציע תרומה רבה יותר. שיתופה של ישראל בפרויקטים אלה יהיה לפיכך, משמעותי יותר במישור הכלכלי והתעסוקתי כאחד.

פרויקט הלביא הוא המפעל הגדול ביותר שלקחה ישראל על עצמה בשנות ה-80. לפרויקט אין תחליף אלגנטי, והפסקתו תהיה כרוכה בהכרח במחיר גבוה ובקשיי התאמה מרובים. ואולם ידידותו ונדיבותו של ממשל רייגן לישראל, והכרתו את המחיר הגבוה הכרוך בהפסקת פרויקט הלביא, יוצרת הזדמנות להסכמה על חבילת-תחליף כוללת ומרחיקת-לכת. חבילה כזאת אפשר ותעשה את ישראל לשותפה לתעשיית המטוסים המתקדמת בעולם, תחזקה במישור הכלכלי והתעסוקתי, ותגביר את דימויה ההרתעתי של ישראל.

נגד

ארה"ב: משחקי המראה פוליטיים

מאת צבי בראל

וואשינגטון

באנגלית זכה המטוס לכמה תעתיקים מעניינים: להוי, ליידי, לוי. היה אפילו מי ששאל אם יש קשר בין שם המטוס לשמו של השר דוד לוי. אך יהיה שמו אשר יהיה, בפי הממשל האמריקאי הוא מילה נרדפת ל"ספחת".

את המטפלים בו אפשר לחלק לשלוש קבוצות: המבינים במטוסים, המבינים בפוליטיקה והמבינים בישראל. המבינים במטוסים, קרי, הפנטגון ויצרניות המטוסים האמריקאיות, מסתכלים על הלביא כמי שעתיד לגזול את פת לחמם. שר ההגנה כספר וינברגר, עמד מן הרגע הראשון על כך שהמטוס הישראלי עלול להתחרות עם ארה"ב על השוק הבין-לאומי שבו רבות היצרניות ומעטים הקניינים, ולהביא טכנולוגיה מתקדמת למקומות שאליהם אין ארה"ב חפצה להעביר טכנולוגיה זאת. כדי להכשיל את תחילת הפיתוח, היה על וינברגר רק למנוע את העברת הטכנולוגיה מארה"ב לישראל. הוא לא היסס, ובאפריל 1983 ישב משה ארנס בראש ישיבת ממשלה כדי לבדוק כיצד לשבור את "החרם הטכנולוגי" שאותו הטיל וינברגר. בסופה של הישיבה, התקשר ארנס לשר החוץ האמריקאי, ג'ורג' שולץ, ותוך 48 שעות שוחררו למפעלים האמריקאים רישיונות ייצוא הידע. כיצד עשה זאת שולץ? לדברי מקורות, לא מן הנמנע שהיה צורך בהתערבות הנשיא רייגן כדי להביא לפריצת-דרך.

ואולם תהיה זו טעות להטיל את מלוא האשמה על משרד ההגנה. למרות גישתו החיובית של שר החוץ שולץ, בשטען מתנהלת הפרויקט גביות כבדות מצד אנשי משרדו. הפקידות שטיפלה בנושא, אם במחלקת המזרח-התיכון ואם במחלקה הצבאית-פוליטית, סברה ועדיין סבורה, כי הפרויקט יטיל את ישראל למשבר כלכלי חדש או לצליעה ביטחונית. התנהה המנחית ביסוד חשש זה, היא שישראל תיאלץ להוציא יותר ממכסת מתקציבה הביטחוני על פרויקט אחד בלבד ובכך תחשוף עצמה בתחומי הגנה אחרים. כאשר בנוסף לכך יתבע ייצור מטוסי הלביא משאבים כספיים שבהם אין ישראל יכולה לעמוד, ומנגד, אין הממשל מעוניין לשלמם.

"ראייה רומנטית"

אך בעוד משרד ההגנה מתמיד בהתנגדותו, שממנה הוא נסוג לקו שני רק כאשר מאלץ אותו הקונגרס לכך, מוכן משרד החוץ לקבל את הטיעון שישראל נזקקת לפרויקט לא רק מטעמי הגנה, אלא כדי להכשיר דור טכנולוגי חדש בארץ, שישליך גם על תחומים נוספים. ראייה זאת, שאותה מכנים מתנגדיה כ"ראייה הרומנטית של שולץ", הביאה את משרד החוץ להסכים לחלק המחקר והפיתוח של המטוס, אך לא לייצורו. "עבור המחקר אין אנו עושים חשבונות של עלות", אומרים פקידי המשרד. "עבור הייצור — אינו מוכנים לשלם, ולכם אין כסף".

אלא שגם למשרד ההגנה וגם למשרד החוץ אין כסף לתת או יכולת למנוע כספים ללא אישור הקונגרס. והקונגרס, הוא זה ש"מבין בישראל".

למעשה היה זה חבר הקונגרס מטכסס, הדמוקרט צ'ארלס וילסון, אשר נשבה בקסמיו של השגריר דאז משה ארנס, והחליט ב-1982 לגרום לכך שהקונגרס יעמוד כולו מאחורי הפרויקט. הוא ביקר בישראל, נפגש עם שרים, ראה מפעלים, והחליט לתת צ'אנס למטוס היהודי ולמטוס היהודי. וילסון הצליח לשכנע שני חברי קונגרס מרכזיים, ג'ק קמפ ולתנג ראסל (קמפ רץ לנשיאות, ראסל הובס בבחירות האחרונות), ויחד יזמו חקיקה המאפשרת לישראל להוציא מתוך סך הסיוע הצבאי 300 מיליון דולר ללביא, כשמתוכם מוקצת הקצבה רשאית ישראל להוציא בישראל.

היתה זו גלולה מרה שעל הממשל היה לבלוע. גם הקצבה מיוחדת ללביא וגם להוציא מוקצת מהכסף בישראל — היו שני עקרונות שעליהם הקפיד הממשל שלא לעבור; אחת מקרונות המשען השכבוע של הסיוע הצבאי האמריקאי היא, שהמדינה המקבלת את הכסף מוציאה אותו על רכש בארה"ב. (הממשל עבר על עקרונות אלה פעם אחת ב-77', כאשר איפשר לישראל להוציא כסף על פיתוח טנק המרכבה — אלא שאז הדבר בסכום "פעוט" של 30 מיליון דולר). אך אחרי "הפעם הראשונה" באו עוד פעמים, וכך, מאז 82', ממשיך הממשל "להסכים" לקביעת הקונגרס כי ישראל זכאית לקבל סכומים מיוחדים ללביא, כולל סכומים להוצאה בישראל. הסכום הגיע ל-550 מליון דולר בשנה, מהם 250 מיליון להוצאה בישראל.

אשתקד, בעקבות הוויכוח בארץ ובארה"ב, זכה חוק הסיוע לתפנית נוספת. שר הביטחון ועוזריו, "מאחורי גבה" של התעשיה האווירית, הצליחו לשכנע את הקונגרס ואת הממשל להסכים לשחרר כספים בישראל "לא רק עבור הלביא". ההיגיון שעמד מאחורי הדברים היה כפול: אם ישראל תחשוש להפסיק את פרויקט הלביא כן לא תקבל עוד כסף להוצאה בישראל, הנה באה החקיקה ומשחררת אותה מלחץ זה, ועתה היא חופשיה להשתחרר מן הלביא בלי לפגוע ב"הכנסותיה".

לעומת זאת, אם הממשל סבור שזו אמנם הסיבה להתעקשותה של ישראל על פרויקט הלביא, הרי החקיקה הזאת תוכיח לו שההחלטה של ישראל עצמאית מכל לחץ, והמשך פיתוח הלביא אינו תלוי בתקציבי הממשל והקונגרס. הממשל היה מוכן לניסוח הזה כדי לפתוח את ישראל ללכת לפרויקטים אחרים, פחות מבאאיבים ויותר יעילים מבחינתו. הקונגרס היה מוכן לנסח כך את החקיקה משום "שכך רצתה ישראל" גם אם אין בכך היגיון מעשי, קל וחומר כאשר ההיגיון הזה קיים. ישראל רצתה את הניסוח, כדי להשאיר את כל האופציות פתוחות.

לעקוף את הקונגרס

כך או כך, תיאורטית יכול הקונגרס להמשיך ולהזרים כספים לישראל בלי שמשרדי ההגנה או החוץ יוכלו להתנגד. אך השיטה האמריקאית, הנשענת על צ'קס אנד בלנסס, נותנת בידיהם "תרופה" שבאמצעותה הם יכולים לעכב ואף לעקוף את החלטת הקונגרס. משרד ההגנה יכול למשל, למנוע העברת טכנולוגיה לישראל, או לקבוע שישראל מבזבזת את כספי ארה"ב ללא הצדקה. הוא יכול גם לומר, כי פיתוח כלי-נשק מסוים עלול לגרור את הממשל למצב שבו הוא ייאלץ להוציא את ישראל מסבך תקציבי שאליו היא נגררת. הוא יכול להחליט כי פרויקט מסוים מהווה סכנה לאינטרסים הלאומיים של ארה"ב. כדי למנוע את כל אלה, רשאי משרד ההגנה לומר למפעלים האמריקאיים המייצרים חלקים עבור ישראל: "בא להפסיק את הייצור, אלא אם כן אתם רוצים לעבוד בהתנדבות ללא כסף". שכן בעוד הקצאת הכסף נתונה בידי הקונגרס, חלוקתו נתונה בידי משרד החוץ, המעביר את הכסף למשרד ההגנה, וזה מעביר אותו ליצרנים השונים בהתאם למכרזים ולחוזים שאושרו.

בפי משרד ההגנה שני סוגי טיעונים: האחד, טכני, הקובע כי ייצור הלביא עלול לפגוע באינטרסים התעשיתיים, הכלכליים והביטחוניים של ארה"ב. השני, הטרוי כאן "טיעון זקהיים" על שם הפקיד הבכיר בפנטגון, דב זקהיים, הנבור עתה בסעיפי התמחיר של המטוס. על-פי טיעון זה, קיים פער של כ-15 אחוז לפחות בין תחשיבי ישראל לאלה של ארה"ב באשר לעלות המטוס. לפיכך תתבקש ארה"ב להשליש בידי ישראל סכומים נוספים כאלה שתוכננו בעבר. והגולה זו עלולה א. לקצץ בסעיפים חיוניים אחרים רב. כלל לא להגיע בשל הקיצוצים בתקציב האמריקאי. וכיוון שישראל לבדה אינה יכולה לבנות את המטוס, תמצא עצמה ארה"ב שותפה מאונס בפרויקט הפוגע באינטרסים שלה.

מאחר שהתקרב מועד תחילת שלב הייצור, החליט הפנטגון לעצור את התהליך, או לפחות לעכבו, עד שיתברר תחשיבו של מי נכון יותר. בירור החשבונות נמשך לפחות כשנה באופן אינטנסיווי, כאשר גם קודם נערכו התחשבנויות פחות רקורקניות. כדי לעצור את התהליך, הורה הפנטגון לחברות האמריקאיות המייצרות עבור הלביא, להפסיק את ייצורן של חלק מן המערכות. שכן אין הוא מוכן להעביר להם כסף עד שיוסכם בין ישראל וארה"ב חשבונו של מי נכון יותר.

במצב זה גם משרד החוץ והקונגרס אינם יכולים לעזור. גם הם רוצים לדעת מי צודק. הוויכוח לכאורה, אינו עוד אם מדובר במטוס טוב יותר או פחות, אם יש לישראל הצדקה אסטרטגית לייצרו, ואם האלטרנטיבה טובה יותר. עתה מדברים במספרים, בתקציבים ובעלויות מחולשות. הפנטגון יודע, כי לא יוכל לשכנע את הקונגרס בכך שהמטוס יקר מדי, כי מנגד יאמר הקונגרס שישראל כולה "יקרה מדי", והאם לפיכך מציע משרד ההגנה להפסיק את הסיוע לישראל? הפנטגון יוכל להשיג את מטרתו רק אם יצליח לשכנע את הקונגרס, שישראל מכניסה עצמה לצרה כזאת שעלולה לעלות לה בביטחונה ובכלכלתה. זאת המשימה המוטלת עתה על דב זקהיים ועל ועדת הבדיקה שמונתה על-ידי הקונגרס, ואשר תגיע לארץ בימים הקרובים.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
ד"ר ראובן איתן
הלויה תצא היום יום ראשון ט"ו סיון 22.6.86 בשעה 11.00 מבית הלויות בסנהדריה
פרנציסקה איתן
פרופ' עלי איתן ומשפחתו
גרא ואסתר איתן וילדיהם
אילה וצבי גסנר וילדיהם

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
ד"ר ראובן איתן ז"ל
לשעבר מנהל המחלקה לארגון ההסברה ומזכיר הועד הפועל הציוני
משתתפים באבלה הכבד של רעייתו, בניו ובני המשפחה
הלויה תצא ביום א', ט"ו סיון תשמ"ו, 22.6.86, בשעה 11.00
אוטובוס יצא מבנין המוסדות הלאומיים, רח' המלך ג'ורג' 48, ירושלים, בשעה 10.30
המחלקה לארגון
ההסתדרות הציונית העולמית

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
המחלקה לביולוגיה
משתתפת באבלו של גרא איתן
על מות אביו ראובן

אנו מודים לכל שהשתתפו באבלנו
על פטירתה של
אורלי ז"ל
אזכרה 25.6.86 בשעה 16.00
משפחת חצרוני

במלאת ארבע שנים למות יקירנו
יואל פארן (פרנק) ז"ל
נעלה לקברו ביום שלישי י"ז סיון תשמ"ו 24.6.86
בשעה 5.00 אחה"צ בבית העלמין הצבאי ברמת-השרון
(צמוד גהה, מורשה)
המשפחה

במותו ללא עת
של
איז'ו ורדי
ז"ל
אבלים
שורש לורד הנהלת ממן ועובדיה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה
הפתאומית של יקירתנו
גיטה קפמן
ההלויה תתקיים ביום ראשון 22.6.1986, ט"ו בסיון תשמ"ו בשעה 10.00 מבית הלוויות סנהדריה ירושלים
האבלים: בעלה: אליהו קפמן
בנה: ד"ר ראובן תומא ומשפחתו
אחותה: מלכה בר אילן ומשפחתו
אחיה: הוגה גלבינסקי ומשפחתו
יוסף גלבינסקי ומשפחתו
משפחת: בראב ווך

לישראל למדן ומשפחתו
אתכם באבלכם
ג'ניס ודני גילרמן

איגוד לשכות המסחר בישראל
לשכת המסחר תל-אביב יפו
המוסדות, החברים והעובדים
אבלים ומשתתפים בצערו של
ישראל למדן ומשפחתו
על פטירת הבן היקר
עמוס ז"ל
חבריך בועד ובנשיאות

מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון
הנהלת המשרד וצוות עובדיו
משתתפים בצערו הכבד של
סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון
דוד לוי
במות
אביו ז"ל

לסגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון
דוד לוי
אתך באבלך הכבד במות
אביך ז"ל
פרסום של רשות.

כלכלה ועסקים

הבורסה חוששת מהדלפת דו"ח פ.י.ט.

מאת אריה לביא

הנהלת הבורסה חוששת שחברי הדירקטוריון ידליפו את הדו"ח שהכינה על פעולותיה בקשר לחברת הברוקרים פ.י.ט. כן הוחלט שלא למסור אותו לחברי מועצת המנהלים במהלך ישיבת הדירקטוריון שנערכה ביום חמישי.

מנכ"ל הבורסה, יוסי ניצני, מסר לדירקטוריון רק את תמצית הדו"ח על פעולות הבורסה בעניין פ.י.ט בשלוש השנים שקדמו להתמוטטות פ.י.ט.

חברי דירקטוריון הרוצים לעיין בדו"ח יוכלו לעשות זאת רק בלשכת המנכ"ל. נודע שהוכנו שניים־שלושה העתקים בלבד מהדו"ח.

במהלך ישיבת הדירקטוריון, מסר המנכ"ל כי הדו"ח המלא הועבר בצירוף מסמכים הנוגעים בדבר לרשות לניירות ערך על פי בקשתה. מכמד איים יו"ר הרשות לניירות ערך לפנות לבית המשפט ולדרוש צו שיחייב את הבורסה למסור לרשות את הדו"ח.

"לוז" מבקשת להקים תחנת כוח סולרית בכוחות עצמה

לאחר שחברת החשמל מסרבת לממן הקמת תחנת כוח כזו

מאת יונתן שרמן

"לוז תעשיות" מתכוונת לפעול להקמת תחנת כוח סולרית ממקורות עצמיים לאחר שחברת החשמל הביעה את עמדתה לפיה לא כדאי כלכלית להקים תחנת כוח סולרית בארץ.

חברת החשמל לא הביעה את דעתה באופן רשמי, אבל ממסמך שהגישה לגורמים הנוגעים בדבר עולה, כי חברת החשמל מעריכה שעלות הפקת חשמל מהשמש תעלה כפליים מעלות הפקת החשמל בתחנת כוח קונבנציונאלית.

ב"לוז" ציינו, כי הבסיס להערכת חברת החשמל מוטעה. כיוון שחברת החשמל השוותה את תחנת הכוח לתחנות כוח גדולות בהרבה ולא התחשבה בעובדה, כי תחנת כוח סולרית אמורה לספק חשמל בשעות השיא של היממה ולכן יש לבחון את כדאיותה הכלכלית על פי עלות הפקת חשמל באותן שעות.

בתוך כך, "לוז" החליטה ליטול על עצמה את הקמת התחנה, שעלותה 70 מיליון דולר, לאחר ששר האנרגיה, משה שחל התחייב שחברת החשמל תרכוש את כל כמות החשמל המופקת בתחנה.

שר התעשייה, אריאל שרון, אשר נפגש לפני שבועיים עם נציגי חברת "לוז", הודיע כי הוא תומך בהקמת תחנת הכוח הסולרית בארץ ומינה צוות מיוחד אשר יבדוק את נושא ההכרה בפרוייקט כמפעל מאושר.

ב"לוז תעשיות" ציינו, כי באמצעות תחנת כוח סולרית בארץ יוכלו להגדיל את הערך המוסף של יצוא החברה בעשרה אחוזים מ־50 אחוזים היום לכ־60 אחוזים. זאת מאחר ותחנת כוח סולרית בארץ תאפשר להם לייצר חלקים אשר כיום מיוצרים רק בארה"ב.

הבורסה החמירה הכללים לגבי חברות המגייסות הון:

בעלי עניין יוכלו למכור חלק ממניותיהם רק בתום שנה להנפקה

מאת אריה לביא

הבורסה החליטה להחמיר עם בעלי עניין בחברות המגייסות הון בראשונה, וגם עם חברות בהן מתבצעות הנפקות פרטיות. על פי כללים שאושרו בסוף השבוע שעבר במועצת המנהלים של הבורסה, יוכלו בעלי העניין למכור שליש ממניותיהם רק בתום השנה הראשונה למסחר ולא במסגרת השנה הראשונה, כפי שקבעו הכללים הקודמים.

ההחלטה התקבלה כדי למנוע תופעות שהיו מקובלות בבורסה, כאשר בעלי עניין מכרו חלק ממניותיהם אף ביום הראשון שאחרי ההנפקה.

כמו כן הוחלט לשנות את ההוראות הקיימות בקשר לחסימת ניירות ערך. מעתה תיעשה ההפשרה החל מתום השנה הראשונה וניירות ערך יופשרו בכמויות של עד שליש בכל שנה.

עיצוב שערי ניירות ערך

הדירקטוריון קיים דיון בהצעת נוסח לכללים מעודכנים לעיצוב שערי ניירות ערך. כללים אלה הוצגו על פי הצעת תזכיר חוק ניירות ערך, הדנה בהשפעה פסולה על שערי ניירות ערך ויצוב שערים. הדירקטוריון קיבל עקרונית את ההצעה שהובאה לפניו וביקש מועדת נוהלי מסחר לעבד נוסח לכללים אלה. עוד החליט הדירקטוריון כי יש לפנות ליוזמי הצעת החוק ולהדגיש בפניהם את הצורך להכיר במסגרת החוק גם את הנושא "עשיית שוק". נושא עשיית השוק יטופל בבורסה בוועדה מיוחדת שהוקמה לצורך זה.

אושרה הקצאה בזיקה

מועצת המנהלים של הבורסה אישרה את ההקצאה הפרטית במסגרת מיזוג חברת האלקטרודות אגריטרול עם חברת זיקה, הפועלת באותו תחום. במסגרת ההקצאה הפרטית יפורסם מיתאר המתאר את העיסקה. סוכמו הסדרים עם בעלי עניין בחברה להבטחת מסחר סדיר ושיפור הפיזור. כמו כן הוחלט שהמניות שהוקצו לבעלי המניות הוותיקים בהקצאה הפרטית תיחסמנה, כאמור, למשך שלוש שנים על פי ההסדר החדש שנקבע בבורסה.

התעשיינים חתמו על מזכר הבנה עם עמיתיהם מספרד

מאת יונתן שרמן

גם התאחדות התעשיינים חתמה על מזכר הבנה עם עמיתיהם מספרד, אשר השתתפו בביקור המשלחת הכלכלית הספרדית בארץ.

התעשיינים חתמו על מזכר ההבנה בסוף השבוע שעבר, כאשר הצד הספרדי יוצג על ידי לואיס פליזה, יו"ר המועצה לסחר חוץ בהתאחדות התעשיינים הספרדית, ואילו מטעם התאחדות התעשיינים הישראלית חתם על המזכר גד פרופר, יו"ר הוועדה לסחר חוץ.

במסגרת המזכר הוסכם, כי שני הגופים יחליפו ביניהם מידע כלכלי ומסחרי ויבחנו הצעות לפרוייקטים משותפים לשתי המדינות. כן מביע ההסכם על שיתוף פעולה טכנולוגי תעשייתי בין שתי המדינות.

בהתאחדות התעשיינים ציינו, כי ייחודו של הסכם זה בכך שהוא פותח בפני ישראל תחום חדש של שיתוף פעולה אשר לא היה קיים עד עתה כלל.

"קודאק" משהה את הצעתה להחליף את כל מצלמות הפולורויד מתוצרתה

מאת יונתן שרמן

חברת הענק האמריקאית "קודאק" השהתה לתקופה בלתי מוגבלת את הצעת הרכש שלה למצלמות הפולורויד מתוצרתה.

הצעת רכש זו הוצעה בראשונה לפני כחמישה חודשים, לאחר ש"קודאק" הפסידה במערכה משפטית על המונופול לייצור מצלמת הפולורויד בתביעה שהוגשה נגדה על ידי חברת "פולרויד".

בעקבות הכישלון המשפטי, הציעה "קודאק" ל־16.5 מיליון הצרכנים שרכשו את מצלמתה אפשרות להחליף את מצלמתם במצלמת דיסק מתוצרתה בשווי של 50 דולר, או בציוד צילום מתוצרת החברה בשווי של 50 דולר או במניה של החברה, שנסחרה בינתיים במחיר 48 דולר.

מאז הצעת רכש זו עלה מחיר המניה ל־62 דולר, ועלייה תלולה זו במחיר היא שהביאה להחלטת "קודאק" להשהות לפי שעה את הצעת הרכש.

יצוין, כי עד היום התעניינו 3.1 מיליוני בעלי מצלמות באפשרות של החלפת מצלמתם על ידי פנייה לחברה.

דו"חות מתואמים – הלכה למעשה

מאת ד"ר יצחק סוארי

הכותב נמנה על סגל המורים בחוג לחשבונאות באוניברסיטה העברית.

ההתאמה האינפלציונית גורמת לגידול בסעיף ההון ואמנם, ועדת בייסקי כתבה בקטע הדן בהלימות ההון, שיישום גילוי הדעת 36 הביא לגידול יחסי ההון בבנקים מכ־1% לכ־3% מהמאזן

ניסיון ראשון בישראל להתאים את הדו"חות הכספיים לשינויים בכוח הקניה נעשה עם פרסומו של גילוי דעת 23. בביאורים לדו"חות הכספיים החל משנת 1981 נכלל פירוט השפעת האינפלציה הן על הרווח והן על ההון.

אימוצו של גילוי דעת 23 היה כרוך, כמצופה, במספר רב של שאלות מקצועיות. אולם, מעבר לכך היה קושי רב בהבנתו, בעיקר עקב העדר פירוט. בעיני הקורא, מנתח ההתאמה לאינפלציה, היא הסתכמה כמעט בשורה אחת ונתפסה כ"קופסה שחורה" ללא אפשרות לבדוק, להבין ולנתח את מקורה.

גילוי דעת מס' 36, שהוחל על חברות ציבוריות החל מ־31.3.85, התבסס על עקרונות דומים לאלה של גילוי דעת 23. עיקר תרומתו בהפיכת הדו"חות העיקריים והרחבת האינפורמציה הכלולה בהם. הן מבחינה חשבונאית והן מבחינת חוקים אחרים (לדוגמא נושא חלוקת דיבידנד). הדו"חות הנומינאליים הפכו למשניים בלבד, הגם שבקטעים נרחבים (בעיקר דו"ח על רווח והפסד) העוד אינפורמציה בדו"חות המותאמים, מהווה אותנו לדו"חות הנומינאליים.

על אף ההתקדמות הרבה בנושא התייחסותו של ציבור המשתמשים בדו"ח כספיים, נראה, שעקרונות התאמת הדו"חות הכספיים, משמעותם ומגבלות האינפורמציה המהוות אינם מוחלים דיים.

עקרונות התאמת הדו"חות הכספיים לשינויים בכח הקניה

השימוש במונח התאמה ולא הערכה מדגיש את האופי הטכני של ההתאמה המתבצעת. נקודת המוצא היא הדו"חות הכספיים הנומינאליים, וגילוי הדעת נוקט בשורה של תיקונים שמטרתם היא להביא לתוצאה של נטרול השפעת האינפלציה (אין הכוונה לניהול חשבונות שוטף ביחידות מידה יציבה). לצורך כך מבחין גילוי הדעת בשתי קבוצות סעיפים מאזניים עיקריות:

1. נכסים כספיים והתחייבויות

סעיפים מאזניים, שלגבי מדידתם אין לאינפלציה השפעה, או לחליפין שהשפעת האינפלציה נכללה כבר בדו"חות הנומינאליים ובכל מקרה אין צורך לתקן את המדידה הנומינאלית. קבוצה זו כוללת נכסים כספיים כמו מזומן הלוואות, לקוחות, אגרות חוב ממשלתיים וכדו' התחייבויות — כגון הלוואות ספקים וזכאים וכד'.

2. נכסים לא כספיים והון עצמי

קבוצת סעיפים מאזניים, שמדידתם מושפעת מגובה האינפלציה והשפעה זו אינה כלולה בדו"חות הנומינאליים.

נכסים לא כספיים כלליים – קרקע, בניינים, מכונות וציוד שערכם עולה עם האינפלציה ועליית ערך זו אינה מוצאת ביטויה בדו"חות הנומינאליים (בסעיפי דו"ח רווח והפסד ההון העצמי). העובדה שהדו"חות הכספיים הנומינאליים אינם מבטאים את המחיר הכלכלי והאלטרנטיבי להשקעת הון הבעלים.

הכוונה זו בין הסעיפים היא טכנית בעיקרה — בין אותם סעיפים שאת מדידתם יש לתקן כתוצאה מכך שנקודת המוצא שלנו הם הדו"חות הנומינאליים ואלה שאין צורך לתקנם.

מבחינת התוצאה הכוללת של התאמה לשינויים בכוח הקניה של המטבע ייאמר:

(א) באופן קטגורי התאמה לשינויים בכוח הקניה הכללי של המטבע על פי גילוי דעת 36 מביאה בזמני אינפלציה להגדלת ההון העצמי המדוד. הגידול בהון נובע מהתאמת ערכם של נכסים לא כספיים.

(ב) השפעת ההתאמה לשינויים בכוח הקניה הכללי של המטבע על פי גילוי דעת 36 על מדידת הרווח הריאלי (נומינאלי) בזמני אינפלציה אינה חד משמעית והיא תלויה בגודל היחסי של תוספת ההכנסה הנובעת מהתאמת ערכם של נכסים בלתי כספיים (הגדלת רווח) וחוסר כיסוי מחיר ההון האלטרנטיבי של ההון העצמי.

כלומר, ההתאמה לשינויים בכוח הקניה הכללי של המטבע, על פי גילוי דעת 36, מביאה חד־משמעית להגדלת ההון המדווח בדו"חות הכספיים הנומינאליים אך מידת ההגדלה בין התאמת ההון והרווחים שנצברו (עודפים) אינה חד משמעית.

תרומה נוספת חשובה ביותר של גילוי דעת 36 היא הוספת דו"ח שינויים במצב כספי מתאים להשפעת שינויים בכוח הקניה הכללי של המטבע. דו"ח השינויים הנומינאלי המשקף את התנועות הנומינאליות במשך השנה איבד מערכו בעיתות אינפלציה. התאמה ריאלית שלו תורמת אינפורמציה – חשובה לניתוח הפעילות העיסקית.

הערות להתאמה האינפלציונית

על אף החשיבות הרבה של ההתאמה האינפלציונית, קיימות מספר הערות ומגבלות תוכן שמן הראוי להדגישן.

א. התאמה ולא הערכה — ההתאמה המבוצעת מניחה שהנכסים הלא כספיים עלו בערכם בדיוק בגובה עליית מדד המחירים לצרכן מיום רכישתם ועד לתאריך הדו"חות הכספיים האלו, ואינה משקפת בהכרח את שווים הכלכלי. בהערת אגב נציין, שלדעתנו הערכה מחדש והתאמה למדד המחירים לצרכן אינם דרים בכפיפה אחת ויש ביניהם כמעט סתירה פנימית. נכס ששוויו הוערך מחדש, אין אפשרות להתאם אוטומטית אלא יש לחזור ולערוך הערכה בכל דו"ח כספי מאוחר יותר.

ב. מטרת ההתאמה האינפלציונית היא להחזיר אותנו למצב בו לא היתה כלל אינפלציה, אך אין בה כדי לתקן עיוותים בדו"חות הכספיים הנומינאליים או עיוותים הקיימים גם באין אינפלציה. לדוגמא, מבחינת התוכן הכלכלי יש מקום להתחשב במחיר הון עצמי ריאלי גם באין אינפלציה. דוגמא נוספת: רישום נכס במקום הוצאה בדו"חות הנומינאליים לא תתוקן בדו"חות המותאמים לאינפלציה. טכניקת ההתאמה מקבלת את הדו"חות הנומינאליים כמות שהם ואין היא מתיימרת לתקנם.

ג. אי התאמת מחירי הון לזמן קצר — הדו"חות הכספיים ביומנים ממספר מחירי הון ומתאים למדדים שונים. לדוגמא: מטבע זר ומדד המחירים לצרכן (וכן מדד בנין ומדד ידוע). העדר סינכרוניזציה בין מדדים אלה בזמן הקצר עשויה להביא לעיוותים במדידה ובהתאמה האינפלציונית.

לדוגמא: חברה ישראלית המממנת בהלוואה צמודה לדולר השקיעה בסניף בגרמניה ומציגה את ההשקעה כמטבע ארוכה (הנניח לדוגמא, שהנכס העיקרי והיחיד שלה הוא בניין). הבניין ישוערך לפי עליית מדד המחירים לצרכן מיום הרכישה עד לתאריך המאזן וכנגדו תוצג הלוואה צמודה למט"ח על פי עליית שער החליפין. בזמן הקצר, חוסר סינכרוניזציה בין עליית המדד לעליית שער החליפין (כפי שקרה לדוגמא בשנת 1985) עשוי להביא למצבים לפיהם טכניקת ההתאמה תיצור עיוותים משמעותיים במדידה. מבחינה זו שימוש במחירים ספציפיים עשוי היה לסייע בצמצום עיוות זה.

ד. נתוני רווח והפסד — התאמת רווח והפסד נומינאלי להשפעת האינפלציה נערכת במספר אחד או בשורה אחת. בפועל, תוצאה זו נובעת מהתאמת מספר רב של סעיפי דו"ח רווח והפסד נומינאלי, וכן מהשפעת מבנה ההון והנכסים הלא כספיים, כפי שנרמז לעיל. טכניקת התאמה זו מונעת אינפורמציה רלוונטית ביותר של מדידה ריאלית של סעיפי רווח והפסד חשובים ביותר, כולל מכירות, שכר וכד'.

חוסר הנתונים מהעדר אינפורמציה זו מביא בצורה אישית ומשכת לגילוי אינפורמציה נוספת. כך לדוגמא חישוב ההפרשה למיסים הינו חריג בגילוי דעת 36 וזו נמדדת בהתחשבות בהשפעה האינפלציונית. דוגמא נוספת: על פי הוראות לדיווח כספי של המפקח על הבנקים, נדרשים הבנקים לכלול בביאור מדידה ריאלית של ההפרשה לחובות מסופקים וכן חברות שפרסמו באופן וולנטרי נתוני מכירות ריאליים.

ה. טכניקת התאמה לא ערכית — כפי שכתבנו, ההתאמה לשינויים בכוח הקניה הכללי של המטבע היא טכנית בעיקרה. אין לפנינו כל קונספציה ערכית. מדי פעם נשמעות הערות נורמטיביות לגבי טכניקת ההתאמה, כגון כדאיות ההשקעה בנכס לא כספי, לעומת כספי מימון בהון עצמי, לעומת הון זר. כפי שניסינו להדגיש, אין מקום לכל הערכה נורמטיבית לטכניקת התיקון של המדידה הנומינאלית.

א.צ. ברנוביץ – נכסים והשכרה בע"מ

הודעה על אסיפה כללית שנתית רגילה

ניתנת בזה הודעה כי אסיפה כללית שנתית רגילה של החברה תתקיים ביום ב' בתאריך 30.6.86 בשעה 08.30 במשרדי החברה, רחוב החשמונאים 105, תל־אביב (קומה ד').

על סדר היום:
א. דין וחשבון של יו"ר מועצת המנהלים
ב. אישור מאזן הדו"ח רווח והפסד של החברה לתאריך 31.3.85
ג. בחירת חברי מועצת המנהלים
ד. מינוי רואי חשבון
ה. שונות

אם כעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לאסיפה לא ימצא בה המנין החוקי, תדחה האסיפה לאותו היום בשבוע הבא באותה שעה ובאותו מקום או לכל יום אחר או שעה אחרת או מקום אחר כפי שמועצת המנהלים תקבע בהודעה לבעלי המניות. אם באסיפה הנדחית לא ימצא בה מנין חוקי תוך מחצית השעה מן המועד יחשבו שני חברים הנוכחים בעצמם או ע"י ב"כ כמנין חוקי והאסיפה תהיה רשאית לעסוק בעניינים שלמענם נקראה.

בפקודת מועצת המנהלים

הערות:
לפי סעיף 86 לתקנות ההתאגדות של החברה רשאי בעל המניות להיות מיוצג על ידי בא כוח.
לפי סעיף 88 לתקנות ההתאגדות של החברה יש להפקיד את כתב המינוי במשרד החברה בכל עת לפני האסיפה שבה מתכוון מיופה הכוח להצביע על יסוד אותו יפוי כוח.
את הדו"ח הכספי ניתן לקבל במשרד החברה.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מחוז תכנון מקומי נתניה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית/מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, כאישור של הועדה, שינוי תכנית/מתאר מקומית הנקרא "שינוי תכנית/מתאר מקומית מס' נת/555/ד".

אלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8273 חלקות 3, 8, 11, 12, 15, 16, 19, 21, 25, 29, 158–214, 218, 220, 235–248, 264–278, 283–296, 298, 299, 304–325, 327–336, 338–340, 344–360, 368. חלקי חלקות: 2, 33, 337.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: יעוד שטחים למגורים, לצרכי ציבור, בלוקאות, בתי חלים, יחידה מסחרית ושטח ספורט, קביעת התוויית דרכים ואיחוד וחלוקה עפ"י סימן ז' לחוק.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2768 התשכ"ב, עמ' 168 ובעתון בוקר דבר מתאריך: 22.10.81 ובעיתון על המשמר מתאריך: 22.10.81 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף מתאריך: 22.10.81 בשפה העברית/הערבית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרד הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שבהם המשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שייש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז המרכז

טכנודע·המוזיאון הלאומי למדע, תכנון וטכנולוגיה

TECHNODEA • THE NATIONAL MUSEUM OF SCIENCE ,PLANNING AND TECHNOLOGY.

חנכנו משכננו החדש בבנין ההיסטורי של הטכניון בהדר. במוזיאון מוצגת התערוכה — "ליאונרדו־דה וינצ'י — מחקריו במדע וטכנולוגיה".
תצוגת הקבע של המוזיאון פתוחה לקהל במקומה הנוכחי

שעות הביקור: ב - ד - ה: 09.00 — 17.00
ג: 09.00 — 19.00
ו: 09.00 — 13.00

טכנודע

הודעה לבעלי היחידות

ביערה – קרן נאמנות

בדבר תשלום דיבידנד

מועצת המנהלים של מנהל הקרן החליטה על תשלום דיבידנד במזומן תמורת הערך הנקוב של היחידות כמפורט להלן:

תשלום ברוטו	5.500%
ניכוי למס־הכנסה בשיעור של 35.00% שהם	1.925%
דיבידנד נטו שישולם	3.575%

יום האקס נקבע ל־25.6.86.

התשלום יבוצע באמצעות בנק הפועלים בע"מ ביום 29.6.86.

בעלי היחידות בקרן אשר זכאים לתשלום במזומן בגין יחידותיהם, יוכלו ביום קבלת התשלום לרכוש תמורתו יחידות חדשות של הקרן לפי מחירן היסודי ללא תוספת שיעור הוספה.

בקשות לרכישת יחידות תמורת הדיבידנד יש להגיש עד ליום 27.6.86 – באמצעות כל אחד מסניפי הבנקים בארץ וחברי הבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.

מנהל קרן:
הפועלים – ניהול קרנות בנאמנות בע"מ.
הנאמן:
בנק המזרחי המאוחד בע"מ.

הפועלים
ניהול קרנות בנאמנות בע"מ

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף הבצוע

מכרז מס' 190/207.86

החברה מזמינה בזה הצעות לכסוי קירות וגגות (בלוחות מפח פלדה, כ־25,000 מ"ר) של מבנה תחנת הכח "רוטנברג" מדרום לאשקלון

פרטים וטופסי המכרז אפשר לקבל תמורת תשלום של 230 ש"ח (כולל מ.ע.מ.) במשרדי אגף הבצוע, רחוב החשמל 16, תל־אביב, (קומה 11 טלפון 614343/691) בין השעות 9.00 — 12.00 עד יום שישי 27.6.86.

רשאים להשתתף במכרז הנ"ל רק "קבלנים רשומים" שיוכיחו כושר ביצוע לסוג דומה של עבודה.

על ההצעות להגיע למשרדינו עד יום רביעי 16.7.86 שעה 12.00.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

דחפון

שרות מודעות טלפוני של דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

לא הכל שחור בתעשיית האלקטרוניקה

"אופטרוטק" התגברה על הפיגור במכירות

מאת יונתן שרמן

מוסר "הארץ" לענייני כלכלה "אופטרוטק" הצליחה להתגבר על הקיפאון בהזמנות והיא תצליח כנראה לעמוד בתחזית השנתית, המדברת על גידול המכירות בשיעור של כ־30%.

כזכור, ברבעון הראשון של השנה הודיעה "אופטרוטק" כי לא תעמוד בתחזיתה השנתית בגלל ביטולי הזמנות של אחד מלקוחותיה הגדולים, כן ביוונתה החברה על שחיקה גדולה ברווחיות באותו רבעון.

בקתניים הצליחה "אופטרוטק" להתגבר על ביטולי ההזמנות ודו"ר שלמה ברק, מנכ"ל החברה מסר ל"הארץ", כי צבר ההזמנות בחברה יאפשר ל"אופטרוטק" להגשים את תחזית המכירות שלה במלואה.

יחד עם זאת ציין ד"ר ברק, כי החברה לא תחזור על הגידול החד במכירותיה שהיה בשנה שעברה, שהגיע לכדי הכפלת המכירות לסכום של 21 מיליון דולר, בגלל האטה בשוק המעגלים המודפסים בעולם.

ב"אופטרוטק" צופים, כי רק לקראת סוף השנה הנוכחית תחל התאוששות של ממש בשוק המעגלים המודפסים, אשר מביא לתוצאות את חיוביות על המכירות וריווחיות "אופטרוטק".

למרות ש"אופטרוטק" לא מסרה נתונים על הגידול הצפוי במכירות תיה השנה, צפוי כי גידול זה יסתכם בשיעור של כשלושים אחוזים לפחות.

קרנות הנאמנות משקיעות באג"ח המונפקות במקור

מאת אריה לביא

הגיוסים הגדולים בקרנות הנאמנות בשבועות האחרונים — שהגיעו לכ־100 מיליון דולר — מקשים על מנהלי הקרנות לקבל החלטות היכן להשקיע את הכסף. זאת בהתחשב בתשואות הנמוכות על אגרות החוב והשערים הגבוהים של המניות החופשיות.

הנהירה לקרנות נובעת משיעורי הריבית הנמוכים, אותם משלמים כיום הבנקים למפקידים.

באחרונה החלו מנהלי הקרנות להשקיע בשוק הראשוני על ידי רכישת אגרות חוב המונפקות במקור על ידי הבנקים והקונצרנים. מנהלי הקרנות היו אחראים לחלק מהביקושים הגדולים שהיו להנפקות של הבנק לפיתוח התעשיה ושל חברת כלל.

אגרות החוב מהנפקות אלו הבטיחו תשואות גבוהות יחסית של יותר מ־6 אחוז לעומת כ־2.5 אחוז באגרות החוב הצמודות הנסחרות בבורסה.

קרנות הנאמנות היו גם פעילות ברכישת אמיסיות מסוג גליל ושגיא שהונפקו על ידי בנק ישראל ואשר זכו להצלחה רבה. גם הנפקות אלה נתנו תשואות גבוהות מעבר ל־מקובל כיום בשוק המשני.

עובד ומעביד/

חיים ברנזון

הממשלה איננה מוגבלת בפיטורי עובדים שעבודתם נמסרה לקבלנים

בית הדין הארצי לעבודה בירושלים קיבל ערעור של המדינה ופסק שהוראות התקשי"ר, שהגבילו את כוחה של הממשלה לגבי פיטורי צמצום בשירות המדינה, בהחלטות ועדת השירות, אינן חלות על פיטורי העובדים שעבודתם אמורה להימסר לקבלנים.

בית הדין הבחין תחילה בין פיטורים אישיים של עובד בודד לבין פיטורים קולקטיביים. ובמסגרת פיטורים קולקטיביים הבחין בית הדין בין שלושה סוגים שונים ונפרדים של פיטורים, שלכל סוג כללים הנוגעים משלו שאין לערב ביניהם:
א. פיטורים מטעמים כלכליים.
ב. פיטורים מטעמי התארגנות.
ג. פיטורים מטעמים של צמצום היקף המפעל.

המדינה, כמו כל מעביד אחר, רשאית לפטר עובדים, אלא אם כן כוח הפיטורים הוגבל במפורש בחוק או בהסכם קיבוצי או בחוזה אישי.

באשר להגבלות שהוטלו על הממשלה בחקיקה, מצא בית הדין כי המחוקק הגביל את פיטורי עובדי המדינה רק במסגרת של פיטורים אישיים מחמת משמעת, ובפיטורים של סוגים מיוחדים של עובדים, כמו נכים ונשים בהריון.

כמו כן מצא בית הדין, כי המדינה הגבילה את עצמה בתקשי"ר ובהסכם קיבוצי רק בסוגים מסוימים של פיטורים. לגבי פיטורים אישיים נקבעו בתקשי"ר הוראות רק לגבי פיטורים מחמת אי התאמת העובד לתפקידו, ולגבי פיטורים קולקטיביים רק בנוגע לפיטורי צמצום. אולם נפסק כי אין בחוק, בהסכם קיבוצי ובתקשי"ר כל הגבלה על הממשלה בפיטורי עובדים עקב מסירת עבודות לקבלנים.

כתוצאה מכך אושר פיטוריהם של כשש מאות עובדים במ.ע.צ. ובמרכיס הממשלתי שאמורים להיות מוחלפים בקבלנים. (דיון מס' 13/4).

העורך: נחמיה שטרסלר

לבעלי עסקים השוקלים לרכוש מחשב ראשון:

היום מתחילים עם מחשב עסקי יבמ/36

- מגוון פתרונות - תוכניות רבות לענפים שונים (הנדסית, ניהול פיננסי, ייצור, שיווק ועוד).
- רב משתמשים - אפשרות חיבור של מספר מסכים ומדפסות בחיבור מקומי באתר אחד ובאתרים מרוחקים.
- אפשרות גידול - תואם לדגמים גדולים יותר במשפחת יבמ/36: קומפקטי או גדול.
- פשטות - פשוט וקל להפעלה ולשימוש.
- מחיר - מחירים ותנאי מימון נוחים.
- אספקה - אספקה מהירה.
- תקשורת - אפשרות חיבור יבמ/36 למחשבים אחרים כמערכת מחלקתית בארגון.

התקשר עוד היום ל־יבמ:
03-618925 ,618891

* כולל מיסים, ללא מע"מ.
- התשלום בדולרים.

יבמ IBM

יבמ/36: מחשב קטן העושה עבודה גדולה

מכתבים למערכת הארץ

צידוקים מפוקפקים לאלימות החרדים

בוויכוח טלוויזיוני בין השר אמנון רובינשטיין לבין הרב פרץ, העלה הרב טיעונים הרחוקים מלהיות אמת. נבדוק שניים מהם.

הרב חזר וטען, שהצגת התמונות המכוונות כפיו "תמונות התועבה", והצגת הסרטים בקולנוע היכל הם מעשים לא חוקיים. אולי כך הוא הדבר ואולי לא. הסמכות להחליט בסוגיה נתונה לבית המשפט בלבד, ולא לציבור שלדברי הרב "יצא מכליו".

יש לשער שפרץ בקיא בהליכי יצירת החוק במדינת ישראל, ויודע שמשחוקק החוק בידי הכנסת, הותקנו התקנות שהחוק זקוק להן כדי להיות נאכף על הציבור. נותר עוד בית המשפט, שמתפקידו והסמכותו לפרש את החוק. אולי לדעת הציבור ש"יצא מכליו" היו אלה מעשים שבניגוד לחוק. זה עוד אינו הופך את המעשה לנוגד את החוק. מה גם שבית המשפט קבע שהצגת סרטי קולנוע בערב שבת אינה נוגדת את החוק, ושאלת "תמונות התועבה" לא הובאה כלל לדיון בפני בית המשפט.

אני מפקפק מאוד בשאלת היציאה מן הכלים. אנו זוכרים את אותו ציבור מתנהג באותה מידת אלימות בעניין שטח ג', במלון בטבריה, בכביש רמות, בשאלת האיצטדיון, בבריכת "התועבה". ולא מניתי את אפס קצהו של הסרור שמפעיל אותו ציבור.

הבעיה שהסתיר פרץ משומעיו היתה, שלא היה זה מקרה בעלמא ששאלת "תמונות התועבה" לא הובאה בפני בית המשפט. הציבור האלים, העורך פוגרומים לפי תוכנית רב־שנתית, אינו מכיר במשפט ובחוק של מדינת ישראל. ולכן נמנע ממנו, בתוקף היותו שונא ישראל (המדינה), להיעזר במשפט ובבתי המשפט. משום כך הוא נאלץ להשתמש באלימות להשגת מטרותיו.

יאיר גורן

ירושלים

★

מפכ"ל המשטרה "אינו מוכן לנקוט יד קשה" כדבריו, כנגד המתפרעים החרדים. מה באמת שווה רכושם של אזרחים שלווים, השומרים חוק והמשרתים בצה"ל, לעומת זעמם הקדוש של יחידי הסגולה לובשי השחורים?

אני רק מבקש להפנות את תשומת לבו של הקהל הקדוש הזה, שבתחנות המשטרה משרתים יחד, ללא מחיצות כלשהן, שוטרים ושוטרות. והרי זו תועבה של ממש. מי יודע מה בדיוק קורה בתחנות אלו?

כשתחנת המשטרה הראשונה תעלה באש, נשאל שוב את המפכ"ל על המדיניות הרצויה בסוגיית האלימות החרדית.

יהושע ברעמי

ירושלים

על פרשת "דונירה"

בכתבתו של גדעון לוי "אנשים בעקבות גורלם" ("הארץ" 4.6) היו כמה אי דיוקים. אתייחס רק לדברים שאני השמעתי, כמשתתף בשידור "קשר לילי" של ליל ה־2.6.

הזכרתי את "הקרון האחרון של הרכבת האחרונה" כדברי אבי הי"ד בביקורו בקיבוץ רודגס בארץ ישראל בסוף שנת 1937, ולא בשעת הפרידה, כפי שהיה כתוב בכתבה בטעות (זאת נמנעה מאתנו על ידי המשטרה הגרמנית בתחנת הרכבת בברלין). ראיתי חשיבות להזכיר זאת משום שהורי הי"ד קיבלו את האשרה לאנגליה, שהיתה צריכה לגאול אותם ביום 1.9.39, יום פרוץ מלחמת העולם השנייה וסגירת הקונסוליה הבריטית בעיר ברסלאו, וכך באמת איחרו את הקרון האחרון של הרכבת האחרונה.

שנית, אני הייתי ה"מישהו" שהוזכר בכתבה שביקש לעשות צדק עם בריטניה. לא אמרתי, ואין זו אמת, שבית הנבחרים הבריטי דן אחרי הטלטלה באירועי האונייה "דונירה", אלא עשה זאת מיד אחרי שהגיעו הידיעות הראשונות על כך לאנגליה בעצם ימי ה"בליץ". בעקבות הדיון מינתה הממשלה הבריטית ועדת חקירה לעניין ה"דונירה", וזו שלחה את מייג'ור לייסון (הי"ד) לאוסטרליה. בעקבות ממצאי הוועדה הענשו האחראים לתלאות, ושולמו לנו פיצויים על כל שנגנב והושמד לפי הנתונים שמסרנו.

מתוך הנאמר בכתבה משתמע, כאילו אנגליה פעלה בדומה לגרמניה הזוקה ושילמה פיצויים אחרי המלחמה. אם יתעורר רושם כזה, יהיה בכך עוול משווע לעם הבריטי.

שלמה דרור (פריאר)

ירושלים

★

ב־1 ביוני התכנסו ב"קול ישראל" שבעה חברים אשר הוגלו ב־1940 לאוסטרליה, וב־4.6 סקר גדעון לוי שידור חי זה במדור הרדיו שלו.

רוב סיפורי האונייה "דונירה" שפורסמו עד כה, צונזרו ועברו סלקציה. בין מגורשי "דונירה" היו חילוניים, ציונים, שומרי מסורת וחרדים. אך משום מה, רוב המקורות יצאו מהמיעוט החרדי. אשר שיעורו לא עלה על 7 אחוזים מכלל הקבוצה.

גדעון לוי, אשר קיבל כנראה מידע ממקור אינטרסנטי, הזכיר שבעה נוכחים במשדר באופן שמי. אולם שלושה שמות היו כלא היו: שלמה ואלי דרור ויצחק סלמון, ובמקרה שלושתם מן המגזר הציוני.

לעומתם, שניים לא הידרכהו: הרב אלחנן בלומנטל ואליעזר הקסטר. טעות זו שקופה למדי והיא תואמת את כל הפרסומים ששוחררו עד כה וכן גם ציטטות רבות בתוך הספרים — ודווקא אלה שייכים לאותם החברים האלמונים ששמם לא הוזכר.

אלי דרור (פריאר)

קיבוץ שדה אליהו

גדעון לוי מעיר: כל השמות שהוזכרו בכתבה השתתפו בתוכנית — מי בטלפון ומי באולפן.

אטלס לאומי: תשובה לדוד לוי

השר דוד לוי, הממונה על אגף המדידות כשר הבינוי והשיכון, פירש ("הארץ" 17.6) את דעתו על דברים שכתבתי בדברי הסבר לאחד הגיליונות של אטלס ישראל, שהתפרסם על ידי אגף המדידות.

ראשית הבהרה:

אטלס ישראל הוא האטלס הלאומי של ישראל. הוא נמנה על קבוצה של כמאה אטלסים לאומיים המתפרסמים על ידי מדינות רבות. פינלנד היתה חלוצה בתחום זה, בפרסמה את המהדורה הראשונה של אטלס פינלנד ב־1899. בארצות רבות האטלס הלאומי מתפרסם על ידי האקדמיה למדעים. האטלס המשמש עתה עילה לוויכוח הוא המהדורה השלישית (היא המהדורה העברית השנייה) של האטלס הלאומי שלנו.

משמעותו של אטלס לאומי, שהוא מסכם סיכום כרטוגרפי (עם ניתוח בדברי הסבר) את הממצאים הגיאוגרפיים של ארצנו מדינה, ומשקף את מצב המחקר הגיאוגרפי למועד מסוים. מחבריו של אטלס לאומי הם מדענים החותמים על חיבוריהם כמו על כל חיבור מדעי אחר. אטלס לאומי אינו מסמך רשמי, ובוודאי איננו "מסמך רשמי של ממשלת ישראל". הוא לא נערך על ידי מוסדות הממשלה, אלא על ידי חוקרים, ולכן הוא בוודאי לא מחייב, ולא מתיימר לחייב את הממשלה.

דברים ברורים על אופיו של אטלס לאומי הובאו ב"הארץ" ב־10 ביוני מפיו של הפרופסור משה ברור.

היות ובישראל אין צנזורה פוליטית, נראה לי שכל ניסיון של "חיתוך" דברי ההסבר מתוך "העותקים" של האטלס, או הוחלפת פרק שנכתב על ידי מחבר בפרק אחר הנכתב על ידי מחבר מטעם, פסולים מעיקרם.

ולנושא שבוויכוח. אין אני סבור שאפשר להתעלם מכך שיש תפיסות שונות בדבר התיישבות היהודית ביהודה ושומרון, וכי לכל אחת מהן השלכות בשטח, לרבות השלכות פוליטיות בעתיד.

פרופ' דוד עמירן

ירושלים

קולנוע / רחל גורדין

לאריסה גוזיבה בתפקיד בת האצילים העניה, הבוזקת בחומות של איסורים חברתיים.

ואסיה, אני אבודה!

"אהבה על הוולגה", קולנוע צפון, ת"א

המאה ה־19 ברוסיה. עולם פיאודלי הנשלט על ידי גברים. המצייגות מציגה חזית רומנטית של בנות אצולה יפהפיות וג'נטלמנים נעוצים. שיט בספינות פרטיות על הוולגה, אביב על סוס לבן (פשוטו כמשמעו), וצוענים הנודדים לשיר שירי אהבה, יוצרים רושם שהאהבה מניעה את גלגלי העולם. אך הכוח הפועל מאחורי החזית הרומנטית הוא כוחו של הממון. האהבה, היופי, הטירה, הכישרון, הם אביזרים בעלי מחיר בשוק, והצעדים המכריעים בחיים נקבעים על־ידי שיקולים כלכליים. בת האצולה העניה חסרת הנדוניה לאריסה אוגודלובה (לאריסה גוזיבה), ותחתנת על גוד דינה כשהיא משליכה את יהבה על האהבה. המאה ה־19 חונקת אותה בחומות של איסורים חברתיים, ודוחפת אותה לזרועות הייאוש.

"אהבה על הוולגה", סרטו של אלדר ריאזאנוב, המבוסס על מחזה של המחזאי הרוסי בן המאה ה־19 אלכסנדר אוסטרובסקי, אינו מצליח לסחוף את הצופה להזדהות מלאה עם העולם הסגור שהוא מציג. על אף הפופולאריות של המאבק לשחרור האשה, הדילמה של הגיבורה נראית מגוחכת ואנכרוניסטית בעיני שנים חברתיים של ימינו. מאידך, הסרט אינו מצליח ליצור מישור הסתכלות אחר, הבוחן עולם זה מבחוץ. כפי שעשה למשל סרטו ב"אוול ה". התוצאה היא סרט קיטש צורך בהרבה תמימות כדי לקבלו כפשוטו, אך אינו ביקורתי דיו כדי לענות על ציפיותיו של צופה בן ימינו. כאשר הגיבורה מכריזה "ואסיה, אני אבודה" נשמעת קריאה זו מתוך עולם אחר וזר להלוטין. לכל היותר אפשר להשוב, "כמה חבל שכבר אין בנו התמימות הדרושה כדי להזדהות עם הדברים".

הסרט נקים לעין ולאוזן. הקרות על הוולגה, הארמונות עם הצריחים, צלילי הפעמונים ושירי העם הרוסיים, מכפקים רקע הולם לאצילים השקועים בבשקים הנהנתנים של בני מעמדם. פקיד הדואר המותר אחר הגיבורה הוא היחידי המתנייס בריצינות לחיים ולמוות, הוא גם היחידי המדבר בגלוי על כסף. הסרט מעמיד אותו באור נלעג ומגורגל. לצד בני האצולה בעלי הסבנן והנוטלי הצבעת, המופעלים על ידי הבקי מבלי להזכיר את שמו.

לאריסה גוזיבה, שחקנית תיאטרון רוסיה יפהפיה מבלבת בתוך רב את גיבורת הסרט שאינה מצליחה לפרוץ את גבולות התפקיד החברתי הנועד לה. אם הרבות חסרה ביקורת עצמית — זה ליקוי בתסריט, לא במשחק. ניקיטה מיכלקוב — שחקן, ספר ובימאי רוסי נודע — מעניק קסם אישי לדמות מאוהבה על לריסה. ואילו אנדריי מיאגקוב, בתפקיד הפקיד, מצליח לעורר שאט־נפש, צחוק, ורחמים גם יחד.

סידור הבאהור יותר על אלדר ריאזאנוב, שהוקרן בארץ, "תחנה לשניים". אין את הרומנטיקה באמצעות ההמות, וכך אפשר לקהל ללכת עם גיבוריו. "אהבה על הוולגה", לעומת זאת, הוא מלודרמה רומנטית חסרת הומור, הזוקקה לאווירה הולמת כדי להיות אמינה. שנות השמונים של המאה העשרים אינן מספקות אווירה כזאת.

הארץ ממליץ

תל אביב

הסיפור האמיתי (גורדון) — זוועות המשטר הצבאי של ה"חונטה" בארגנטינה בשנות השבעים, נחשפות דרך סיפורה האישי של מורה להיסטוריה, המגלה בהדרגה את האמת על עצמה ועל העולם בו היא חיה. משחק מצוין של כל המשתתפים, ובימוי טוב. בסרט פרלידי רב עוצמה, שזכה בפרס ה"אוסקר" כסרט הזר הטוב ביותר.

זכרונות מאפריקה (שחף) — חייה של הסופרת איזק דינסן (הבארונית הדנית קארן בליקסן) בחווה לגידול קפה בקניה בראשית המאה. מריל סטריפ ורוברט רדפורד מככבים בסרט. שבריים ע"י סידני פולק כדר מנסה הוליוודית. נופים מקסימים ביופיים וקצב המרחיב את הלב.

סיפורה של אגנס (סטודיו) — סרטו של הבימאי נורמן ג'ואיסון מבוסס על המחזה "אגנס של האלוהים" ועוסק בנזירה שנכנסה להריון ובמאבק בין מדע ודת. שלוש שחקניות טובות: אן בנקרופט, ג'יין פונדה ומג טילי.

שיגעון של לילה — (גת) — במשך לילה אחד ברובע הסוהו בניו יורק עובר גיבור הסרט מעמדה של תייר למצב קיומי של חיה נרדפת. קומדיה שחורה, סוריאליסטית, בבימוי של מרטין סקורסזה.

נשיקת אשת העכביש (ריגנה 1) — הומוסקסואל בגיל העמידה והמהפכן סגפני כלואים בתא אחד בבית־סוהר בדרום אמריקה. ביים הקטור בבנקו ("פיקוטה"). ויליאם הארט זכה בפרס ה"אוסקר" על משחקו בסרט זה.

ראן (ריגנה 2) — סרטו של אקירה קורוסאווה מביא אגדה יפנית עפ"י "המלך ליר" איכויות אמנותיות יפהפיות.

שלושה רווקים ותינוק (ריגנה 3) — שלושה בחורים צעירים נאלצים לטפל בתינוק ומתאהבים ב"אהבת" כרט חביב ללא יומרות.

רכבת אל הנמשט (בן יהודה) — שני אסירים בורחים עולים על רכבת הדוהרת אל האבדון. סרט מתח עם גוון פילוסופי, על האפשרות לגלות חסד בעת מצוקה. משחק טוב של ג'ון וויט.

ירושלים

שלושה רווקים ותינוק (כפיר) — ראה ריגנה 3, ת"א.

נשיקת אשת העכביש (מיטשל) — ראה ריגנה 1, ת"א.

שיגעון של לילה (רון) — ראה גת ת"א.

רכבת אל הנמשט (אריסון) — ראה בן יהודה, ת"א.

חיפה

שיגעון של לילה (רב גת) — ראה גת ת"א.

נשיקת אשת העכביש (שביט) — ראה ריגנה 1 ת"א.

סיפורה של אגנס (רב־גת) — ראה סטודיו ת"א.

רכבת אל הנמשט (רון) — ראה בן יהודה, ת"א.

מדריך הארץ

פרק יומי	משנה יומית
תהלים צ"ד	כלים כ, ה־ד
דף יומי	הלכה יומית
שקלים ח	קו"ס קס, יג־ט

תורנות רופאים

הסתדרות רופאים מבקרים דחופים:

מ"ש בערב עד למחרת ב־8 בבקר בתחנות מד"א טל' 101.

מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
נס ציונה 781111
הרצליה 052־541333
נתניה 823333
רחובות 08־451333
חדרה 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767

מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' — 20.00–8.00; ביום ו' — 15.00–8.00. טלפונים: 03־433500, 03־433300.

"שקט" — שירות רפואי לבית: שירות ביקורי בית של רופאים ממחוזות לילדים ומבוגרים בשעות 24–19, טל' 03־7549111, "שקט" קוד מנוי 222.

ער"ן — עזרה ראשונה נפשית 24 שעות ביממה:
ירושלים 227171
תל־אביב 261113, 261111
חיפה 672222/3
נתניה 053־35516
באר־שבע 057־418111

מרכז רפואי באר יעקב 08־223958

מרכז סיוע לנפגעות אונס (24 שעות

ביממה:
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 03־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז סיוע למכורי לחץ מטעם "מקלט":
א־ה 11.00–13.00
ב־ד 16.00–18.00
טל' 220031
רח' מאנה 15 תל־אביב

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב, דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 03־285822

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות מתאום טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00 שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00.

חיפה, רח' הנבון 26, קומה ג', טל' מס' 04־523־566. שעות הקבלה כל יום 20.00–23.00.

שיר"ן — שירות רפואי נייד (24 שעות ביממה, כולל רופאת שיניים): ירושלים, מוקד יום 669531, 668585. מוקד לילה, שבת וחג 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון בד"ד. תל־אביב, מוקד יום 218830, 218898. מוקד לילה 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון בד"ד.

יד בזיר — אזור קשבת לילד ולהורים תל אביב "לילד" 226027 24 שעות ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־17.00 עד 20.00. חיפה ונהריה — 229488 מ־20.00 עד 11.00.

תורנות בתי־חולים

תל אביב
דנה — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים
בקור חולים — (כירורגית)

הדסה ע"כ — ילדים, עיניים, א.א.ג.
שערי צדק — (פנימית)
הדסה הר"צ — (נשים, אורטופדיה)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
שאול ברנרט מקס 27 441449
כט פרישמן 66 237326
ירושלים
מרפאת רוממה הכ"ג 525191
חיפה
יבנה אבן סינא 7 672288
חולון
אבנון הסיבן 52 889155
בת ים
עין יהב 4 884834
רמת גן
רש"י רש"י 13 7510971
נתניה
קופ"ח כללית ברודצקי 31 91123
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
הרצליה
מוצקין שד' השופטים 64 ק. מוצקין 237243
רחובות
כללית בני משה 452381
חדרה
יפה הנשיא 66 22122

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא הכרות, משפחה, מיניות — אבנגנע נגייצא. ימים ב', ג', ד' — 17.00–20.00. במרכז 66 ת"א, טל' 281228. חיפה ימים א' רד' 16.00–19.00 רח' הגפן 14 טל' 381520.

מרכזי מידע — אגר
03–432777 04–549121
02–528231–2

שידורי רדיו וטלוויזיה

טלוויזיה

17.30 הופה היי — תכנית בידור חדשה, המבוססת על סדרת ביקורים ביישובים שונים בארץ. הפעם באילת
18.20 פרס תפשה
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) הענק הגרהים — סדרה
19.00 (ע) יומן השבוע
20.00 עד פופ — עם להקת ג'סדרה טול
20.30 מבט לחדשות
21.00 גביע העולם בכדורגל, מכסיקו 1986 — שידור ישיר של משחק מס' 48, שלב רבע הגמר
22.50 קין הכל — דראמה
23.40 מלוא הבית — סדרה משעשעת
00.05 חדשות
00.10 משאיות המוות — מסדרת קבן
00.55 גביע העולם בכדורגל, מכסיקו 1986 — שידור ישיר של משחק מס' 48, שלב רבע הגמר
03.00 פסוקו של יום

טלוויזיה לימודית

08.40 מבך למפרות (סודי)
09.00 אנגלית ר'
09.20 השעה שלנו — ידידי מרחוב ארנון
10.30 פרפר נחמד
11.00 השכן ה'
11.15 צרפתית
11.30 מתמטיקה ה'־ו' — סין
14.00 מועמי יסוד ביהדות — ההגב תשובה
14.35 גלולים
15.00 היהדות הגון הגבוש
15.30 רחוב סומסום
16.20 האגדה של פרסי
17.00 ערב הרש

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.07 בוקר טוב
07.30 שונות מוסיקלית
09.30 קונצרט בוקר
12.05 אמנים באולפן
13.00 קונצרט צהרים
15.05 הדרון המוסיקלי
16.00 קונצרט מנחה
18.30 מוסיקה ליום ראשון — באך: קנטטה מס' 20 "הו נצח זו מלה כרעם" (סולנים/מקהלת פראנקפורט/להקת קולגיום באך מסטוטגארט/ה. רילינג). יב. באך: גלוריה בדו מאג'ור (סולנים/מקהלה הקאמר והסימפונית של רדיו ברלין/א. קוכמטסקי)
20.05 ערב טוב — בוקריני: סונאטה מס' 2 לקרן ופסנתר (מ. ר. וקרו/ג. קרוק). סרטוקה: סונאטינה "כרמר" ע"פ ביזה (מ. שימצני — כינור/י. מוס — פסנתר)
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי — ברהמס: סונאטה לכינור ופסנתר מס' 1 בסול מז'ור אופ. 78 (ו. מאוב/ג. לסקל. שלישייה לויולה, צ'לו ופסנתר בלה מינור אופ. 114 (ר. ג'ינקיוב/ג. ברגמן/מ. לקס). חמישייה לפסנתר וכלי קשת בפה מינור אופ. 34 (מ. הלפגן/עם רביעיית הלאו)
22.30 מסורות מוסיקליות בארץ
23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק

רשת א'

12.05 בעקבות הכרסם
14.06 לבת ולבן ולכל המתעניין
15.30 קולו הגרע
16.05 יום בעיירת עיתוה — ראש הפין
17.20 האנציקלופדיה המתחה — "פוראמנג" — תבנית על חיפה
18.06 מבחת ארץ — זמר זמרי המסורת
18.50 פרקי היום מתנ"ך
19.00 מושבות ישראל
19.30 שידורים לצעירים
22.05 תכנית הגיון — יצירות מרגשות

רשת ב'

14.06 יש עניין
15.05 רגעי קסם
16.05 שירים ושיקורים
17.10 יומן כלכלה
17.30 על מספרים ואנשים
18.06 מסיבת עיתונאים
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 עם ישראל — עניינים יהודיים בעולם
20.05 אומר כשהחון — פרקי חזנות ספרדיים
22.05 תזמורות כלי־נשיפה — התזמורת המלכותית הבכנית ההולנדית מנגנת מעיבודיהם של גדולי אורטוספזז הזמן ריצבדה מאס קודלס
23.05 צלצול שלישי — שבועון לאמנויות
00.10 יומן מכסיקו
00.20 צלצול שלישי (המשך)

רשת ג'

18.06 מבחר המנגנים הלוהטים
21.05 אדום עתיק — שירים שלא גם לים
23.05 והלילה הוא שירים

גלי צה"ל

06.05 אנתולוגיה מסורתית
06.30 מוקדים עין — מידע ומוסיקה
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר טוב ישראל
09.05 סולים, רכות, סולים
11.05 גבון לעבשיו
13.05 סולים, רכות סולים
16.05 רוקים רוקנמנסיים — ולצרת הו'ולות העבודות, ספרי הבצלב כשעות היום 40 בארץ
17.00 יומן גלי־צה"ל
17.30 כוונת — עניני צבא וביטחון
17.50 יומן ספורט
18.05 סולים, רכות, סולים
19.05 סולים, רכות, סולים
21.00 מבט לחדשות
21.30 סולים, רכות, סולים
00.05 צילור לילה משולתת

שידורים קבועים

רשת א'

07.10 הוו שירים — ממומנים יפנים
08.05 ומנה — עם בני הגדל
09.05 הדיר לא הם
09.30 מבטם
10.30 הדיר קל
11.10 שירים עבריים
11.30 הסכלה היעת לכל

רשת ב'

08.05 הוטל בטבלים
09.05 ביקור־בית
10.10 כל צבעי הרשת
12.10 גל פתוח — חדשות ומוסיקה
13.00 בחצי היום

09.05 מה, כבר חשבת
10.05 אגן היום הזמנות
11.05 שעה עם מלאכי ימקיה
12.05 דק מוסיקה
13.06 רק בישל הל
14.06 לי ולך — שיר וברכה
15.05 חדש, חדיש ומהדורה
16.05 מוסיקה לעניין
17.05 הצבה יומית

רשת ג'

06.11 בוחרת לאשר
07.05 שיר בבוקר בבוקר

גלי צה"ל

06.05 אנתולוגיה מסורתית
06.30 מוקדים עין
07.07 שבע אפס שבע
08.05 ביקור־בצב ישראל
אילה בוקר
10.05 ארוחת עשר
11.05 גבון לעבשיו
13.05 קשר רדיו 13.35 יומן שיחותום
14.05 ודרהיוס
15.05 מגישה יומית

לוח בתי קולנוע

תל־אביב

אורלי — הנבנטנים 5.00, 7.15, 9.30
אלנבי — המנגה האזרח בפריז 5.00, 7.15, 9.30
אסתר — תופסה במורה בוויחפה 5.00, 7.30, 9.40
בית לסין — פטרנגו 11.15 בלילה
בן יהודה — רכבת אל הנמשט 5.00, 7.15, 9.30
גורדון — הסיפור האמתי 7.15, 9.30
גת — שיגעון של לילה 5.00, 7.30, 9.30
ריגנה 1 — נשיקת אשת העכביש 11.00, 1.30, 4.45, 7.20, 9.45
ריגנה 2 — 3 רווקים ותינוק 11.00, 1.30, 4.45, 7.20, 9.45
ריגנה 3 — ראן 11.00, 2.00, 6.50, 9.30
דקל — המן בפליין 7.15, 9.30
דיזנגוף — ... 8.00, 10.00 משהו 12.00
הוד — תמך, תתך 5.00, 7.30, 9.30
רב חן: חן 1 — בו'גלים שבולה 5.00, 7.20, 9.40
חן 2 — סלבוזר 5.00, 7.20, 9.45
חן 3 — תרגיל לרחמים מתוולים 5.00, 7.20, 9.45
חן 4 — מגמי פיטון ההגים מולוזר 10.30, 1.30, סבב על המסלול 5.00, 7.25, 9.40
חן 5 — כלבי הקסם 10.30, נאמי ו... 5.00, 7.30, 9.45
לימור — שיכון חושים 4.30, 7.15, 9.50
לב 1 — אהבת משמעות 1.35, 5, 7.40, 9.50
לב 2 — גביחוי המאגן 1.45, 5.00, 7.30, 9.40
מוגרבי — סמד לגול שיפצים
מוזיאון ת"א — "מסאי" חלק ב' ב־13.00, חלק א' ב־18.30
מקסים — המו הנומות 5.00, 7.30, 9.30
מרכז החוזה הישראלית — הסרוסלים 9.50
סטודיו — סמר לגול שיפצים
סינמה 1 — מקסי 5.00, 7.30, 9.30
סינמה 2 — קאמרה 5.00, 7.30, 9.30
סינמטק ישראלי — הרייקון המהרן 7.00, 9.30
פאר — צעירים לקשורים 4.30, 7.30, 9.30
פריז — מגמי פיטון בריאן מסב עליון 12.00, 2.00, 4.00, 7.30, 9.30, מגמי פיטון והגביע הקדוש 11.30
צפון — אהבה על הוולגה 4.00, 6.45, 9.30
שחף — זכרונות מאפריקה 3.45, 9.15
תכלת — נורה 5.00, 7.30, 9.40
תמוז (התמדרה) רמת אביב — כתום הנוף 7.15, 9.15
תל־אביב — מגנה שבויים 5.00, 7.15, 9.30

כפר סבא

חן — רגו 9.15
תמל — גרמלינס 4.30, שורת המקולה 7.00, 9.15

ירושלים

אריסון — רכבת אל הנמשט 4.50, 7.30, 9.30
אדריאל — מגמיה 4.30, 7.15, 9.30
אורין:
אדר 1 — סילברדו 4.30, 7.15, 9.30
אדר 2 — גבר הבריל 4.30, 7.00, 9.30
ארנון — כמום הנוף 4.30, 7.00, 9.15
בית אגרון — המשמר 7.00 הכבוד של פריצ'י 9.30, פרקבסטיין הצעיר 12.00
בנייני האומה — זיכרונות מאפריקה 6.15, 9.00
הבירה — תתך, תתך 4.30, 7.30, 9.30
כפיר — שלושה רווקים ותינוק 4.30, 7.30, 9.30
מיטשל — נשיקת אשת העכביש 7.15, 9.30
עדן — מגמה שבויים 4.30, 7.30, 9.30
סמדר — נזירה 7.30, 9.30
רון — שגעון של לילה 4.30, 7.30, 9.30

רחובות

בית העם — בי"ס לאסירים מוזולים 7.30, 9.00 לילות לבנים
חוד — פעמים במקוך הזיים 7.30, 9.30
חן — השומר בבוהמן 7.30, 9.30

רמת־גן גבעתיים

ארמון — בעקבות אוצר הנילוס 5.00, 7.15, 9.30
אורדע — אדיאבה בצוא 4.30, 7.15, 9.30
ארמון — מרשת הליקרמאק 7.15, 9.30
הוד — זיכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
לילי — נמרה 7.15, 9.30
רב חן — רמת גן
חן 1 — שיגעון של לילה 5.00, 7.30, 9.40
חן 2 — כתע עסקים של אבא 4.15, 6.30, 9.40
חן 3 — בוזר בו 5.00, 7.30, 9.40
חן 4 — היפיפיה והחזמן 5.00, סיפור אמתי 7.20, 9.45
קופה כפר המכבייה — שעשות קודר הסגולה 7.00, 9.30
שבטם — גביחוי המאגן 7.30, 9.30
רמבנ"ק — סגור

נתניה

סמדר — גבורי המאגן 5.00, 7.00, 9.15
שרון — רמו 5.00, 7.00, 9.15

בת־ים

אורנים — מבת הדיקון 5.00, 7.15, 9.30
עצמאות — לילות לבנים 4.30, 7.00, 9.30

חולון

ארמון — בעקבות אוצר הנילוס 5.00, 7.30
מגדל — גבורי המאגן 7.15, 9.30
סבוי — זיכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
רינה — מגמה שבויים 5.00, 7.30, 9.30

חיפה והסביבה

אורה — שיכון חושים 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — קאט 6.00, 9.00
אמפיתיאטרון — מגנה שבויים 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — מה רואו עיני החוזל 4.30, 7.00, 9.15
חן — גבר הבריל 4.30, 7.00, 9.15
מיגדמק — אסמה לבנה + הרמסום 9.30
סמבי — מגמיה 5.00, 7.00, אבבה בצירה 9.15
עצמון — שודרי המוקים 4.30, 7.00, 9.15
פאר — תופסה מבורת בווידוסה 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור המודרג — מבע עסקים של אבא 4.00, 6.30, 9.00
רון — רכבת אל הנמשט 4.00, 6.45, 9.00
רב גת 1 — שגעון של לילה 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 2 — סיפורה של אגנס 4.30, 7.00, 9.15
שביט — נשיקת אשת העכביש 7.00, 9.15

קריות (חיפה)

אורות — רמו 7.00, 9.15
בית העם — אהבות משמעות 9.15
זוהל — יומו של אלוף 9.15
סנון — השומר בבוהמן 7.00, 9.15
סבורן — נזירה 7.00, 9.15
חדר — כי כבוד מהמקון נמסל 7.15, 9.00

חדרה

תפארה — לילות לבנים 7.00, 9.30
חמי — בתוק כי ששמר אותון 4.30, 7.15, 9.30

הרצליה

חוד — שלגיה השבעת הגמדים 3.00, 4.30
הדוקון 7.15, 9.30
היבל — זהלונות מתוקים 5.00, 7.30, 9.30
תפארת — נזירה 4.30, 7.30, 9.30
חלון הראול — בוגרה לקטר 7.15, 9.30

נצרת עילית

מתנ"ס — קיקון 9.00

פתח־תקוה

היכל 1 — שלושה רווקים והינוק 5.00, 7.30, 9.30
היכל 2 — בעקבות אוצר הנילוס 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3 — זיכרונות מאפריקה 6.00, 9.00

רמת השרון

מרכז — הזמן על כוחה 7.30, 9.30 (?)

התזמורת הקאמרית הישראלית
מנהל מוסיקלי: יואב תלמי

שמחה לארח את המקהלה הקאמרית ההולנדית בביקורה השני בארץ.

השבוע יתקיימו קונצרטים א־קפלה בניצוחו של ג'והן אולדיס במסגרת "קול המקהלות": כפר סבא: 23.6.86; מוזיאון ת"א: 24, 25 ליוני; קונסרבטוריון באר־שבע: 26.6.86; תיאטרון ירושלים: 28.6.86.

מנויי התזמורת הקאמרית שבידם שובר החלפה יוכלו להמירו לקונצרט זה.

קונצרטים נוספים:
גבעת חיים מאוחד, מרכז התרבות ע"ש משה שרת: יום שישי, 27.6.86, 21.00
עפולה, היכל התרבות יום ב', 30.6.86, 21.00

התזמורת הקאמרית הישראלית
בהשתתפות המקהלה הקאמרית ההולנדית
מנצח: יואב תלמי

הנדל: דיקסיט דומינוס; שוברט: רוזמונדה, ועוד
אודיטוריום חיפה, 1 ביולי; מוזיאון ת"א: 2, 3, 7 ביולי;
כפר סבא: 5 ביולי; תיאטרון ירושלים: 6 ביולי; עין השופט: 8 ביולי
— כרטיסים בקופות —
נמשכת מכירת המנויים לעונת 1986/7: "קולות ונגינים", "פסטיבל אמדאוס" (סתיו ואביב) "לכל המשפחה".
פרטים במשרדי התזמורת.

הודעה לפי סעיף 77 לחוק התכנון והבניה — מרחב תכנון מקומי הגליל המרכזי

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי יש בכוונת הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, להכין תכנית שינוי לתכנית המתאר מס' ג/999 לכפר נחף.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית הם: גבול תכנית מס' ג/999 נחף המאושרת.

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — צפון

מוזיאון תל־אביב
שדרות שאול המלך 27

שבוע אחרון לתערוכה
"כי קרוב אליך הדבר מאד"
דלות החומר כאיכות באמנות הישראלית

שיח גלריה בתערוכה: ביום שלישי, 24.6, ובמוצ"ש 28.6, בשעה 20.00
הנעילה במוצ"ש 28.6

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט למנויים מס' 10
מנצח: זובין מהטה
מוזיקה — יוהאן צ'ונג
מנצח ופסנתרן
בתכנית מיצירות: מוצרט ודבוז'ק
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה 4: הערב — 22.6.86

קונצרט למנויים מס' 10
קורט מאזור — מנצח
מנחם ברויאר — כנר
מרצל ברגמן — צ'לן
אלכסנדר וולקוב — פסנתרן
בתכנית מיצירות: מאסוס, בטהובן וברוקנר
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה 5: יום ב', 23.6.86
סדרה 6: יום ג', 24.6.86
סדרה 7: מוצ"ש, 28.6.86 (ב־9 בערב)
סדרה 8: יום א', 29.6.86

קונצרט למנויים מס' 5
קורט מאזור — מנצח
מנחם ברויאר — כנר
מרצל ברגמן — צ'לן
אלכסנדר וולקוב — פסנתרן
בתכנית מיצירות: מאסוס, בטהובן וברוקנר
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה 4: יום ד', 25.6.86

קונצרט למנויים מס' 9
קורט מאזור — מנצח
מנחם ברויאר — כנר
מרצל ברגמן — צ'לן
אלכסנדר וולקוב — פסנתרן
בתכנית מיצירות: מאסוס, בטהובן וברוקנר
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה 3: יום ה', 26.6.86

מוסיקה קלסית קלה
קונצרט מס' 6
קורט מאזור — מנצח
יהלי וגמן — פסנתרן
התכנית:
מנדלסון: קטעים מתוך "חלום ליל קיץ"
חצ'טוריאן: קונצ'רטו לפסנתר
ליסט: ואלס מפיסטו
צ'ייקובסקי: קפריצ'ו איטלקי
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
יום שני, 30.6.86

חידוש כרטיסי־המנוי לעונת היובל יפתח ב־15 ביולי 1986

בית התפוצות — ישראל
היכל התרבות, ת"א
טל' 282949, 200911

23.6 — מיתרים בשניים: מעין ידידיה — ירושלים.
24.6 — חליל ונבל: בי"ס זיו וביה"ס מגדד ב', רעננה.
25.6 — חליל ונבל: בי"ס הראל, אשקלון.
26.6 — להקת ענבל: בי"ס גבורי עציון ובי"ס בית יוסף, קרית אתא.
27.6 — חלילים בשניים: עירוני כ"ס, ראשל"צ.
* * *
בשתוף מרכז באך — בית יד לבנים, תל־אביב
מפגש: מקהלת הנערים של ה"נוער המוסיקלי" והפסנתרנית ורדה נשרי.
יום ה' 26.6.86, 17.30

נמשכת ההרשמה לקייטנות "הוד הכרמל" לגיל 6־14
• קייטנת פנימיה 26/7 — 15/8
• קייטנה דיאטטית 1/8 — 15/8
פרטים ותלון מפורט: "הוד הכרמל", דניה 25, הר הכרמל חיפה
טל' 04־253901, 04־256307

אנסמבל מיתרים חדש
דרושים
נגני קשת מקצועיים
נא להתקשר לקונסרבטוריון רמת השרון
טל' 482775 או לתמר עדן טל' 470331

קרן התרבות אמריקה־ישראל
AMERICA ISRAEL CULTURAL FOUNDATION

מפעל המילגות ע"ש שרת
הרשמה למילגות השתלמות בישראל
לשנת הלימודים תשמ"ז 1986/87

בתחומי המוסיקה, המחול, המשחק, הבימוי, עיצוב הבמה, הקולנוע והטלויזיה.
ההשתלמות מיועדת למורים לאמנות ולאמנים.
פרטים וטפסי הרשמה ניתן לקבל במשרדי קרן התרבות, רח' אלנבי 32, תל אביב, בימים א'־ה', 9.00–14.00, טלפון 654177/8.
מועד אחרון להגשת הבקשות: 21.7.86.

היכל התרבות גאה להציג בחסות סגן ראש עירית ת"א־יפו מר נתן וולוך

פוגורליץ' — רסיטל לפסנתר

בתכנית: בטהובן: "לאליזה", "סונטה אופ.90"; באך: "סוויטה אנגלית מס' 3"; שופן: "סקרצו מס' 3"; שומאן: "אטיודים סימפוניים"

תל־אביב "היכל התרבות" יום ה' 26.6.86 בשעה 8.30 בערב
ירושלים "בנייני האומה" מוצ"ש 28.6.86 ב־9.00
חיפה "אודיטוריום" יום ב' 30.6.86 ב־8.30

הפצת כרטיסים ראשית: "הדרך" 248787, בקופת היכל התרבות רח' הוברמן ת"א טל' 295099 בין השעות 10–13, 17–19, ברוס קלעים 03־240896, בחיפה "קופת תיאטרון" 04־662244

תיאטרון ישראל
הערב יום א' 22.6
תיאטרון הבימה
גמר הברבורות: 20.30
הנורדים: 20.30
צ'כוב צבובה — בתיאטרון הקאמרי
האקש ומופצ'ה: 20.30
קסטר — בה"ד חיפה: 20.30

סדנת — אמן
הגב' אליס קזראדזה — פוגורליץ'
תשוחח ותדגים את דרך עבודתה המיוחדת • תל־אביב, צוותא, יום שישי 27.6.86, בשעה 15.00
כרטיסים: קופת צוותא, רח' אבן גבירול 30, בשעות: 11.00–13.00, 19.00–20.30, טל' 250156/7